

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

GİRESUN İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN
BELİRLENMESİ, YEREL HALK VE SEKTÖR
TEMSİLCİLERİNİN ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yüksek Lisans Tezi

Alper AKGÜN

Danışman
Prof. Dr. Zeynep ASLAN

Nevşehir

Temmuz 2016

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

GİRESUN İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN
BELİRLENMESİ, YEREL HALK VE SEKTÖR
TEMSİLCİLERİNİN ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yüksek Lisans Tezi

Alper AKGÜN

Danışman
Prof. Dr. Zeynep ASLAN

Nevşehir

Temmuz 2016

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Alper AKGÜN

İmza:

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“Giresun İli'nin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Algısı Üzerine Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Alper AKGÜN

Danışman
Prof. Dr. Zeynep ASLAN

Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Başkanı
Yrd. Doç. Dr. Duygu EREN

KABUL VE ONAY SAYFASI

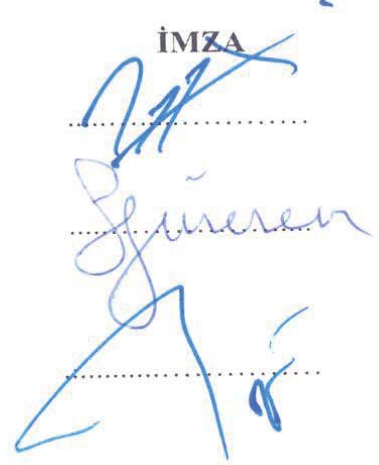
Prof. Dr. Zeynep ASLAN danışmanlığında Alper AKGÜN tarafından hazırlanan “Giresun İli'nin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Algısı Üzerine Bir Araştırma” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

29 /07 / 2016

JÜRİ

Danışman :Prof. Dr. Zeynep ASLAN
Üye :Doç. Dr. Ebru GÜNEREN
Üye :Yrd. Doç. Dr. Yasin BİLİM

İMZA

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 02 / 08 / 2016 tarih ve 2016.37.502 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

02 / 08 / 2016

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamda her türlü desteği veren, tecrübesi ve engin bilgi birikimiyle başta tez danışmanım sayın hocam Prof. Dr. Zeynep ASLAN'a en samimi duygularıyla ve sonsuz saygılarımla teşekkür ederim.

Çalışmalarımın başlangıcından bitişine kadar olan evrede uygun fiziksel ortam sağlayan ve tezimin düzenlenmesi hususunda yardım eden sevgili dostum Öğr. Gör. Dr. Gizay DAVER'e, tezimin istatistiksel kısmında bana yol gösteren ve yardım eden sevgili dostum Öğr. Gör. Temel ERTUĞRAL'a sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmam sırasında ihmal ettiğim kızım Asya, oğlum Hüseyin ve hayatımın her anına anlam katan ve desteğini bir an olsun esirgemeyen sevgili eşim Şerife'ye ve tüm aileme minnettarım.

**GİRESUN İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ, YEREL
HALK VE SEKTÖR TEMSİLCİLERİNİN ALGISI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

Alper AKGÜN

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Temmuz 2016**

Danışman: Prof. Dr. Zeynep ASLAN

ÖZET

Destinasyonların turizm açısından üstünlüklerinin ortaya çıkması, turistik çekiciliklerinin belirlenmesi, turistik arz ve talep yapılarının değerlendirilmesi ve benzeri özelliklerinin açığa çıkarılması için turizm potansiyellerinin belirlenmesi gerekmektedir. Özellikle kırsal alanlarda bulunan ve turistik açıdan gelişmemiş destinasyonların turizm sektörüne kazandırılmaları, hem bölgenin ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkı sağlayabilmektedir. Burada önemli olan nokta, sektöre hizmet edecek turizm potansiyeline sahip yeni destinasyonların yeterli turizm bilincine sahip olarak kaynaklarını sunmalarıdır. Aksi takdirde turizmin olumsuz etkileriyle karşı karşıya kalma durumları ortaya çıkabilmektedir. Bu çalışmanın amacı Giresun İli'nin turizm potansiyelini belirleyerek, Giresun il sınırları içerisindeki turistik çekiciliklerden doğal güzellikler, iklim, sosyo-kültürel zenginlik ve turistik arz ve talep yapısını turizm açısından değerlendirilerek ortaya koymaktır. Daha önce yapılan çalışmalarda SWOT analizi yapılarak Giresun'un turizm ile ilgili güçlü ve zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri ön plana çıkarılmıştır. Bu çalışmada ise Giresun'daki yerel halk ve turizm sektör temsilcilerinin, anket yöntemiyle değerlendirmeleri alınarak, turizmin olumlu ve olumsuz ekonomik, olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkilerinde ve üst yapıların turizm için yeterliliğinde, beşli likert ölçeği yöntemine göre algıları ölçülmüştür. Bunun için 398 kişiden bilgi toplanmış ve SPSS 18 istatistik programında çeşitli yöntemlerle analizler yapılmıştır. Bu analiz yöntemlerinden frekans dağılımı, faktör analizi, güvenilirlik analizi, demografik değişkenlerin farklılıklarını ölçmek için Mann Whitney-U ve Kruskal-Wallis testleri uygulanmıştır. Ayrıca çalışmada alıntı yapma ve kaynakça oluşturulması için Mendeley, literatür taraması için ise Nvivo 11 programları kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda Giresun il sınırları içerisinde bulunan yerel halk ve sektör temsilcilerinin, anket sorularında yer alan boyutlardan turizmin olumlu ekonomik ve sosyo-kültürel etkilerine karşı bölgenin iyi yönde etkileneceği görüşüne, olumsuz ekonomik ve sosyo kültürel etkilerine karşı da kötü yönde etkileneceği görüşüne sahip oldukları tespit edilmiştir. Bunun yanında bölgede yer alan turizm üst yapılarının yetersiz olduğu yönde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca ankete katılanların demografik özelliklerinden cinsiyet, medeni durum, yaş, gelir durumu, eğitim durumu ve mesleklerine göre turizmin olumlu-olumsuz ekonomik, sosyo-kültürel ve yeterlilik boyutları üzerinde farklı algılarının olup olmadığı analiz edilmiştir. Ortaya çıkan farklılıkların hangi demografik özelliğe sahip kişiler arasında olduğu bulunarak ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Giresun, Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Turizmin Etkileri

DETERMINATION OF THE GİRESUN CITY'S TOURİSM POTENTIAL, A STUDY ON THE PERCEPTIONS OF LOCAL PEOPLE AND SECTOR REPRESENTATİVES

Alper AKGÜN

**Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Institute of Social Sciences
Tourism Management Department, Master of Science Thesis, July 2016
Supervisor: Prof. Zeynep ASLAN**

ABSTRACT

Tourism potential identification is necessary for the emergence of destinations supremacy, determination of tourist attractions, evaluation of tourism supply and demand structures and in order to uncover alike features. Especially when undeveloped rural areas open to tourism, it contributes to the economy both regionally and nationally. Here the point for the new destinations which will serve to sector is, providing potential resources consciously to make attributions to tourism. Otherwise, negative effects of tourism can be exposed. The aim of this study is, putting forth the natural beauties, climate, socio-cultural wealth and tourist supply and demand structure, which are some of the tourist attractions in Giresun district, by determining Giresun city's tourism potential. In the previous studies, SWOT analysis was done and strengths, weaknesses, opportunities and threats about Giresun's tourism were stated. Differently in this study, local people and tourism sector representatives in Giresun was measured according to a five-point likert scale. Surveys were evaluated in terms of positive and negative economical, socio-cultural effects and superstructures for tourism adequacy. Within this scope, information gathered from 398 people and analyzed by several methods in SPSS 18 statistics program. Frequency analysis, factor analysis, confidence analysis, and for measurement of demographic disparity Mann Whitney-U and Kruskal-Wallis test are done. And also for citation and bibliography management Mendeley program and for literature research NVivo 11 program is used. survey method.

As a result of the analysis it has been identified local people and tourism representatives in Giresun has the opinion that region will be affected positively to the positive economical and socio-cultural effects of tourism or will be affected negatively to the negative economical and socio-cultural effects of tourism. Besides they expressed the tourism superstructures in the area are insufficient. Also analysis made if the survey takers have different perceptions on positive-negative economical, socio-cultural and sufficiency dimensions of tourism according to their gender, marital status, age, income, education and profession. The differences arising between which kinds of people with demographic characteristics have been revealed.

Keywords: Giresun, Determination of Tourism Potential, Impacts Of Tourism

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
TEZ YAZIM KLAVUZUNA UYGUNLUK	ii
KABUL VE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TURİZM POTANSİYELİ KAVRAMI VE KAPSAMI

1.1.Turizm Potansiyeli Kavramı	5
1.2. Turizm Potansiyelinin Kapsamı.....	7

İKİNCİ BÖLÜM

GİRESUN İLİ'NİN TURİZM POTANSİYELİ

2.1. Giresun İli'nin Doğal Turizm Arz Potansiyeli	15
2.1.1. Yeryüzü Şekilleri	15
2.1.2. İklim.....	16
2.1.3. Bitki Örtüsü.....	18
2.1.4. Akarsu ve Göller	19
2.1.5. Yaylalar	20
2.1.6. Plajlar	22

2.1.7. Fauna Yapısı	23
2.1.8. Adalar.....	23
2.1.9. Mağaralar	24
2.2. Giresun İli'nin Antropolojik Turizm Arz Potansiyeli	25
2.2.1. Alt Yapı Ve Üst Yapı Kaynaklarının Durumu.....	25
2.2.2. Ekonomik Durum.....	30
2.2.3. Sosyal Yapı	31
2.2.4. Tarihi Ve Kültürel Kaynaklar	35
2.3. Mevcut ve Geliştirilebilecek Turizm Çeşitleri.....	49
2.3.1. Yayla Turizmi	50
2.3.2. Kültür Turizmi	51
2.3.3. İnanç Turizmi.....	52
2.3.4. Deniz Turizmi	52
2.3.5. Kış Turizmi	53
2.3.6. Av Turizmi.....	53
2.3.7. Sağlık Turizmi.....	54
2.3.8. Akarsu Turizmi	55
2.3.9. Mağara Turizmi.....	55
2.3.10. Dağcılık ve Doğa Yürüyüşü.....	56
2.3.11. Gastronomi Turizmi.....	57
2.3.12. Off-Road ve Jeep Safari.....	57
2.4. Giresun'un Turistik Arz ve Talep Analizi.....	58
2.4.1. Giresun'un Turistik Arz Analizi.....	58
2.4.2. Giresun'un Turistik Talep Analizi.....	61

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE BULGULARI

3.1. Araştırma Konusu ve Önemi.....	68
3.2. Araştırmanın Amacı.....	68
3.3. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları	69
3.4. Araştırmanın Yöntemi.....	69

3.4.1. Evren ve Örneklem	69
3.4.2. Anket Formunun Oluşturulması ve Kullanılan Ölçekler	70
3.4.3. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenilirliği	71
3.4.4. Araştırma Bulguları ve Yorumlanması	75
SONUÇ	96
KAYNAKÇA	104
EKLER	112
ÖZ GEÇMİŞ	

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1. Giresun'da Bulunan Önemli Dağlar-Tepeler ve Yükseltileri.....	15
Tablo 2.2. 2014 Yılı İtibariyle Giresun İli'nde Bulunan Turizm İşletmelerinin Sayısı ve Yatak Kapasiteleri	30
Tablo 2.3. Giresun İli Nüfus Bilgileri ve Cinsiyet Oranları	33
Tablo 2.4. 2009-2014 Yılları Arasında Giresun'daki Turizm İşletme Belgeli ve Belediye Belgeli Konaklama İşletmeleri Sayısı, Oda Sayıları ve Yatak Kapasiteleri59	
Tablo 2.5. Giresun İli'nde Bulunan Belgeli Konaklama İşletmelerinin Otel Türlerine Göre Sınıflandırılması.....	60
Tablo 2.6. Giresun İli'nde Bulunan Seyahat Acentalarının Sayısı ve Sınıfları	60
Tablo 2.7. Giresun İli'nde Bulunan Turizm İşletme Belgeli Yiyecek-İçecek Tesisleri	61
Tablo 2.8. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasında Konaklayan Yerli ve Yabancı Turist Sayıları.....	62
Tablo 2.9. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasında Konaklayan Yerli ve Yabancı Turistlerin Ortalama Kalış Süreleri.....	63
Tablo 2.10. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasındaki İşletme Doluluk Oranları.....	64
Tablo 2.11. 2014 Yılı Giresun İli Ve Türkiye Geneli Yerli Ve Yabancı Turist Sayısı, Ortalama Kalış Süresi Ve Doluluk Oranları	64
Tablo 2.12. 2014 Yılı Giresun İli Ve Türkiye Geneli İşletme Belgeli ve Belediye Belgeli Konaklama İşletmelerine Ait Geceleme Sayıları	65
Tablo 3.1. Anket Sorularının Faktör Analizine Göre Ortaya Çıkan Matris Tablosu	72
Tablo 3.2. Anket Sorularının Genel Güvenilirlik Analizi Sonuçları.....	74
Tablo 3.3. Ölçeğin Kapsadığı Boyutlara İlişkin Güvenirlilik Düzeyleri.....	74
Tablo 3.4. Ölçeğin Dağılımının Normal Olup Olmadığını Gösteren Skewness-Kurtosis Testi Sonuçları.....	75
Tablo 3.5. Araştırmaya Katılan Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerine İlişkin Demografik Bilgiler	76

Tablo 3.6. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeli Ölçeğinde Yer Alan Faktörlere İlişkin Genel Algılarının Dağılımı.....	77
Tablo 3.7. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları	79
Tablo 3.8. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları.....	80
Tablo 3.9. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	82
Tablo 3.10. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis Testi	84
Tablo 3.11. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları..	85
Tablo 3.12. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis Testi	87
Tablo 3.13. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri)	88
Tablo 3.14. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Sosyal Etkileri)	89
Tablo 3.15. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis	

Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumsuz Sosyal Etkileri)	90
Tablo 3.16. Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları....	91
Tablo 3.17. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri)	93
Tablo 3.18. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri)	94
Tablo 3.19. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri)	95

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Turizm Potansiyeli Yapısı	12
Şekil 2.1. Giresun İli'nin Turizm Potansiyel Yapısı	14
Şekil 2.2. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasında Konaklayan Yerli-Yabancı ve Toplam Turist Sayısı Grafiği	62

GİRİŞ

Turizm sektörü; özellikle ekonomik, sosyal ve kültürel etkenleriyle birlikte yükselme eğilimi göstermekte ve evrensel hale gelen yapısıyla giderek büyümektedir. Bu büyüme ile birlikte geliştiği destinasyonlardaki alanlarda kendisini etkili bir şekilde hissettiren turizmin, bölgelere katkısı artmaktadır. Özellikle turizmde faaliyet gösteren bölgeler ve toplumlar üzerinde bir takım etkilere sahiptir. Sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel açıdan olumlu ve olumsuz yönde bölge üzerinde etkili olabilmektedir. Gelir getirici ve istihdam yaratma özelliği ile olumlu katkısının yanı sıra mal ve hizmet fiyatlarının artmasına ve bazı sektörlerin yok olmasına da zemin hazırlayabilmektedir. Bununla beraber sürdürülebilir anlayışla bulunduğu bölgenin çevre yapısını koruma altına alabilirken, aksine çevreye zarar verebilme özelliği de gösterebilmektedir. Her iki durumda çevresel ve ekonomik etkiler kolaylıkla anlaşılabilirken turizmin toplum ve kültür üzerindeki etkileri zamanla ortaya çıkmaktadır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır (Sezer, 2014).

Turizmin bölgelere sağladığı ekonomik etkiler, olumlu ve olumsuz yönde ele alınmaktadır. Olumlu etkileri arasında; dış ödemeler dengesi üzerine etkisi ile bölgenin turizmden elde ettiği gelirlerle birlikte hem bölgeye hem de ülke geneline katkı sağlarken, döviz girdisiyle ihracat açığını kapatmaya yardımcı olmaktadır. Ayrıca gelir etkisi ile sadece turizm işletmelerinin yarar sağlamasının yanında turizm sektörüyle ilişki içerisinde bulunan başka sektörlerin de gelişmesini sağlamaktadır. Bir başka olumlu etki olarak istihdama katkı sağlamakta ve turizm sektörünün sağladığı iş ortamı ile işsizlik oranlarını azaltmaktadır. Ekonomik etkilerden biride bölgelerarası gelişmişlik düzeyinin açığını kapatmakta ve doğal, ekonomik ve sosyo-kültürel dengesizliklerin eşitlenmesine yardımcı olmaktadır. Olumsuz ekonomik

etkileri arasında; fırsat maliyeti etkisi ile tüketicilerin tatil yapmak için sahip oldukları tasarruflarını, tatil yerine alternatif mal veya hizmetlerle değerlendirmeleri yer almaktadır. Burada tercih edilecek turizm hareketine alternatif olan mal veya hizmetlerin bulunduğu diğer sektörler gelişirken turizm sektörü ekonomik yönde olumsuz etkilenmekte veya tam tersi bir durumla turizm hareketi tercih edilerek diğer sektörlerin gelişimi yavaşlamaktadır. Bir başka olumsuz etki ise turizmin bulunduğu bölgelerde enflasyon oranları artmaktadır. Bunun sonucunda hem turistler hem de bölgede yaşayan yerel halk ekonomik anlamda olumsuz etkilenmektedir. Olumsuz etkilerden bir diğeri de, turizmin mevsimlik dalgalanma özelliği ile talebin az olduğu dönemlerde işsizlik sorunları ortaya çıkmakta ve sektörde çalışanların gelirlerinde düşüşler yaşanmaktadır. Ayrıca turizmde ithalat etkisi ile sektör olumsuz etkilenmekte, turistlere kaliteli hizmet vermek adına bazı mal ve hizmetler ithal edilmektedir. Bunun yanında yabancı yatırımcıların ülkede turizm işletmelerine sahip olmalarıyla elde ettikleri gelirler yurt dışına çıkmaktadır. İthalat etkisi olarak kaliteli hizmet vermek isteyen turizm işletmeleri yabancı personel çalıştırmakta ve burada da yabancı çalışanlar kazançlarını ülke dışına çıkarmaktadır (Şahbaz, 2015).

Turizm sosyal anlamda ülkeler ve bölgeler üzerinde de olumlu ve olumsuz etki bırakmaktadır. Olumlu etkilerden kültür alışverişi ile farklı toplumlardan gelen turistlerle yerel halk arasında bir iletişim söz konusu olmakta, bu sayede birbirlerini tanımakta veya birbirlerine karşı olan önyargılar azalabilmektedir. Yerel halkın turizme katılmasının teşviki ile olumlu etkiler ortaya çıkmaktadır. Yerel halk turizmi destekleyen tavırlar sergilerse sektör kontrollü olarak gelişme eğilimi göstermektedir. Ayrıca turizmin geliştiği bölgelerde yaşayan yerel halk, bölgeye olan turistik talebi gördükçe yaşanan coğrafyanın güzellikleri ve çekicilikleri hakkında gurur duyma ve övünme gibi davranışlar sergileyebilmektedir. Bu çekiciliklerin ve güzelliklerin korunması yaşatılması anlamında da destekleyici eğilimlere girebilmektedirler. Sosyal açıdan olumsuz etkilerden yerel kimlik, kültür ve gelenekler bozulmakta dil, kılık-kıyafet, mutfak vb. kültürel değerler etkilenmektedir. Bununla birlikte yerel halkın turistlere olan bakış açısı olumsuz olabilmekte, karşılıklı olarak küçümseme ve önemsenmeme gibi davranışlar ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca ahlaki değerlerin bozulması, sosyal adaletsizliklerin oluşması, uyuşturucu-alkol gibi maddelerin kullanılması, suç oranlarının artması vb. olumsuz etkiler doğmaktadır (Şahbaz,

2015).

Günümüzde turizm endüstrisi en hızlı gelişen sektörler arasında yer almaktadır. Hızlı gelişimi ile birlikte turistik mal ve hizmetlerin, üst yapıların artması ve büyümesi, yeni turistik destinasyonların turizm pazarına girmesi gibi durumlarla giderek genişlemektedir. Özellikle alternatif turizmin ortaya çıkmasıyla turistik ürünler çeşitlendirilmektedir. Buradan hareketle turizm sayesinde ekonomik gelirleri artırmak isteyen yeni destinasyonlar, turizmde ön plana çıkmak için turistik ürün çeşitlendirmesiyle bazı farklılıklarını ortaya koyma eğilimindedirler (Sezgin ve Karaman, 2008).

Turizmin ülkesel gelişime ilişkin politikaları ulusal bir yaklaşımken artık günümüzde bölgesel, kentsel ve yöresel kalkınmaya yönelik stratejiler geliştirilmekte ve desteklenmektedir. Bu sayede ülke geneline ilişkin bütünsellikten çıkılarak yöresel ve bölgesel turistik ürünlerin hedef pazara ulaştırılması sağlanmaktadır. Zaten turistlerin imaj ve çekicilik unsurlarıyla bir destinasyonu tercih ettikleri bilinmekte ve buna bağlı olarak her yörenin kendi turizm potansiyelini ortaya çıkarması ve bu yönde gelişmesi desteklenmelidir (Giritlioğlu ve Avcıkurt, 2010; Aydın ve Selvi, 2012). Gelişen kentlerde sanayileşmenin ve kalabalığın etkisiyle yoğun tempoya giren insanların turizm yönündeki talepleri de değişkenlik göstermekte, hatta deniz-kum-güneş eğilimli turizm hareketleri giderek kendini kırsal turizme bırakmaya başlamaktadır. El değmeyen doğal güzellikler, bozulmamış kültürler gibi etkenler kırsal yönlü turizmi çekici kılmaktadır (Kızıloğlu, Kızıloğlu, ve Patan, 2015).

Yoğunlaşan iş temposundan ve kalabalık kentlerin sahip olduğu olumsuz koşullardan uzaklaşmak isteyen bireylerin yerleşim bölgelerinden kırsal alanlara doğru gösterdikleri seyahat eğilimleri sonucunda, kırsal alanlarda turizm ile birlikte yeni istihdam olanakları oluşmaktadır. Ayrıca ağırlama endüstrisini geliştirmekte hatta büyük şehirlere olan göç hareketlerini yavaşlatmaktadır (Harbalıoğlu, Özel, ve Erkan, 2013). İşsizlik sorunlarına sahip kırsal alanlarda, turizmin gelişmesiyle artan turizm yatırımları (otel, restoran, vb.) sayesinde iş imkanlarının artması bölgenin kalkınmasını sağlamakta, ekonomik yönde olumlu bir etki bırakmaktadır (Akyol vd., 2014). Turizm alanında yapılacak yatırımların etkili olabilmesi için turizm yapısının

önceden tahmin edilmesi ve gereken zeminin oluşturulması için bölgelerin turizm potansiyelinin araştırılması gerekmektedir (Karahana, 2015).

Bu çalışmada Giresun İli'nin turizm potansiyelinin belirlenerek, il sınırları içerisinde yaşayan yerel halk ve sektör temsilcilerinin bölgenin turizm potansiyeli hakkındaki değerlendirmeleri araştırılmıştır. Ayrıca Giresun'un sahip olduğu doğal ve antropolojik arz kaynaklarının turizm yönüyle incelenmesi ve bölgenin turizm potansiyeli ortaya koyulmuş, bölgede sunulan mevcut ve geliştirilebilecek turizm türleri ile bölgenin turistik arz ve talep analizi çıkarılarak konunun önemi vurgulanmıştır.

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ilgili literatür taraması yapılarak turizm potansiyeli kavramı ve kapsamı ele alınarak bir bölgenin turizm potansiyelinin belirlenmesinde izlenecek yollar ve metotlar belirlenmiştir. İkinci bölümde ise birinci bölümde elde edilen veriler ışığında turizm potansiyelinin belirlenmesi ile ilgili model ortaya konularak Giresun'un doğal arz kaynakları, antropolojik arz kaynakları, bölgenin sahip olduğu ve geliştirilebilecek belli başlı turizm çeşitleri, bölgenin turistik arz ve talep analizi ortaya konulmuştur. Üçüncü bölümde Giresun il sınırları içinde bulunan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizm potansiyeline ilişkin değerlendirmeleri anket yöntemiyle araştırılmış ve elde edilen bulgular Spss 18 programıyla analiz edilerek yorumlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilere göre sonuç ve öneriler kısmında değerlendirmeler yapılmıştır. Buna göre Giresun'un sahip olduğu doğal, tarihi ve sosyo-kültürel değerlerin turizm potansiyeline sahip olduğu, ancak turizm verilerine bakıldığında özellikle doluluk oranlarına göre turistik talep miktarının çok düşük olduğu, var olan turistik işletmelerin şu andaki talebi fazlasıyla karşıladığı belirlenmiştir. Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin görüşlerine göre Giresun'un turizmin etkilerinden olumlu-olumsuz ekonomik yönde etkileneceği, olumlu sosyo-kültürel yönde etkileneceği, olumsuz sosyo-kültürel yönde kararsız kaldıkları, turistik işletmelerin yeterliliği yönünde işletmelerin yetersiz olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır. Elde edilen veriler ışığında Giresun'daki yerel yönetimlere ve turizm işletmelerine turizmin geliştirilmesi için bir takım önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

TURİZM POTANSİYELİ KAVRAMI VE KAPSAMI

1.1.Turizm Potansiyeli Kavramı

Turizm potansiyeli; turizm açısından herhangi bir bölgenin ekonomik yönüyle arz, talep, rekabet ve pazar koşullarında mevcut olan fakat farkına varılmayan gücüdür. Bu var olan gücün bölgede tam ve doğru yöntemlerle gün yüzüne çıkarılması bölge açısından çok önemlidir. Bu bağlamda turizm potansiyelini belirlemede seçilen yöntemin önemi oldukça yüksektir. Turizm potansiyeli, birçok ve farklı yöntemlerle belirlenmekte ve büyük oranda bölgenin arz kaynakları üzerinde durulmaktadır. Ancak turizm çok geniş kapsamlı bir bilim dalı olup birbirini etkileyen iş ve ilişkiler bütünüdür. Bu nedenle de turizmi kapsayan bir çok bileşen üzerinde durularak mevcut potansiyel belirlenmelidir (Soykan, 2004).

Turizm olgusunun bir ilişkiler bütünü olması yönüyle bölge üzerine etki bırakmakta ve aynı zamanda bölgeden de etkilenmektedir. Özellikle turist akışının başladığı çıkış ve sonlandığı varış noktasında ayrıca bahsedilen iki nokta arasındaki uzaklıkta yaşanan değişiklikler, turizm hareketinin üç farklı bileşenden oluştuğuna işaret etmekte, turizm ile coğrafya arasındaki ilişkiyi güçlendirmektedir. Sonuç olarak turizm ile birlikte bölgede farklılıkların oluşmasına zemin hazırlamaktadır (Emekli ve Soykan, 2014).

Turizm sayesinde bir bölgenin ekonomik açıdan gelişimi en önemli politikalardan

biridir. Başka alanlardan farklı olarak turizm yönünde planlanan yatırımlar kısa zamanda sonuç vermektedir. Turizm ile birlikte bir ülkenin kalkınmasında etkili olan en önemli etkenler aşağıda sıralanmıştır (Aydınözü, İbret, ve İmat, 2015);

- Döviz gelirlerinde artış,
- Kişi başına düşen milli gelirden artış,
- Turizmle ilişki içerisindeki sektörlerin gelişmesi,
- İstihdam olanaklarında artış,
- Ülkenin sosyo-kültürel ve coğrafi açıdan tanıtımı olumlu yönde katkı sağlamaktadır.

Şüphesiz bir ülkenin turizm potansiyelinin yüksek olması ile turizm olgusunun gelişmesi açısından yeterli olduğu tespiti çıkarılmamalıdır. Bu açıdan bakıldığında turizm potansiyelinin açığa çıkarılması birtakım önemli kriterlere bağlıdır. Bu kriterler (Aydınözü, İbret, ve İmat, 2015);

- Tanıtım faaliyetleri,
- Ulaştırma hizmetleri,
- Yeterli ve lüks donanıma sahip işletmeler,
- Kalifiye personel vb.dir.

Turizmin gelişmesi ve turizmden elde edilen gelirleri artırmak için yukarıdaki şartların yerine getirilmesi önemlidir. Bir bölgenin ekonomik gelişim hedeflerinin gerçekleşmesinde turizmin etkisinin önemli olduğu bir kez daha değerlendirilmelidir. Yapılan planlamalar turizm açısından da değerlendirilerek geliştirilmelidir (Aydınözü, İbret, ve İmat, 2015).

Bir bölgede turizm sektörünün gelişmesi bölgedeki turistik mal ve hizmetlerin etkin bir biçimde sağlanabilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Yalnızca doğal, tarihi ve kültürel kaynaklar sektör birikiminde belirleyici bir etken olmamaktadır. Bu birikimin ziyarete gelen turistlere hizmet sunan bölümlendirilmiş bir ekonomik yapı ile desteklenmesi gerekmektedir. Zira yerel turizme bağlı gelişim politikaları oluşturulurken sadece bölgenin yüksek turizm potansiyeline göre belirlenmesi yetersizdir. Buradan yola çıkarsak turistik talebin bölge üzerinde etkili olabilmesi için bölgede sunulan turistik arz kaynaklarının hizmete hazır ve sürdürülebilir olması

gereklidir. Böylelikle yerel bölgelerin turizm açısından gelişebilmesi adına öncelikle bölgenin arz kaynaklarının geliştirilmesi ve turizm gelirlerinin devamlılığının sağlanabilmesi bölge açısından önemlidir (Künü ve Hopoğlu, 2015).

Turizm ile birlikte bir bölgenin sosyo-kültürel ve ekonomik kalkınması arasında önemli bir ilişki vardır. Bölgeye ait doğal güzellikler, sosyal yapı, iklim, tarih ve kültür gibi etkenler, bölgenin turizm potansiyelini belirleyen en önemli unsurlardır. Fakat bu etkenlerin bölgenin kalkınmasına yarar sağlayabilmesi için, mevcut potansiyelinin ortaya konması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Ekonomik anlamda bir getirisi olmayan bu değerler, sadece turizm vasıtasıyla zenginlik sağlamakta ve bölgenin kalkınmasına katkıda bulunmaktadır (Bingöl ve Özgürel, 2015).

Turizm bölgeleri ve bu bölgelerde meydana getirilen turistik ürünler, çeşitli turist grupları üzerinde farklı beklentiler oluşturmaktadır. Turizm bölgelerine olan pazarlama yöntemlerinin daha başarılı olabilmesi, ilgili kaynakların etkin kullanımı, tüketici beklentilerine daha iyi cevap verilmesi, rakip turizm bölgelerine yönelik rekabet avantajının yaratılması gibi katkıların oluşabilmesi için bölgeye gelen turistlerin genel profillerinin araştırılması gerekmektedir. İyi belirlenmiş turist profili sayesinde bölgeye ziyarete gelen turistlerin hangi pazara ait olduğu belirlenerek pazar bölümlendirmeye ait talep ve ihtiyaçlara yönelik turistik ürünün oluşturulması bölgeye önemli ölçüde katkı sağlayacaktır (Çokişler ve Türker, 2015).

1.2. Turizm Potansiyelinin Kapsamı

Bir destinasyonun turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ile kendine özgün, rekabetçi ve özellikli bir bölge oluşturulması adına sağlam politikalar geliştirilmelidir. Etkin doğal güzelliklere sahip bölgeler turizm değerine sahip olmayabilir. Turizm sadece etkili turistik ürünlerini hedeflediği zaman başarılı olabilir. Özellikle doğal değeri kırılğan olan alanların taşıma kapasitesi beklentilerin altında iken turizm gelir beklentileri yüksek olmaktadır. Taşıma kapasitesi ne kadar düşükse turist sayısı da o ölçüde sınırlı anlamına gelmektedir. Bu nedenle bir bölgenin turist taşıma kapasitesi de önem arz etmektedir (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014).

Bir bölgenin yüksek miktarda turist çekebilmesi için turizm potansiyelinin bütün ihtimallerinin ortaya konulması gerekmektedir. Turizm potansiyelinin belirlenebilmesi için bölgenin arz ve talep yapısının çıkarılması gerekir. Potansiyel kaynaklar sınırlı olduğunda turizm sektörünün etkili olabilmesi oldukça zordur. Turizm pazarında sürdürülebilirlik, talebi ne kadar karşıladığıyla doğru orantılıdır. Turizme ait motivasyon ve beklentiler sürekli olarak değişken olup, sunulan arz kaynaklarının değeri aynı kalmakta ve turistlerin değişen satın alma davranışları turizm potansiyelini etkilemektedir. Böylece turizm potansiyelinin turistlerin bakış açısı yönünde de değerlendirilmesi gereklidir. Turizm potansiyeli ile ilgili veri toplanırken istatistiki verilere, anket verilerine ve katılımcı gözlemlene verilerine başvurulabilir (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014).

Turizm talebinin incelemesi ile turizm potansiyeli belirlenmesi aşağıdaki durumların tespiti ile yapılabilir (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014);

- Mevcut turizm hareketi,
- Mevcut turist miktarı,
- Her bir turistin harcadığı ortalama miktar,
- Ortalama kalış süresi,
- Turist profili,
- Turistlerin turizm dürtülerinin analizi (doğa, kültür, eğlence, deniz, güneş, vb.),
- Rakip destinasyonlar.

Turizm arzının incelemesi ile turizm potansiyeli belirlenmesinde aşağıdaki durumlar öne çıkmaktadır (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014);

- Bölgenin bir uluslar arası havaalanına sahip olup olmadığı veya yakın bir bölgeden yararlanma imkanı olup olmadığı,
- Bölgeye ulaşımın hangi araçlarla sağlandığı,
- Bölgeye olan ulaşım alt yapısının durumu,
- Bölgeye gelen yabancı turistlere vize engeli uygulanıp uygulanmaması,

- Bölgedeki istikrarlı yerel yönetimlerin varlığı,
- Güvenlik durumu,
- Alt yapı incelemesi,
- Yiyecek-içecek işletmelerinin varlığı ve sayısı,
- Yiyecek-içecek kalitesi,
- Konaklama işletmelerinin varlığı,
- Konaklama işletmelerinin hizmet kalitesi,
- Bölgenin seçkin özellikteki doğal alanlarının özellikleri,
- Bölgedeki yaban hayatının varlığı,

Sürekli değişim eğiliminde olan turizm talebini karşılayabilme çabası ile hareket eden turizm arz potansiyeli esnek yapılanmasını sürdürmektedir. Turistik ürünü oluşturan profesyonel turizmciler, girişimciler, turizmin yönlendirilmesi ve planlanmasından sorumlu kamu yöneticileri ve politikacılar turizm potansiyelinin talebe cevap verebilecek şekilde sunulması ve turizmle ilgili her türlü düzenlemenin yapılması yönünde faaliyet göstermektedirler (İncekara vd., 1997). Koruma-kullanma dengesi gözetilerek doğal ve kültürel varlıkların turizme açılmasında etkili planlamalara ihtiyaç vardır. Turizm potansiyelinin belirlenmesinde, diğer sektörlerin olanakları ve kapasiteleri de ele alınmalıdır (Doğanay, 2009).

Ülkemizde kitle turizmindeki gelişimler ve turizm planlamasına ilişkin çeşitli yaklaşımlar sonucunda Ege ve Akdeniz kıyılarında yoğun bir üstyapı artışı, alt yapı yetersizlikleri ve çevresel bir takım sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda ülkemizde turizm planlaması yapılırken ülke genelinden çıkıp yöresel düzeye inen bir planlama yapılması ve bu doğrultuda ölçekler geliştirilmesi gereklidir. Bu ölçekler de geniş katımlı olmalı ve tek çatı altında toplanmalıdır. Birçok uzman kendi alanı doğrultusunda potansiyel tanımlaması yapmakta ve genellikle bu durum bir envanterden öteye geçmemektedir. Halbuki gerçek bir potansiyelin belirlenebilmesi analizler ve sentezlerle ortaya çıkarılmalı, pazarın durumu, arz ve

talebin araştırılması, rekabet analizi gibi etkenler göz önünde tutulmalıdır. Sonuç olarak potansiyelin doğru bir şekilde belirlenebilmesi durumunda; birinci olarak bir bölgenin turizme elverişlilik düzeyi ortaya çıkmakta, turizmde faaliyet gösterebilme ve gelişebilme imkanları belirlenebilmekte ve o bölgenin turizme açılıp açılmayacağı saptanmaktadır. İkinci olarak turizmde büyüme stratejileri etkili olarak belirlenebilmekte ve planlar için önemli veriler tedarik edilmektedir (Emekli ve Soykan, 2014).

Turizm potansiyeli etkili ve düzgün belirlenemediği durumlarda yanlış bölgeler, yanlış zamanlarda ve yanlış uygulamalarla turizme kazandırılmaya çalışılmakta, planlamalar düzgün yapılmadığı için olumsuz sonuçlarla karşılaşmaktadır. Bu olumsuz gelişmelerin bir sonucu olarak şu durumlarla karşılaşmaktadır (Emekli ve Soykan, 2014);

- Doğal çevre olumsuz etkilenmektedir.
- Ekonomik anlamda turizme tek yönlü bağlanılmakta ve turizmin düştüğü yada olmadığı durumlarda çöküşler yaşanmaktadır.
- Yöresel kimlik yok olmakta ve kültür yozlaşması meydana gelebilmektedir.
- Pazar beklentileri ve turist profilinin iyi araştırılmaması tüketici isteklerine cevap verecek turistik ürünlerin geliştirilmesini engellemektedir.
- Girişimciler yatırımlarını riske etmektedirler.
- Yöresel ve bölgesel kalkınma projeleri amacından uzaklaşmakta veya birbirine ters düşmektedir.
- Sürdürülebilir turizm risk altına girmektedir.

Buradan anlaşılacağı gibi turizm potansiyelini eksiksiz olarak belirleyebilmek oldukça güçtür. Turizm olayına bir bütün olarak bakılmalı, turizmi oluşturan tüm öğelerin birer birer potansiyelleri ortaya çıkarılmalı ve bu yönde sonuca gidilmelidir. Devletin sağladığı turizm teşviklerinden yararlanmak isteyen girişimciler turizm türlerinden bir yada birkaçını seçerek yatırım yapma fırsatı bulabileceklerdir. Fakat planlama-teşvik-yatırım üçlüsünün entegrasyonunun doğru kurulduğu yönünde şüpheler bulunmaktadır. Sağlanan teşviklerde turizm türü ve talebe uygun teşvik yerine daha çok arazi tahsisi ön plana çıkmaktadır. Ülkemiz genelinde her

girişimcinin sermaye birikimlerini turizme bir şekilde girebilmek modasıyla değerlendirdikleri ve bu yönde isteklerinin olduğu anlaşılmaktadır. Böylece bilinçsiz yapılan yatırımların plansız ve düzensiz olması sonucunda koruma-kullanma dengeleri alt-üst olmaktadır. Bazı bölgelerde aşırı üst yapılaşma nedeniyle ortaya çıkan tesisler kendi kimliklerini yaratamamakta ve çevreye de zarar vermektedirler (Emekli ve Soykan, 2014).

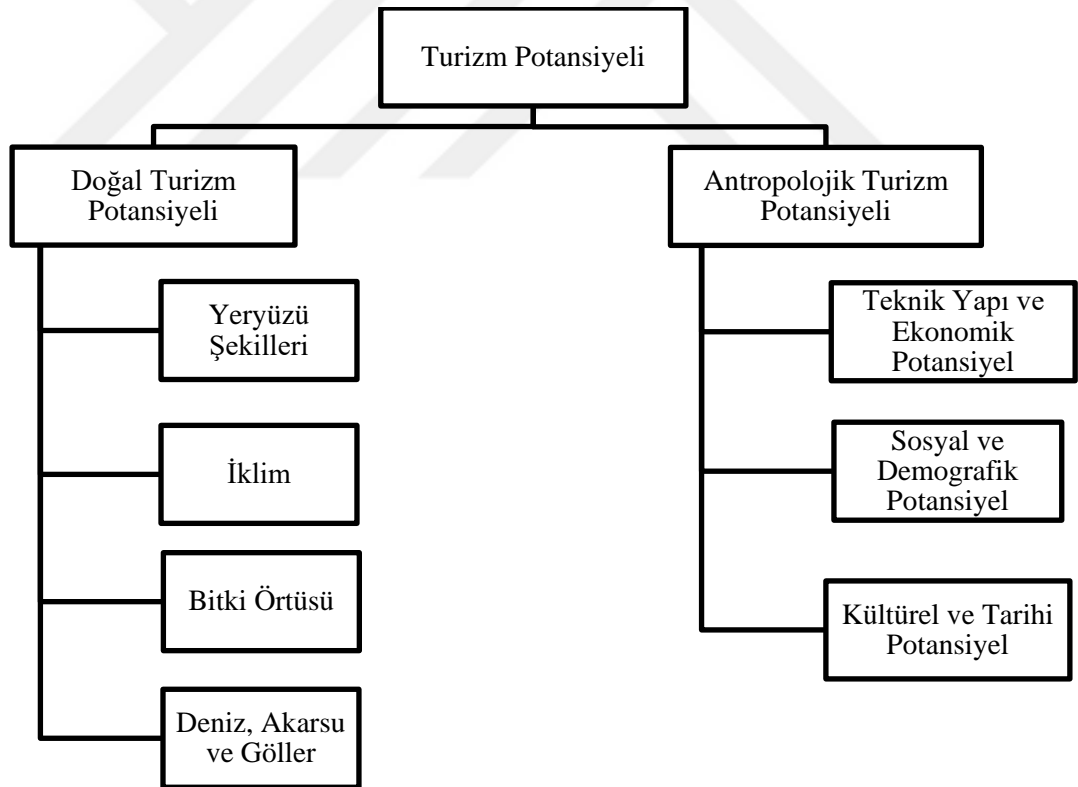
Turizmin doğal ve kültürel boyutu sayesinde turistlerin çevresel etkinlikleri seçmesi, doğal ortamın korunması ve yörede yaşayan insanların gelir elde etmesine yardımcı olmaktadır. Bu sayede turizm, gelişmekte olan bölgelerin ekonomik kalkınmalarına yarar sağlamaktadır. Sosyal, kültürel, ekonomik vb. bir çok faydası bulunan turizm endüstrisi diğer taraftan doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı, tarihi ve kültürel değerlerin tahrip edilmesi gibi durumlara da yol açmaktadır. Turizm potansiyelinin temelinde yatan doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunabilmesi için turizm bölgelerinde yapılacak etkili planlamalara yöre insanının da katılması büyük önem taşımaktadır (Özdemir ve Kervankıran, 2011). Bir bölgeyi turizme açarken seçilen turizm türünün bölge için ne kadar doğru olduğu yörenin turizm gelişimi için oldukça yararlı olacaktır. Ayrıca ekonomik anlamda da katkı sağlayacaktır. Fakat seçilen turizm türünün bölge için doğru olmadığı düşünülürse bölgeyi yok etme ve tahrip etme gücüne de sahiptir. (Gökçe, 2006).

Bölgelerin turizm arz potansiyelini oluşturan doğal ve sosyo-kültürel kaynakların ekonomik değer taşıyabilmesi, fiziksel ve kurumsal alt yapının varlığı ile doğru orantılıdır. Başka bir ifadeyle turizm yatırımlarının gerçekleştirilmesi için doğal ve sosyo-kültürel kaynakların fiziksel alt yapıyla birlikte açığa çıkarılması gerekmektedir. Turizmden ekonomik getiri sağlamak isteyen destinasyonların turistik arz potansiyelini ortaya koymasına gerekmektedir. Birçok araştırmacı tarafından turistik arz potansiyeli çeşitli yönleriyle sınıflandırılmakta ve turistik arz potansiyeli genel itibariyle doğal kaynaklar, sosyal kaynaklar, psikolojik veriler ve turistik arz ve talep durumundan oluşmaktadır (Olalı ve Timur, 1988).

Turistik çekim merkezleri çeşitli turizm ürünlerinden oluşmaktadır ve turizm potansiyeli bileşenleri genellikle doğal, kültürel, tarihi, ekonomik ve sosyal faktörleri

içermektedir. Bir bölgenin turizm potansiyelini ortaya koyarken potansiyel turist miktarını ve demografik özelliklerini, teknik alt ve üst yapısını, turistik mirasını incelemek gerekir. Bir çok yazar turistik çekim gücüne sahip bölgelerin, bütün doğal ve kültürel kaynaklarının turizm arz kaynakları kapsamında bulunduğunu belirtmişlerdir. Buradan da anlaşılacağı gibi bir bölgenin turizm potansiyelinin belirlenmesi turistik destinasyon olarak tanımlanmasının temelidir (Dincü, 2015).

Turistik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi için bölgelerin çekicilikleri önemli bir role sahiptir. Bundan dolayı turistik çekiciliklerin sınıflandırılması için bir takım kriterlerin ortaya konması gereklidir. Herhangi bir ülkenin veya bölgenin turizm potansiyeli yapısı, doğal turizm potansiyeli ve antropolojik (insandan kaynaklanan) turizm potansiyeli boyutlarından oluşmaktadır (Dincü, 2015). Şekil 1.1'de detaylı olarak gösterilmiştir.

Şekil 1.1. Turizm Potansiyeli Yapısı

Kaynak: Dincü A (2015) Tourism Potential and Its Role in the Development of Tourist Activity.

Scientific Papers: Animal Science And Biotechnologies, 48(2), 183–186.

Şekil 1.1'e göre turizm potansiyelinin yapısı ikiye ayrılarak doğal ve antropolojik

turizm potansiyelleri ve alt dallarıyla gösterilmektedir. Doğal turizm potansiyelinin, doğal çekiciklerin ve zenginliklerin, yeryüzü şekilleri, iklim ve bitki örtüsü arasında sıkı bir ilişkisi bulunmaktadır. Doğal turizm potansiyeli; doğal güzellikler, iklim, su yapısı, bitki örtüsü, fauna gibi etmenler yardımıyla turistlerin doğal yönde ziyaret etme eğilimlerini araştırmaktadır. Antropolojik turizm potansiyeli ise zaman içerisinde bir bölgenin insani varlıklarını, kültürünü, tarihini, sanatını, uygarlığın teknik-ekonomik yapısını ve sosyo-demografik karakterini araştırarak ne yönde turistik çekim sağladığını belirlemektedir (Dincü, 2015).

İKİNCİ BÖLÜM

GİRESUN İLİ'NİN TURİZM POTANSİYELİ

Turizm sektörünün gelişebilmesi adına turizm potansiyelini belirlemede doğal kaynakların, tarihi kaynakların ve sosyo-kültürel kaynakların ve bunların alt dallarının bulunduğunu söylemek mümkündür. Özellikle doğal ve tarihi kaynaklar büyük önem arz etmektedir (Baykal ve Çimen, 2015). Giresun'un turizm potansiyeli yapısı Şekil 2.1.de verilmiştir.

Şekil 2.1 Giresun İli'nin Turizm Potansiyel Yapısı

Şekil 2.1.'de görüldüğü üzere Giresun İli'nin turizm potansiyeli bileşenleri doğal turizm potansiyeli, antropolojik turizm potansiyeli, mevcut ve geliştirilebilecek belli başlı turizm çeşitleri ve turistik arz ve talep analizidir. Bu bölümde Giresun'un turizm potansiyeli bileşenleri ve alt bileşenleriyle birlikte detaylı olarak açıklanmaktadır.

2.1. Giresun İli'nin Doğal Turizm Arz Potansiyeli

2.1.1. Yeryüzü Şekilleri

Giresun il sınırları içerisinde yer alan toprakların %94'ünü dağlar oluşturmakta ve bu dağlar kıyıya paralel konumda bulunmaktadır. Giresun'un da dahil olduğu Doğu Karadeniz Dağları'na Giresun Dağları denmektedir (Bekdemir, 1996). Giresun Dağları içerisindeki Alucra ve Karagöl Dağları'nın 3000 metreden yüksek olması nedeniyle iklim bitki örtüsü vb. farklılıklar bulunmaktadır (Erinç, 1945). Giresun bölgesi, yeryüzü şekilleri açısından engebeli bir yapısı bulunmaktadır. Yüzey şekillerinin genel çerçevesini kıyı boyunca uzanan dar düzlüklerle güney kesimde yer alan Kelkit Vadisi arasında bulunan Giresun Dağları meydana getirmektedir. Giresun Dağları'nın doruk şeridi, Kelkit Çayı vadisine kıyı şeridine göre yakındır ve eğim oldukça yüksektir. Karadeniz tarafında ise sık vadiler bulunmakta eğim güneye göre azalmaktadır. Karadeniz kıyısından 50-60 km. mesafeyle iç kesimde, kıyıya paralel olarak yükselen Giresun Dağları'nın ortalama yüksekliği 2000 metredir. Bazı noktaları ise 3000 metreyi aşmaktadır (Altınkaynak, 2008). Giresun Dağları'nda yer alan bazı yükseltiler Tablo 2.1'de gösterilmektedir.

Tablo 2.1. Giresun'da Bulunan Önemli Dağlar-Tepeler ve Yükseltileri

Dağlar - Tepeler	Yükseltileri (metre)
Balaban Dağları (Abdal Musa Tepesi)	3.331 m
Cankurtaran Tepesi	3.278 m
Gavur Dağı Tepesi	3.248 m
Karagöl Dağları (Karataş Tepesi)	3.107 m
Küçükkor Tepesi	3.044 m
Kırkırlar Tepesi	3.025 m
Yürücek Tepesi	2.313 m

Kaynak: Altınkaynak E (2008) Giresun Kent Kültürü. *Giresun Valiliği Kültür Yayını.*

Tablo 2.1'de görüldüğü üzere Giresun'un en yüksek noktasını Balaban Dağları'ndaki Abdal Musa tepesi oluşturmaktadır. Genel itibariyle tepeler 3000 metrenin üzerinde

bulunmaktadır. Giresun Dağları üzerinde yükseltinin fazla olmasından dolayı iç kesimler ile sahil bağlantısı için ulaşım, Eğribel (2.075 m), Şehitler Geçidi (2475 m), ve Fındıkbeli (1750 m) gibi yüksek geçitlerle sağlanmaktadır (Altınkaynak, 2008).

İç kesimlerde bulunan Güce, Alucra ve Şebinkarahisar ilçelerini kapsayan ve engebeli kısımlarda ortalama yükselti 1000-1500 m. dolaylarındadır. Buralarda ise güneydeki Kelkit Vadisi'ne doğru eğimli haldedir. Giresun'da çok az yer alan düzlükler, en çok sahil kesiminde bulunmaktadır. Az miktardaki düzlükler verimli tarım arazileridir. Kıyı kesimleri haricinde, Şebinkarahisar Avutmuş Irmağı'nın Kelkit ile buluştuğu noktada dar bazı düzlüklere rastlanmaktadır. (Altınkaynak, 2008). Giresun'u iç kesimlere bağlayan dağların yüksek kesimlerinde hayvancılık ve yayla turizmi açısından önem arz eden bir çok yayla mevcuttur. Bu yaylardan en önemli olanları; Bektaş, Kulakkaya, Kümbet, Karagöl, Tamdere, Eğribel ve Kazıkbeli yaylarıdır (Altınkaynak, 2008).

Yeryüzü şekilleri bakımından dağların kıyıya paralel olarak bir anda yükselmesi ile Giresun kent merkezi önceleri Batlama ve Aksu nehirleri arasında kurulmuş zamanla kıyı şeridi boyunca gelişme göstermiştir. Kıyıda iç kesimlere doğru yükselti basamak şeklinde arttığından dolayı şehir doğu ve batı yönüne doğru genişleme eğilimi göstermiştir. Giresun kent merkezinde iki önemli tepe bulunmaktadır. Bunlar Giresun Kalesi'nin bulunduğu tepe ile Gedikkaya Tepesi'dir. Bu iki tepe haricinde irili ufaklı birçok tepe yada tepelikler mevcuttur (Bekdemir, 2000).

2.1.2. İklim

Giresun'un kıyı kesimleri Karadeniz iklimine bağlı kalırken Giresun Dağları'ndan güneye doğru kalan kısımlarında karasal iklim bulunmaktadır. Yaz aylarında neme bağlı olarak yüksek sıcaklıklar görülmektedir. Kıyı kesimlerinde her mevsim yağış alması nedeniyle kış mevsimi ılıman geçmektedir. İç kesimlerde ise bu durum tam tersidir (Sezer, 2014). İki farklı iklim tipinin görülmesindeki temel neden dağların kıyıya paralel uzanmasıdır. Giresun Dağları'nın yüksek olması bir set gibi ılıman deniz ikliminin iç kesimlere geçmesini engeller. Bu sebeple Şebinkarahisar ve Alucra ilçelerinde iklim şartları farklıdır ("Yüzüncü Yılda Giresun," 1982).

Giresun Dağlarının kuzey bölümünde nemli havanın etkisiyle ortaya çıkmış gür ve yeşil ormanlar denizden dağlara doğru çıktıkça değişikliğe uğramakta ve yukarılara doğru yükseldikçe karasal iklimin etkisi kendisini belli etmeye başlamaktadır (Günel, 2013). Giresun kent merkezinde ortalama sıcaklık yıl içerisinde 14.2 (°C)'dir. En sıcak dönem Ağustos ayında ortalama 22.3 (°C), en soğuk dönem Şubat ayında ortalama 6.9 (°C)'dir (Işık, 2007). Yıllık yağış miktarı ortalama 1.305 mm'dir ve boldur, ayrıca yıllık yağmurlu gün ortalama sayısı 184 gündür (Işık, 2007; Erinç ve Tunçdilek, 1952). Giresun'da en uzun yaşanan mevsim sonbahar olup bunu kış mevsimi takip etmektedir. Deniz suyu sıcaklığı yıllık ortalama 16.9 (°C)'dir ve en yüksek olduğu sıcaklıkta 25 (°C) civarlarındadır (Işık, 2007). Giresun'un yüksek kesimlerinde kışlar daha sert geçer ve ortalama kar kalınlığı 115 cm.'yi bulur (C. Akın, 2004). Giresun'da hava ve iklim koşullarının turizm için elverişli olduğu hatta yalnızca yaz sezonunda değil tüm aylarda devam ettirilebileceği anlaşılmaktadır (Bekdemir ve Elmacı, 2014).

Turizmde çekilicilik kavramı ile birlikte coğrafi kaynakların sahip olduğu güzelliklere paralel olarak turizm yatırımcılarının bölge seçiminde bu faktörleri dikkate alması gerekmektedir. Turizm potansiyeline sahip coğrafi niteliklerin belirlenmesi zor olmakla birlikte bu nitelikler içinde iklimin rolü oldukça önemlidir. Turistler planladıkları tatillerini mutlu geçirebilmeleri adına iklimin uygun şartlarda olmasını beklemektedirler. Öte yandan iklim faktörü bir turizm bölgesinin çekiciliğini kendi başına oluşturabilir (Güçlü, 2010). İklim ve hava şartlarının olumsuz yönde seyretmesi dünyadaki birçok bölgenin turizm potansiyelini sınırlandırmaktadır. Bu bağlamda turizm yatırımcılarının bu bölgelere girişimlerde bulunması oldukça zordur (Aydemir ve Şenerol, 2014).

Uzmanlık alanları turizm klimatolojisi olan bilim insanlarının öne sürdüğü iklim konforu kavramı; turistlerin destinasyonlardaki iklim koşullarından ne derecede memnun olduklarını belirlemektir. Burada turistlerin hissettikleri iklimin çeşitli etmenler sonucunda kişiden kişiye farklılıklar göstermesi de göz önüne alınmalıdır (Güçlü, 2010). Bu bağlamda iklim konforuna sahip Giresun'da hava ve iklim koşullarının turizm için elverişli olduğu, hatta yalnızca yaz sezonunda değil tüm aylarda devam ettirilebileceği anlaşılmaktadır. Örneğin turistlerin kış aylarında

Giresun'un kıyı kesimlerini ziyaret ettiklerinde ılıman iklimle karşılaşacakları, yüksek kesimlere çıktıklarında ise kayak yapabilecekleri bir iklim mevcuttur. Ayrıca turistlerin yaz aylarında sıcaklığın yüksek olmasıyla denize girebilecekleri, serinlemek için de yaylalara çıkarak bu imkanı bulabilecekleri bir iklim bulunmaktadır. (Bekdemir ve Elmacı, 2014).

2.1.3. Bitki Örtüsü

İklim faktörü bitki örtüsünün şekillenmesinde, zenginleşmesinde, yayılış sahasını belirlemede en önemli etken olmaktadır. Özellikle yağış, nem, sıcaklık ve rüzgarlar bir bölgenin bitki örtüsünün karakterini belirlemektedir (Günel, 2013). Giresun'un iklim özelliklerindeki farklılığın bitki örtüsüne de yansıdığını, iç kesimlerdeki bitki örtüsünün kıyı kesimlilerinkilerle benzer olmadığını söylemek yerinde olur. Bol yağış alan kıyı kesimleri bitki örtüsü bakımından zengin iç kesimler fakir kalmaktadır. Kıyıdan içeriye doğru 800 m. rakıma kadar meyve ağaçları, özellikle kiraz ve fındık bulunmaktadır (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014). Bitki örtüsü her iki tarafta da farklı olduğundan bu durum ekonomiye de yansımakta ve iç kesimlerde ceviz, bakliyat, tahıl, yem bitkileri vb. ürünler yetiştirilmektedir (Güleç, 2014).

Doğal güzelliği eşsiz ve zengin bitki örtüsüne sahip Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turistik çekiciliklere sahip olması nedeniyle 1985'li yıllardan sonra turizm potansiyelinin olduğu anlaşılmıştır (Bekdemir ve Özdemir, 2002). Flora bakımından araştırıldığında Giresun'un yüksek kesimlerinde meşe, kayın, gürgen ve ladin ağaçlarından meydana gelen ormanların olduğu tespit edilmiştir (Aydınöz ve Solmaz, 2003). Ayrıca bu karışık ormanlarda Alpin kat ve iğne yapraklı türlerde bulunmaktadır (Zaman, Şahin, ve Bayram, 2007).

Giresun'da ağaç türü bitki örtüsü 2000 m rakımdan sonra yetişmemekte veya bu yükseltilere gelindiğinde sona ermektedir. Bu yüksekliği aşan bölgelerde yemyeşil gür çayırlar bulunur. İç kesimlerdeki bitki örtüsü ise daha çok bozkır ve kurakgil ormanlardan oluşmaktadır (Altınkaynak, 2008).

İklimle bağılı olarak çok sık ve gür olan ormanların tabanlarında zengin çalı ve otsu bitkiler yer almaktadır (“Yüzüncü Yılda Giresun,” 1982). Genellikle bulunan bazı toprak üstü bitki örtüleri, otsu bitkiler, soğanlı bitkiler ve mantarlardan oluşmaktadır. Bunlardan bazıları; şerbetçiotu, eğreltiotu basurotu, geven, kekik, çuha çiçeği, düğün çiçeği, kuzukulağı, nane, dikenler, yosunlar, kardelen çiçeği, salep, ısırgan, madımak, zehirli ve zehirsiz mantarlardır (“Niçin Giresun?,” 2010).

Giresun sahip olduğu zengin bitki örtüsü nedeniyle doğal bir güzelliğe sahip olup turizm açısından tercih edilebilir bir özelliğe sahiptir. Özellikle yeşil alanlarının çok olmasıyla birlikte turistler tarafından ilgi görecektir bir potansiyeli bulunmaktadır. Turizm açısından rekabet içinde bulunduğu Doğu Karadeniz illeriyle bitki örtüsü açısından büyük oranda benzer özelliklere sahip olan Giresun'un bu potansiyelini ön plana çıkararak turizm gelirlerini artırması gerekmektedir (“Giresun İli Doğu Turizmi Master Planı,” 2014).

2.1.4. Akarsu ve Göller

Her mevsim yağış almasından dolayı akarsu ağı bakımından çok zengin olan Karadeniz Bölgesinde nehir vadilerinin boyları kısadır (Bekdemir ve Elmacı, 2014). Bu kısa vadilerin oluşması, kuzeyden güneye doğru eğimin artmasından dolayıdır (Zaman vd., 2007). Yüksek dağlardan denize dökülen akarsular mevsimsel olarak farklı debiler oluşturmaktadır (Eriş ve İltar, 2013). Giresun Dağlarından doğan kuzey ve güney yönünde akan çok sayıda akarsu vardır. Çeşitli su sporları ve özellikle rafting için uygun akarsular bulunmaktadır. Bu akarsulardan önemli olanları şunlardır (Işık, 2007):

- Aksu: Uzunluğu 60 km olup Karagöl tepesinden doğarak, Sarıyakup, Kızıldaş, Güdül ve Pınarlar bölgelerinin sularıyla buluşarak Giresun kentinin doğusundan Karadeniz'e iner.
- Harşit Çayı: Uzunluğu 50 km. olup, Gümüşhane Vavuk Yaylası'ndan doğarak. Giresun sınırlarına girer ve Tirebolu'dan Karadeniz'e ulaşır.
- Özlüce (Gelevera) Deresi: Uzunluğu 80km. olup, Balaban Dağları'ndan doğarak Espiye'den denize ulaşır

- Pazar Suyu: Uzunluğu 80 km olup, Yürücek ve Karagöl bölgesinden doğarak birleşip Bulancak'tan Karadeniz'e ulaşır.
- Yağlıdere: Erimez Dağları'ndan çıkıp, Espiye'den Karadeniz'e dökülür.
- Batlama Deresi: Uzunluğu 40 km olup, Bektaş Yaylası'ndan doğarak Giresun kentinin batısından Karadeniz'e dökülür.

Akarsu sayısı bakımından zengin olan bölgenin aynı zamanda gölleri de mevcuttur. Giresun'da irili ufaklı göller ve göletler bulunmaktadır. Bunlardan önemli olanları Karagöl Tepesinde bulunan Elmalı Buz gölü ve Şebinkarahisar Kılıçkaya Baraj Gölet'idir (Işık, 2007).

2.1.5. Yaylalar

Sıcak mevsimlerde rakımı düşük alanlarda kuraklaşan otlaklar nedeniyle hayvan sürülerinin yüksek rakımlara çıkarılması ve yeşil otlaklara ulaştırılması ile yaylacılık faaliyetleri gelişmeye başlamış, yaylak veya yayla terimi bu şekilde doğmuştur (Doğanay ve Coşkun, 2013). Bu özelliği ile yaylalar sadece hayvancılık ile değil turizm açısından önem kazanmaya başlamıştır. Yayla turizmi hem kendi başına bir alternatif turizm türü hem de kırsal turizm içinde anılan bir kavramdır. Yaylalar bir kültür ve yaşam biçimi olarak ele alınmakta aynı zamanda hayvancılıkla birlikte ekonomik bir kaynak olmaktadır. Yaylalar sahip olduğu eşsiz doğal güzellikleriyle turizm faaliyetlerine de hizmet vermektedir. Yayla turizminin son yıllarda talep görmesi insanların doğayla baş başa kalma, rahatlama, huzur bulma, sağlık gibi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik dürtülerinden kaynaklanmaktadır. Önceleri sadece ekonomik bir faaliyet olan hayvancılık için kullanılan yaylalar günümüzde çeşitli sportif faaliyetlere ve turizme de hitap etmektedir (Emekli, 2015).

Ülkemizde halen daha devam eden doğal mirası ve kültürü yaşatma olayıyla birlikte yayla turizminin geliştirilmesi adına geniş bir potansiyelin varlığından söz edilebilir. Yayla turizmi insanların genellikle doğa sevgisi ve sportif amaçlarla kısa süreli konaklama yada günübirlik seyahatlerle yüksek rakımlarda gerçekleştirdikleri turizm faaliyetleridir. Bu turizm türünde amaç yaylaların sürdürülebilir turizm çerçevesinde bozulmadan, kirletmeden kullanılmalarını sağlamak ve aynı zamanda turizm geliri elde etmektir (Uluslan, 2009).

Giresun'da yayla sayısı oldukça fazla olup turizme açılması için elverişlidir. Özellikle Giresun Dağlarının kuzey ve güney yüksek yamaçlarında bir çok oba ve yayla yerleşimleri mevcuttur. Sözü edilen yerleşimlere örnek olarak; Paşakonağı, Günlük, Başyayla, Kazıkbeli, Çakrak, Eğriambar, Panayır, Karaovacık, Çakal, Sanalan, Isırganlı, Ağalıkların, Kavraz, Ağaçbaşı, Kanatdüzü, Eğribel, Çağman, Tutak, Karadağ ve Kınık Yaylaları verilebilir. Bu bahsedilen yaylalar sadece hayvancılık için kullanılmaktadır. Diğer yandan henüz turizme tam olarak açılmamış ancak yüksek turizm potansiyeline sahip yaylalara örnek olarak; Anastos Yaylası, Tamdere Yaylası, Tamzara Yaylası, Karagöl Yaylası, Sis Dağı Yaylası ve Melikli Obası verilebilir. Giresun'da Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm merkezi olarak ilan edilen Bektaş, Kulakkaya ve Kümbet yaylaları bulunmaktadır (Sezer, 2015).

Kümbet Dereli ilçe sınırları içinde Giresun Dağlarının kuzey tarafında 1640 m.'lik ortalama rakımlı bir noktada bulunmaktadır. Kıyıya 59 km uzaklıkta olup yemyeşil ormanlara ve temiz havayı içerisinde barındıran eşsiz güzelliğe sahiptir. Yayla turizmi potansiyeli yüksek olan Kümbet hayvancılık alanı olmaktan çıkmış etkili bir turizm merkezi haline gelmiştir (Aydınöz ve Solmaz, 2003).

Bektaş Yaylası Karagöl Dağları ile Balaban Dağları arasında uzanan bir bölgede Yürücek Tepesinin güneyinde Dereli ilçe sınırları içinde yer almaktadır. Sahip olduğu zengin bitki örtüsüyle muhteşem bir doğal görüntüye sahip olan bu yayla önemli bir turizm merkezidir. Çeşitli sportif ve rekreatif aktiviteler için uygun alanlara sahip olmakla birlikte kampçılık ve piknik için ideal bir bölgedir (Bekdemir ve Özdemir, 2002).

Kulakkaya Yaylası doğal güzellikleriyle birlikte sahip olduğu kültürel özellikleriyle de dikkat çekmekte ve turizm açısından yoğun rağbet görmektedir. Bu yaylada at gezileri, jeep safarileri, doğa yürüyüşleri vb. birçok aktivite düzenlenmektedir. Kulakkaya Yaylası Dereli ilçe sınırları içinde Yavuzkema Beldesi'ne bağlı bulunmakta ve turizm merkezi olarak faaliyet göstermektedir (Sezer, 2015).

2.1.6. Plajlar

Kıyı turizmi çeşitli rekreatif faaliyetlerin denizde veya kıyıda gerçekleştirilmesi üzerine dayanan bir turizm çeşidi olup çekicilik özelliği kazanabilmesi için uygun fiziksel ve iklimsel şartların bir arada olması gerekmektedir. Öte yandan kıyı turizminin rağbet görmesi için doğal güzelliklere ve az nüfuslu alanlara sahip olan bölgeler tercih edilmektedir. Birçok turizm çeşidinde iklim önemli bir faktörken kıyı turizmi için de bu durum geçerlidir. Havanın ve deniz suyunun sıcak olduğu dönemler ve temiz bölgeler tercih edilmektedir. Ancak ülkemizdeki Karadeniz kıyılarında coğrafi olarak kumsal ve plaj sayısı oldukça az olup deniz suyunun sıcak olduğu zaman aralığı da kısadır (Güçlü, 2010). Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kıyı turizmi istenen düzeylerde gelişmemiştir. Bunun nedenleri arasında kıyıların dik ve eğimli olması, güneşli gün sayısının az olması, denizdeki dalga hareketliliğinin fazla olması ve kıyıların sığ olmayıp birden derinleşmesi gösterilmektedir (Bekdemir ve Özdemir, 2002).

Giresun'daki iklimin ılıman olmasına rağmen Akdeniz ve Ege Bölgeleri'ndeki yoğun talebe göre kıyaslandığında kıyı turizmi gelişmemiştir. Su sıcaklığı ve güneşli gün sayısının düşük olması nedeniyle sadece yerel halka kısa süreliğine cevap verebilecek niteliktedir (Yeşiltaş, Çeken, ve Öztürk, 2009). Giresun 'da kent merkezi ile Bulancak, Yalıköy, Uluburun ve Eynesil plajları fazla talep görmektedir. Fakat bu plajlarda, yoğun yapılaşma ve Kıyı Kanunu gibi etkenlerden dolayı turizm yatırımları bulunmamaktadır (“Doğu Karadeniz Turizm Master Planı,” 2008).

Giresun kent merkezindeki plajlar doğu ve batı yönünde uzanmıştır. Kent merkezindeki başlıca plajlar; Nebioğlu, Yolağzı, Askeriye, Arif Kumaş, Emniyet ve Giresun plajlarıdır (Altunkaynak, 2008). Ayrıca kamping yapılabilecek Keşap Belediye Plajı, Bulancak Belediye Plajı ve Tirebolu plajları da bulunmaktadır (“Niçin Giresun?,” 2010). Giresun'da bulunan diğer plajlar; Burunucu Plajı, Eğrice Halk Plajı, Asarkaya Plajı, Düzköy Altı Aile Plajı, Yılgın Aile Plajı, Kaynarca Aile Plajı, Deliklitaş Halk Plajı, Çamlık Önü Plajı ve Boztepe Altı Plajı'dır (www.plaj-rehberim.com., 2014).

2.1.7. Fauna Yapısı

Fauna kavramı herhangi bir bölgenin içerisinde yaşayan her türlü hayvanlar şeklinde tanımlanmaktadır. Giresun İli'nde Doğu Karadeniz Bölgesi'nin ortak karakterini yansıtan hayvan türleri bulunmaktadır. Fakat bazı hayvan türlerinin ülke genelinde olduğu gibi Giresun'da da azalması yada nesillerinin tükenmesi durumuyla karşı karşıya kalınmaktadır. TEMA Vakfı'nın raporlarına göre 19 hayvan türünün yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kaldığı bildirilmiştir. Bu hayvanlardan Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan ve yok olmaya başlayan hayvanlardan bazıları; çengel boynuzlu dağ keçisi, vaşak, boz ayı, ürkeklik, dağ horozu, karaca, kurt, telli turna, Kafkas engereği, bıldırcın, kınalı keklik, yaban kedisi, kızıl akbaba, kara akbaba, tahtalı ve küçük kerkenez'dir. (Eriş ve İltar, 2013).

Yaban hayatı bakımından oldukça zengin olan Giresun'da memeli hayvanlardan; kaya ve ağaç sansarı, çakal, tavşan, yılan, tilki, ayı, kurt, yaban domuzu, sincap, gelincik, karaca ve su samuru bulunmaktadır. Özellikle kuş gözlemciliği turizmi için elverişli bir zenginliğe sahiptir. Kuş türlerinden; baykuş, kaya güvercini, üveyik, ardıç kuşları, bülbül, kuyruk sallayanlar, kanaryalar, baştankaralar sakalar, sıvacı kuşları, guguk kuşu, atmaca, doğan, şahin, kartal, isketeler, kerkenez, ağaçkakanlar, ispinozlar, çoban aldatanlar, serçeler, karakarga, alakarga, kuzgun, saksaganlar, çulluk, kızkuşu, kaz, ördek, balıkçılar, karabatak, ötleğenler ve bıldırcın bulunmaktadır (Sezer, 2015). Ayrıca akarsularda yaşayan sazan, aynalı sazan ve alabalık türleri de mevcuttur (Bekdemir ve Elmacı, 2014).

2.1.8. Adalar

Giresun'un Karadeniz sahillerinde bir adet adası bulunmakta ve bu adaya Giresun Adası denmektedir. Giresun Adası'nın alanı 40.000 m² olup etrafı kayalıklarla çevrilidir. En yüksek noktası 24.5 m.'dir ("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014). Karadeniz'in tek adası olma özelliğine sahiptir. Bu ada Giresun kent merkezinin doğu yamacında Gemilerçekeği'nin 1.6 km açığında yer almaktadır. Tek ada olması nedeniyle geçmişten günümüze birçok efsane ve hikayeleri üzerinde barındırmaktadır (Altınkaynak, 2008).

Ada doğal güzellikleri ile birlikte tarihi açıdan da turizm potansiyeline sahiptir. İkinci derecede arkeolojik ve doğal sit alanı ilan edilmiştir. Geçmişte adada birçok kavim yaşamış ve özellikle amazonların bu adayı kullandıkları yapılan araştırmalarla ortaya çıkmıştır. Ayrıca mitolojik dönemlere ait kalıntılar bulunmaktadır. Hatta mitolojik kahraman Herkül'ün Altın Post Seferi'nde bu adaya uğradığı belirtilmektedir (Aydın, 2015). Pontus Rum İmparatorluğu döneminde adaya Aretias Adası denmektedir. Antik kaynaklara göre adanın ismi Grekler zamanında Ares, Roma döneminde Khalkeritis'tir. Amazonların yaşadığı dönemlerde mitolojik tanrı Ares'e adanmış bir tapınak bulunduğu, adada yuvarlak, siyah bir taş olan Hamza Taşı'na taptıkları bilinmektedir. Ada içerisinde ortaçağa ve klasik döneme ait kalıntılar bulunmaktadır. Adanın etrafındaki sur yapısı eski görünümünden uzak yıkıntı halindedir. Adada bulunan sur kalıntıları Pontus döneminde 13. yy.da inşa edilmiştir. Ada 14. yy.da Osmanlıların eline geçerek Osmanlı-Rus Harbinde Stratejik konum olarak kullanılmıştır (İltar, 2014).

İnsan yaşayabilen tek ada olan Giresun Adası'nda birçok türde otsu ve odunsu bitki bulunmakta ve ondan fazla ağaç türü yer almaktadır. Göçmen kuşların uğrak yeri olmakla birlikte karabatak ve martıların doğal üreme merkezi konumundadır. Ada turistlerin büyük ilgisini çekmekte ve günübirlik turlarla ziyaret edilmektedir. (Aydın, 2015). Giresun Adası'na düzenlenen turlar mavi tur adındaki küçük teknelerle gerçekleştirilmekte ve bu turlara katılmak için Gemilerçekeği'ne gitmek gerekmektedir. Bu mavi turlarla birlikte adanın eşsiz doğal güzellikleri ziyaretçilere tanıtılmaktadır. Ayrıca gün batımı manzarasıyla büyüleyici bir görünüme sahiptir. (Bekdemir ve Elmacı, 2014).

2.1.9. Mağaralar

Yeraltı zenginliklerinden biri olan mağaralar; içerisine insan girebilecek kadar geniş olan ve doğal yada yapay haldeki boşluklardır. Binlerce yılda oluşabilen doğal mağaralar eşsiz güzellikleriyle ülke turizmine katkıda bulunmaktadırlar (Uluslan ve Batman, 2010). Giresun'da bulunan önemli mağaralardan bazıları:

Espiye Yedideğirmenler Mağarası: Bu mağara Espiye ilçesinin Yeniköy Köyü'nde bulunmakta olup Karadona Deresi'nin kenarındadır. Önceleri su değirmeni olarak

anılan mağara yapılan çalışmalarla 2006 yılında keşfedilmiştir. Mağara doğal bir görünüme sahip olup içerisinde dikit ve sarkıtlar barındırmaktadır. Ayrıca mağaranın içerisinde bir su akıntısı bulunmaktadır (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014).

Keşap Şahin Kayası: Keşap ilçesinin Armutdüzü Köyü'nde bulunan Şahin Kayalığı'nın dik ve sarp bir görüntüsü olmakla birlikte, görünümü Türkiye Haritası'na benzemekte ve başkent Ankara'nın bulunduğu noktada bir mağara bulunmaktadır. Doğal yollarla tesadüfen oluşan bu görüntünün Türkiye Haritası ölçeklerine tam uyması nedeniyle 1. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir (“Niçin Giresun?,” 2010).

Alucra Tepesidelik Mağarası: Alucra ilçesinde bulunan Tepesidelik Mağarası'nın doğal bir obruk olduğu, içerisindeki mağarada doğal bir gölün bulunduğu, sarkıt ve dikit olmayan bir yapıya sahiptir. Mağaranın daha detaylı araştırılarak turizme kazandırılması gerekmektedir. (www.alucrahaber.com, 2014).

2.2. Giresun İli'nin Antropolojik Turizm Arz Potansiyeli

2.2.1. Alt Yapı Ve Üst Yapı Kaynaklarının Durumu

2.2.1.1. Ulaşım

Bir bölgenin ulaşım ağının sahip olduğu özellikleriyle ekonomik gelişimi arasında kuvvetli bir bağ vardır. Ekonomik gelişimin sağlanmasında ulaşım alt yapısının tam anlamıyla iyileştirilmesiyle bölgenin sosyal, kültürel ve kalkınma gibi etkenlerini güçlendirmesi yönünde temel adımlar atılmış olur. Bölgenin ekonomik açıdan sahip olduğu mal ve hizmetlerin maliyetlerinin düşmesine, sosyal açıdan kültürel birleşim ve gelişim sağlamasına ve sosyal olaylara katılımı arttırmasına, siyasal açıdan kır-kent, toplum-devlet bağının güçlenmesine önemli ölçüde etki eder (İncekara vd., 1997).

Bir turistik destinasyonun sahip olduğu çekiciliklere ulaşılabilir olduğu takdirde

turistler ziyaret etme eğilimine yönelmektedirler. Turizmdeki gelişimde ulaşımın rolü etki ve tepki üzerine kurulur. Ulaşımdaki iyi yönde gelişmeyle turizm gelişmekte, turizmdeki gelişmeyle de ulaşım iyileştirilmektedir. Küreselleşen dünyada ulaştırma ve iletişimdeki gelişmelere paralel olarak uzak diyarlar yakınlaşmakta ve dolayısıyla turizme olumlu yansımaktadır (Uluer, 2009)

Coğrafi konum açısından kalabalık kentlerin ulaşılabilirliği ve kentlerin kıyıda yada iç kesimlerde bulunması turizm potansiyeli açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda kentlerin sahip olduğu coğrafi konum ile birlikte etkilendiği bazı faktörler olan uzaklık, zaman, kolay ulaşım, diğer kentlere yakınlık ve çekiciliklere yakınlık gibi etmenlere göre değerlendirilmeleri sayesinde kentlerin turizm potansiyellerinin belirlenmesinde büyük yardımı olmaktadır (Kiper, Özyavuz, ve Korkut, 2011).

Ulaşımdaki gelişmelere paralel olarak ulaşması zor olan destinasyonlar da turizmden gelir elde etmeye başlamışlardır. Yoğun talep gören ve yıpranan bir çok destinasyonla karşılaştırdıklarında, doğal çekiciliklerini kaybetmemiş bölgelerin turizmden daha fazla pay alacakları tahmin edilmektedir (Çeken, vd., 2008).

Giresun'da ana ulaşım karayolu ile sağlanmakta ve kıyı şeridinde duble sahil yolu olup Trabzon ve Ordu'yu birbirine bağlamaktadır. Kıyı şeridinde bulunan sahil yolu ulaşım açısından kalitelidir ancak iç kesimlerde bulunan yollar engebeli ve çok virajlıdır. İç kesimlerden geçen iki adet anayol olup birincisi Dereli, Şebinkarahisar, Alucra güzergahı ki Alucra'dan Kelkit ve Erzincan'a uzanan bir yol, Şebinkarahisar'dan Sivas ve Tokat'a uzanan bir yol bulunmaktadır. İkinci ise Tirebolu, Doğankent ve Gümüşhane güzergahıdır. Ayrıca iç kesimlere uzanan ucu kapalı yollar olan Görele-Çanakçı, Espiye-Güce, Espiye-Yağlıdere, Keşap-Karadulduk ve Piraziz-Kovanlık yolları da bulunmaktadır. Bu yolların tümü asfalt kaplamadır fakat kış aylarında iç kesimlere bağlanan yüksek rakımlı yollar kışın yoğun yağış nedeniyle buzlanmakta, kapanmakta yada çığ vb. durumlarda tehlikeli hale gelmektedir. Giresun'da demir yolu ağı henüz bulunmamaktadır ("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014). Giresun'da ulaşımın iç kesimlere yetersiz olması nedeniyle iç kesimlerde turizm faaliyetleri olumsuz etkilenmektedir (Sezer, 2014).

Giresun'da ulaşım deniz yolu ile de sağlanmakta ancak yolcu taşımacılığında çok yük taşımacılığı ve balıkçılık için kullanılan limanlar bulunmaktadır. 1959 yılında hizmete giren Giresun Limanı'nda yolcular, tekneler, balıkçı tekneleri, kılavuzlar ve büyük şilepler için rıhtımlar bulunmaktadır. (Gökçe, 2006).

Giresun 2015 yılı Mayıs ayında hizmete giren Ordu iliyle ortak kullanılan Avrupa'nın ve Türkiye'nin birinci, dünyanın üçüncü deniz üzerine kurulan bir havalimanına sahiptir. İnşasına 2011 yılında başlanarak 360 milyon lira maliyetle bitirilen havalimanının tahminlere göre yılda 3 milyon dolaylarında yolcu taşınması beklenmekte ve her iki ilin turizmine önemli ölçüde katkı sağlaması hedeflenmektedir (www.giresunblog.com., 2015).

2.2.1.2. Alt Yapı Durumu

Turizmin genel etkilerinden, herhangi bir bölgede turistik talebin artmasıyla kamu veya özel kesimlerin turist beklentilerini karşılayıcı birtakım üst yapı yatırımlarını hayata geçirmeleri gerekmektedir. Böylece bölge için sadece turizm olayı gelişmekle kalmayıp alt yapı hizmetleri (yol, su, enerji, iletişim, kanalizasyon vb.) de gelişerek bölgede yaşayan halkın yaşam standartları yükselmektedir. Aynı zamanda ekonomik yapıda gelişmekte ve yeni mal ve hizmetlerin geliştirilmesiyle yeni iş sahaları ve endüstriler ortaya çıkmaktadır. Öte yandan üst yapıların özel sektör tarafından alt yapının kamu tarafından yapılması gerektiği genel bir görüş olurken nadiren de olsa devletin alt yapı hizmetlerini özel sektöre bırakması ve de maddi yardım sağlaması gibi durumlarda oluşmaktadır (Seçilmiş ve Sarı, 2010).

İnsan yaşamını, doğanın sunduğu kaynakları ve bir takım estetik değerleri korumak adına kalkınma politikalarının çevresel ve yaşamsal ortamı daha güvenli, temiz ve yaşanabilir hale getirmesi için kırsal ve kentsel alanlarda alt yapı hizmetlerinin geliştirilmesi ve bu gelişmenin gerçekleştirilmesinde nüfus artışı, sosyal ve kültürel yapı gibi etkenlere dikkat edilmesi gereklidir ("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014). Özellikle turistik anlamda gelir artışıyla birlikte kentlerin güvenlik, sağlık ve alt yapı alanlarında iyileşmeler meydana gelerek turizm sektörü olumlu yönde gelişmektedir (Uluslan ve Batman, 2010).

Turistlerin bölgeleri ziyaret etmesindeki arka plan çekiciliği bölgenin sahip olduğu alt ve üst yapı imkanlarıdır. Turizmdeki üst yapılardan konaklama ve yiyecek-içecek işletmelerinin bölgenin çekiciliklerine en yakın alt yapı imkanlarının bulunduğu noktalara konumlandırılması gereklidir (Bilici ve Işık, 2015). Kentsel ve bölgesel alt yapının önemi turizmin gelişimi ve turistlerin keyifli hizmet alabilmeleri üzerinde oldukça etkilidir (Uluer, 2009). Bu açıdan bakıldığında Giresun İli'nde kentsel yerleşim ve turizm yatırımları açısından önem arz eden su, kanalizasyon haberleşme ve enerji kaynakları gibi alt yapıları değerlendirilmiştir.

Giresun kıyı limanlarında yolcu ve yük taşıma kapasitesine ve potansiyeline sahip olmakla birlikte yolcu taşımacılığı yapılmamaktadır. Ancak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yat turizmini geliştirmek amacıyla hazırladığı bir proje ile Görele Balıkçı Barınağı'nın yat limanına dönüştürülmesi planlanmaktadır. Ayrıca merkez liman, Pazarsuyu Balıkçı Limanı ve Tirebolu limanlarının da yat turizmi için elverişli olduğu belirtilmektedir. İletişim açısından değerlendirildiğinde Giresun bölge genelinde 130 bin dolaylarında telefon abonesi olup il-ilçe ve köy merkezlerindeki santrallerin yeterli olduğu ve cep telefonu operatörlerinin 104 adet baz istasyonu konumlandığı bilinmektedir. İnternet hizmetinden kent merkezleri sağlıklı yararlanırlarken, köylerde ve iç kesimlerde bu hizmetten istenilen düzeyde verim alınamamaktadır. Giresun bölgesinde bulunan enerji ve iletişim kablolarının 1/4'ü yer altından sağlanırken 3/4'ü ise toprak üstü direk ve tellerle çekilidir. Giresun şehir merkezinde kullanılan içme suları şehrin muhtelif yerlerindeki 17 adet kuyudan sağlanmaktadır. İlçelerde ve köylerde ise genellikle nehir kenarlarındaki kuyulardan veya kaynaklardan sağlanmaktadır. Giresun kent merkezinde kanalizasyon şebekesi tamamlanmış ancak arıtma sistemi bulunmamaktadır. İlçelerde de çeşitli fosseptik çukurları ve kanalizasyon ağları bulunmaktadır ("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014).

Giresun'da turizm açısından etkin potansiyele sahip yaylalarda alt yapı sorunları mevcut olup bu sorunların bir an önce çözümlenmesi gerekmektedir. Özellikle yollarının iyileştirilip içme suyu, kanalizasyon ağı ve çöp toplama hizmetlerinin geliştirilmesi ile yöre turizmine katkı sağlaması beklenmektedir (Gökçe, 2006).

2.2.1.3. Üst Yapı Durumu

Konaklama işletmeleri, yiyecek-içecek işletmeleri gibi turizm üst yapı unsurlarının yeterli konfora sahip olabilmelerinde alt yapı imkanlarının nitelikli ve tamamlayıcı olması gereklidir. Bu üst yapıların olmadığı durumlarda ise bölgeler çekicilik özelliklerini kaybetmektedirler. Bunun yanında turizmde üst yapının temel taşı olan konaklama işletmelerinin yanında alış-veriş merkezleri, terminaller, eğlence mekanları gibi tamamlayıcı nitelikte işletmeler de turizm sektörünü renklendirmektedir (Uluer, 2009).

Üst yapıların oluşabilmeleri, gelişebilmeleri ve devamlı ayakta kalmaları, buldukları bölgenin doğal kaynaklarının devamlılığıyla doğrudan ilişkilidir (Akın ve Yılmaz, 2015). Buradan hareketle doğal kaynaklara zarar vermeden üst yapıların artırılması, seyahat acentaları ve tur operatörleri aracılığıyla destinasyonun etkin pazarlanması ve bölge için tutundurma faaliyetlerinin geliştirilmesi kamu ve özel kesimlerce desteklenmeli ve üst yapı unsurlarının doğal ve çevresel yapıyı etkilememesi ön şart olmalıdır (Altundaş, 2013). Üst yapıların modern mimari çizgide gerçekleştirilmesi çoğu zaman turistlerin ilgisini çekmemekte aksine yaşadığı bölgelerde gördüğü mimariden farklı yapıları görmek istemektedirler. Özellikle yerel ve kültürel yapıların modern mimariyle bütünleştirilmesi daha çok ilgi çekmekte ve bu çizgide olan destinasyonlara talep daha fazla olmaktadır (Uluer, 2009). 2013 yılında Giresun'da 11 adet turizm işletme belgeli, 19 adet belediye belgeli konaklama işletmesi bulunmaktaydı (Sezer, 2014). 2014 yılından itibaren Giresun İli'nde yer alan turizm tesisleri Tablo 2.2'de gösterilmektedir.

Tablo 2.2. 2014 Yılı İtibariyle Giresun İli'nde Bulunan Turizm İşletmelerinin Sayısı ve Yatak Kapasiteleri

Giresun İli Turizm İşletme Türleri	Adet
Turizm İşletme Belgeli Yatak Sayısı	997
Yatırım Belgeli Yatak Sayısı	618
Turizm İşletme Belgeli Otel Sayısı	14
Yatırım Belgeli Otel Sayısı	7
Belediye Belgeli Konaklama Tesisi Sayısı	17
Belediye Belgeli Yatak Sayısı	561
Turizm İşletme Belgeli Restoran Sayısı	3
Belediye Belgeli Restoran Sayısı	254
A Grubu Seyahat Acentası Sayısı	12
C Grubu Seyahat Acentası Sayısı	29

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Giresun İli'nde turizm işletme belgeli 14 adet, yatırım belgeli 7 adet otel işletmesi bulunmaktadır. Turizm işletme belgeli otellerin yatak kapasitesi 997'dir, Yatırım belgeli otel işletmelerinin yatak kapasiteleri ise 618'dir. Giresun'da belediye belgeli 17 konaklama tesisi faaliyet gösterirken bu tesislerin yatak kapasitesi 561 yataktır. İlde, turizm işletme belgeli 3 adet restoran, belediye belgeli 254 restoran, 12 adet A Grubu seyahat acentası ve 29 adet C Grubu seyahat acentası bulunmaktadır (yigm.kulturturizm.gov.tr, 2014).

2.2.2. Ekonomik Durum

Turizmdeki faaliyetlerin bölgesel kalkınmayı destekleyici istihdam yaratma, yatırım, döviz geliri gibi etkenlerle ekonomi üzerinde olumlu etkileri vardır (Uluer, 2009). Turizmin ülkemizdeki ekonomik rolü gün geçtikçe büyümektedir ve aynı zamanda cari açığa katkıda bulunmaktadır. Özellikle bölgeler arasındaki ekonomik farklılıkların kapanmasında etkili olmakta, endüstrisi ve tarımı gelişmemiş bölgelerin zengin turistik kaynaklarını planlı ve programlı turizme açmaları sayesinde

kalkınmada bölgesel dengeler sağlanabilmektedir (Bilici ve Işık, 2015).

Giresun'da ekonomi tarımla ayakta durmaktadır. İl genelinde özellikle sahil kesiminde tarım büyük miktarda fındık yetiştiriciliğine dayanmaktadır. İç ve yüksek kesimlerde ise hayvancılık ön plandadır. Giresun'da ki endüstri yatırımlarının büyük bir bölümü fındık üzerine kurulmuş olup işleme ve yan mamulleri üretilmektedir. Diğer tarım bitkisi de çaydır ancak Trabzon, Rize ve Artvin'deki üretimlere göre az miktardadır. Sanayide özel sektör yatırımlarının yetersiz oluşuyla birlikte kamu yatırımlarının sayısı da oldukça azdır. Giresun'da ticaret de tarıma dayanmaktadır. Fındık halkın genel geçim kaynağıdır. İl'in ihraç ettiği ürünler fındık ve çaydır. Önceleri doğal haliyle ihraç edilen fındığın daha sonra işlenerek bir takım yan ürünler haline getirilmesi ile ekonomi daha da canlılık kazanmaya başlamıştır. Giresun'da ayrıca kurşun, çinko, barit madenleri çıkarılarak ihraç edilmektedir (Aksu, 2014).

2.2.3. Sosyal Yapı

Bir kentin sosyal yapısına bakılırken bazı faktörler olan nüfus, köken, sağlık, eğitim, yerleşim yapısı, gibi yapılar incelenmelidir (Kapluhan, 2015). Giresun ekonomik anlamda gelişmekte olan bir bölge olması nedeniyle dışarıdan göç alamamıştır. Buna bağlı olarak il genelindeki sosyal yapıda bir değişiklik olmamıştır. Aksine iç kesimdeki köy ve ilçelerden Giresun kent merkezi göç almış ve sosyal yapısını korumuştur (Bekdemir, 2000).

Genel anlamda bakıldığında Giresun, Cumhuriyet'in kurulduğu yıldan bu yana sektörel bazda hizmet alanlarında çalışanların çoğunlukta olduğu, adeta memurlar kenti denilebilecek bir bölgedir. Bununla birlikte tarımın ve buna dayanan sanayinin geliştiği, ancak tarım alanında çalışanların gün geçtikçe azalmasına karşın ekonomiyi ayakta tutan faktörün tarım olduğu bir yerdir (Bekdemir, 2000).

Giresun'un sosyal yapısı gelir dağılımına göre incelendiğinde aşırı farkların olmadığı ve halkın gelir düzeyinin birbirine yakın olduğu bilinmektedir. Bunun nedeni ise kent merkezlerinde işçi ve memurların fazla olmasıdır. Bunun yanında tarıma dayalı

ticaretle uğraşanlar, kırsal alanlarda toprak sayısı fazla olanlar ile yüksek seviyedeki bürokratların gelir seviyelerinin daha yüksek olduğu bir bölgedir (Bekdemir, 2000). Giresun'un sosyal yapısı alt dallarda nüfus, etnik yapı ve idari yapı olarak incelenmiştir.

2.2.3.1. Nüfus

Nüfus toplumun oluşumundaki temel unsurlardandır ve sosyal yapısını şekillendirir. Buna bağlı olarak bir bölgenin nüfus yapısı incelendiğinde sosyal analiz çıkarılmış olur. Bu analizlerde nüfusun dağılımı, kırsal ve kentsel nüfus gelişimi, yaş ve cinsiyet dağılımı, istihdam ve göç oranı, eğitim durumu vb. hakkında sosyal veriler ortaya çıkar. Kentin sosyal yaşantısının durumu ve sosyal olayların nedenleri hakkında fikir verir (Eriş ve İltar, 2013).

Türkiye nüfusunun 13.648.270 olduğu 1927 yılında nüfusu 165.033 kişi olarak tespit edilen Giresun, nüfusu bakımından 63 il içinde 40'ıncı sırada bulunmaktaydı. 1965 yılından bu yana 2000-2007 yılları arasındaki 7 yıllık süreçte %20'lik bir değişim ile 100.000 kadar bir azalma gösteren Giresun'un 2007 yılından günümüze kadar olan yıllarda nüfusu çok büyük değişimler göstermemiştir (Aksu, 2014).

Tablo 2.3. Giresun İli Nüfus Bilgileri ve Cinsiyet Oranları

Yıllar	Toplam	Değişim	Erkek	Oran	Kadın	Oran
1965	428.015	-	207.320	%48.4	220.695	%51.6
1970	451.679	%6 ↑	215.932	%47.8	235.747	%52.2
1975	463.587	%3 ↑	228.967	%49.4	234.620	%50.6
1980	480.083	%4 ↑	232.002	%48.3	248.081	%51.7
1985	502.151	%5 ↑	243.372	%48.5	258.779	%51.5
1990	490.087	%-1 ↓	246.597	%49.4	252.490	%50.6
2000	523.819	%5 ↑	263.343	%50.3	260.476	%49.7
2007	417.505	%-20 ↓	206.447	%49.5	211.058	%50.6
2008	421.766	%1 ↑	209.058	%49.6	212.708	%50.4
2009	421.860	%0 ↑	209.355	%49.6	212.505	%50.4
2010	419.256	%-1 ↓	206.730	%49.3	212.526	%50.7
2011	419.498	%0 ↑	207.579	%49.5	211.919	%50.5
2012	419.555	%0 ↑	207.160	%49.4	212.395	%50.6
2013	425.007	%1 ↑	209.961	%49.4	215.046	%50.6
2014	429.984	%1 ↑	212.489	%49.4	217.495	%50.5
2015	426.686	%0 ↓	210.967	%49.4	215.719	%50.5

Kaynak: www.tuik.gov.tr (2016) Türkiye İstatistik Kurumu. Erişim Tarihi:25 Mart 2016

Tablo 2.3. incelendiğinde Giresun nüfusunun en çok 2000 yılında olduğu ve takip eden yıllarda göç vermiş olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca son elli yıllık süreçte kadın nüfusunun erkeklere göre daha fazla olduğu görülmektedir. 2015 yılı itibariyle Giresun İli'nin nüfusu 426.686 kişidir.

Giresun kent merkezindeki nüfusun 100 binin üzerinde olması nedeniyle kentleşmeye müsait arazi alanlarının daralmasına, beraberinde trafik sıkışıklığı ve konutların sık olmasına, otopark sorunu gibi problemlerin ortaya çıkmasına neden olmaya başlamıştır (Sezer, 2014).

2.2.3.2. Etnik Yapı

1071'de Türklerin Anadolu'yu fethetmeleriyle Türkmen boyları tüm yurda yerleşmiş, gittikleri yerlerde Türk-İslam medeniyetini yaşamaya ve devam ettirmeye başlamışlardır. Bu dağılımın sonucunda Grekler yaşadığı topraklardan ayrılarak şehir

merkezlerine doğru göç etmişlerdir. 1461'de Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon seferi sırasında Giresun dolaylarında Türkmen boylarından Çepnilerin bulunduğu yazılı kaynaklardan anlaşılmaktadır. Ayrıca 16. yy.da Osmanlılar zamanında yaşamış coğrafyacı Mehmet Aşık'ın kaynaklarına göre Trabzon ve çevresinde yaşayanların Çepni kökenli oldukları hatta Giresun bölgesindeki dağların isminin Çepni Dağları olduğu belirtilmiştir (Güleç, 2014). Yazılı tarihin bize sunduğu bilgiler ışığında Çepnilerin bin yıldır Giresun'da yaşadıkları belirtilmektedir. Bu bilgilerden yola çıkılacak olursa Giresun'da yaşayan yerli halkın genelinin Çepni boyundan geldikleri söylenebilir (Meeker, 1971).

İl'in genel etnik yapısı Rumların başka yerlere göç etmesiyle şekillenerek Türklerin oluşturduğu bir yapıya kavuşmuştur. Kafkasya taraflarından azda olsa göç almasına karşın bu durum etnik yapıyı bozmamıştır. Günümüzde genel itibariyle Türk yurdu olan Giresun'un bazı dolaylarında Gürcü kökenli topluluklar da bulunmaktadır. Bununla birlikte son yıllarda fındık tarımı için para kazanmak isteyen Kürt kökenli vatandaşlarımızın Giresun'a gelmeleri ile birlikte evliliklerin meydana geldiği görülmektedir. Bu bağlamda farklı etnik yapılara sahip bir bölge niteliğini taşımaya başlamıştır (Güleç, 2014).

2.2.3.3. İdari Yapı

Giresun'un idari yapısı ele alındığında kent merkezleri hariç dağınık bir yapıya sahip olmasından kaynaklı olarak 548 adet köy, 153 mahalle ve 15 ilçe merkezi bulunmaktadır. Bunun haricinde il genelinde belde ve ilçe olmak şartıyla 33 belediye teşkilatı bulunmaktadır. İl merkezinde Çaldağ, Duroğlu Beldeleri ve merkez belediye bulunurken, Bulancak'ta Kovanlık Beldesi, Çanakçı'da Karabörk Beldesi, Derelide Yavuzkema Beldesi, Espiye'de Soğukpınar Beldesi, Görele'de Çavuşlu, Aydınlar, Köprübaşı Beldeleri, Keşap'ta Karabulduk Beldesi ve Yağlıdere'de Üçtepe Beldesi bulunmaktadır. 1920 yılına kadar Giresun'un idari yapısı Trabzon İli'ne bağlı bir kaza konumundayken Cumhuriyet'le birlikte 1923'de il olmuştur. Giresun bu yıllarda, Tirebolu ve Görele ilçelerine sahipken illikten ilçeye dönüştürülen Şebinkarahisar ve onun ilçesi Alucra Giresun'a bağlanmıştır (www.giresun.gov.tr., 2015). Osmanlı döneminde il olan Şebinkarahisar 1923'de de il ilan edilmiş 1933 yılında ilçeye

dönüştürülmüştür (Bayar, 2014). Daha sonra gelen yıllarda sırasıyla Bulancak, Keşap, Espiye, Dereli, Eynesil, Piraziz, Yağlıdere, Güce, Doğankent, Çamoluk, ve Çanakçı ilçe olmuştur (www.giresun.gov.tr., 2015).

Giresun il genelinde bazı idari kurumların örgüt yapılarında çoğalmalar meydana gelmiştir. Artan nüfusun etkisiyle özellikle Belediyeler, Emniyet Birimleri, İl Tarım Müdürlüğü, Köy Hizmetleri, Elektrik Dağıtım Şirketleri, Telekom, Defterdarlık gibi kurumlarda genişlemeler meydana gelmiştir. Bunun haricinde kalan personel sayıları 3-10 arasında değişen diğer kurumlarda fazla bir değişiklik olmamıştır (Bekdemir, 2000).

2.2.4. Tarihi Ve Kültürel Kaynaklar

Giresun'un kendine has engebeli ve geçit vermeyen yapısında kültürünü ve bir takım değerlerini koruduğunu ve Türk kültür ve motiflerini taşıyan bir şehir olma özelliği taşımaktadır (Kuruca, 2006). Bu bölümde Giresun İli'nin tarihi ve kültürel kaynakları iki ayrı grupta ele alınmış ve turizm potansiyeli ortaya koyulmuştur.

2.2.4.1. Tarihi Arz Kaynakları

Giresun'un tarihi arz kaynaklarına geçmeden önce bölgenin tarihi ile ilgili genel bilgileri sıralamak gerekir. Giresun ile ilgili bilinen ilk tarihsel bilgiler Yunanlı gezginler ve coğrafyacıardan elde edilmiştir. Çünkü arkeolojik bakımdan araştırma sahası zayıf olan Giresun'un yazılı tarihten öncesine ait bilgileri bulunmamaktadır. (Bekdemir, Ertürk, ve Güner, 2000).

Giresun kentinin M.Ö. 18. yy.da Miletos'lular tarafından kurulduğu bilinmektedir. M.Ö. 400 yılında Yunan ordusunun Giresun'a geldiği ve burada bir süre kaldıkları yazılı kaynaklarda belirtilmektedir. Yine aynı yıllarda Sinop Prensiği'ne bağlı bir kenttir. Pontus Kralı Phamaces M.Ö. 183'de Sinop'u ele geçirerek daha sonra Ordu ve Giresun'u almış ve genişlettiği bu bölge üzerinde kendi ismiyle bir devlet kurmuştur. Daha sonra kent M.Ö. 63 yılında Romalılar tarafından işgal edilmiştir. M.S. 395 yılında Büyük Roma İmparatorluğu'nun ayrılmasıyla kent Bizans'a dahil olmuştur. 1204 yılında haçlıların İstanbul'u işgal etmesiyle Aleksuis Komnus Doğu Karadeniz Bölgesi'ne kaçarak burada bir Rum İmparatorluğu kurmuş ve Giresun bu

imparatorluğa bağlanmıştır. Cenevizlilerin saldırısına ve yağmalarına uğrayan kent 1461'de Fatih Sultan Mehmet'in Rum İmparatorluğu'nu yenmesiyle Osmanlı Devleti'ne katılmıştır (Eren, 1967). Osmanlılar zamanında ticari liman olarak kullanılan kent İç Anadolu'yla olan bağlantı yollarından dolayı önem kazanmaya başlamıştır (Bekdemir vd., 2000). Daha sonra Trabzon eyaletine bağlı bir kaza merkezi olarak kalmış, birinci dünya savaşına doğru da müstakil bir sancak haline gelmiştir. Cumhuriyet devrinde de Giresun, hemen vilayet haline getirilmiştir (Eren, 1967).

Giresun isminin köken olarak nasıl oluştuğuna ilişkin birçok söylenti bulunmaktadır. Bu söylentilerden biri, Romalı komutan Lucullus Giresun'u ele geçirmesiyle bölgede yetişen kirazlardan dolayı buraya anlamı kiraz şehri olan Kerasus ismini vermiştir. Bir diğer söylenti de şehrin deniz kenarının boynuzla benzetilmesi ve Yunanca'da boynuz diye adlandırılan Kerestan'dan türediği, bir başka söylentiye göre de 18.yy.da İtalyan deniz haritalarında bölgenin adının Chirizonda olduğu ve daha sonraki yıllarda değişerek günümüze geldiği belirtilmektedir (Gökçe, 2006). Giresun'un genel tarih bilgisinin ardından Giresun'un tarihi arz kaynakları alt dallarıyla sıralanmaktadır.

2.2.4.1.1. Kilise Ve Manastırlar

Giresun genelinde 18 adet kilise vardır. Bunlar, Gogora Kilisesi, Katolik Kilisesi, Meryemana Kaya Kilisesi, Merkez Karaali Köyü Kilise Kalıntısı, Bulacak Acısu Kaya Kilisesi, Çamoluk Kayacık Köyü Kilisesi, Çanakçı Bakımlı Köyü Kilisesi, Dereli Hisar Köyü, Yavuzk Kemal Beldesi Kiliseleri, Görele Aydınlar Beldesi Eserli Mahallesi Kilisesi, Keşap Armutdüzü ve Erköy Camiyanı Kiliseleri, Şebinkarahisar Licese Köyü Kilisesi, Meryemana Kilise ve Manastırı, Şaplıca Köyü Kilisesi, Fatih Mahallesi Kilisesi, Yağlıdere Çağlayan ve Akpınar Köyleri kiliseleridir (Eriş & İltar, 2013). Bu kiliselerden önemli olanları aşağıda sıralanmıştır:

Gogora Kilisesi: 19. yüzyılın ortalarında Giresun'da yaşayan Rumlar tarafından yapılmış bir Ortodoks kilisesidir. 1924 yılında, mübadelede bırakılarak 1948 yılına kadar kaderinde terk edilmiştir. Boşta bulunduğu zamanlarda tahrip edilen kilise

tadilat görerak 1948-1967 yıllarında cezaevine dönüştürölerek değeriendirilmiştir. 1967-1982 yılları arasında tekrar boşaltılmış ve tahrip edilmeye devam etmiştir. 1982-1988 yıllarında Kültür Bakanlığı tarafından onarılan kilise, 1988'de müzeye dönüştürölmüştür. Bölgeye özgü kahverengi kesme taş malzemesinden yapılmış olan kilisenin çatısının yapısı kırma denilen mimariye sahip olup merkezinde yüksek kasnaklı yapıda, üstü bakırla kaplı bir kubbe konumlandırılmıştır. Kilisenin etrafına bahçe düzenlemesi bulunmaktadır. ("Giresun Kültür Varlıklarımız," 2010).

Katolik Kilisesi: Giresun, Çınarlar Mahallesi'nde yer alan 18. yy.da inşa edildiği düşünölen bir kilisedir. Kilisenin mimarisinde sivri tonozlu kırılmış çakıl kesme taş kullanılmıştır. Günümüzde bu kilise devlet tarafından koruma altına alınarak çocuk kütüphanesi olarak hizmet vermektedir (Bekdemir, 2000). Genel yapı görünümü olarak dikdörtgen ve ön-arka yüzü üçgen şeklindedir. ("Niçin Giresun?," 2010).

Merkez Meryemana Kilisesi: Giresun merkez de bulunan Askerlik Şubesi binasının arka cephesinde önceleri Lonca Yolu denilen yerde bulunmaktadır. Hıristiyanlık inancının yayıldığı ilk dönemlerden kalan kaya tapınağı şeklindeki bir kilisedir. Geçmişte şifahane olarak da kullanılmış bu kiliseye Surp Sarkis ve Panaia gibi isimler takılmıştır (Bekdemir, 2000).

Licese Kilisesi: Şebinkarahisar İlçesi'nde bulunan Licese Kilisesi, plan özellikleri bakımından Gogora Kilisesi ile aynı özellikleri taşımakta olup, mevcut kitabesine göre 1875 yılında yapılmıştır. Özel mülkiyet olan Licese Kilisesi'nin üst örtüsü son yıllarda çökmüştür. Narteks kısmında bulunan freskler sağlam durumdadır (Altınkaynak, 2008).

Şebinkarahisar Meryemana Manastırı: Giresun'da yer alan tek manastır, Şebinkarahisar'ın Kayadibi Köyü'nde bulunan Meryemana Manastırı'dır. Bu yapıda maşatlık, şapel, bahçe, ayazma, çeşme, mezar yapısı, manastır, kilise ve dehliz yapıları bulunmaktadır. Manastır kompleksi, doğal kayanın oyuğuna inşa edilmiş olup, kademeli bir plan şeması sergiler. Birinci kademede bahçe ve bahçedeki ayazma, çeşme-sarnıç ve mezar yapısı vardır. İkinci kademede mutfak, salon, kiler gibi birimler yer almaktadır. Üçüncü kademede yan yana dört adet keşiş odası ve önünde büyükçe bir teras yer alır. Dördüncü kademede bir kilise ve beşik tonozlu

dehliz bulunur. Kilise, bazilika planlı olup, üç neflidir (İltar, 2014). Meryemana Manastırı'nın kuruluş tarihi, popüler kaynaklarda ortaçağ olarak gösterebilir de, bu bilgiyi doğrulayacak herhangi bir kayıt mevcut değildir. Ancak şu haliyle manastır binası bir 19. yüzyıl yapısıdır (Altınkaynak, 2008).

2.2.4.1.2. Cami ve Türbeler

Giresun İl sınırları içerisinde tarihi manada 17 adet cami ve 12 adette türbe yer almaktadır (Gökçe, 2006). Bunlardan önemli olanları aşağıda sıralanmıştır.

Kale Cami: Caminin üzerinde bulunan kitabelerden anlaşılacağı üzere caminin ilk olarak 1830'da Dizdar Zade Emetullah tarafından yaptırıldığı ve bugünkü görünümü 1913'lü yıllarda Sarı Mahmut Zade El Naci Mustafa Efendi tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Kesme taştan yapılmış olan caminin kubbesi işlemeli taşlarla süslenmiştir (Bekdemir, 2000).

Hacı Hüseyin Cami: Giresun ket merkezindeki en eski cami olma unvanına sahiptir. 1594'de yılında yapılmış olan camiyi Çobanoğlu Hacı Hüseyin inşa ettirmiştir. Yıllar geçtikçe yıkılan cami, hanım hayratı olarak tekrar onarılmıştır. Bahçesinde mermerden şadırvanı bulunmaktadır (Bekdemir, 2000).

Çınarlar Cami: Merkez Çınarlar Mahallesi'ne bulunan caminin kitabesinde 19. yüzyılda Hasan Vehbi tarafından vakfedilmiş olduğu yazılıdır. Kagir sistemde inşa edilen yapı, uzunlamasına dikdörtgen planlıdır. Malzeme bakımından duvarlarında bazalt, kapı ve pencere sövelerinde kesme andezit taşı kullanılmıştır. Caminin, altında bodrumu, kuzeyinde üç gözlü son cemaat yeri vardır. Çokgen planlı ve tek şerefeli olan minaresi, batı cephesinin kuzey köşesinde yer alır (İltar, 2014).

Hacı Mittad Cami: Cami'nin ilk olarak 1661 yılında Hacı Mittad Ağa tarafından inşa ettirildiği, 1841 yılında ise Hacı Çalık Kapudan tarafından onarımının yaptırıldığı, doğu cephesindeki giriş kapısı üzerinde yer alan kitabeden anlaşılmaktadır. Cami'nin kuzey cephesi diğer cephelere nazaran özenle inşa edilmiştir. Cephenin tamamında kesme andezit taşı kullanılmıştır. Son cemaat yeri, üçlü bir düzenlemeye sahip olup

yanları dar, ortası daha geniş ve yuvarlak kemerlidir. Kemerler ortada iki büyük sütuna, yanlarda ise duvara gömülü birer sütuna oturmaktadır (İltar, 2014).

Kurşunlu Cami: Şebinkarahisar Fatih Mahallesinde bulunan cami 1587 yılında yapılmış olup zamanla yıpranması sonucunda 1968'de onarılmış mimari yapısındaki Osmanlının izleri korunmuştur. Merkezi büyük kubbeli ve son cemaat yeri üç kubbeli caminin çatısı kurşun levhadandır (“Niçin Giresun?,” 2010).

Fatih Cami: Otlukbeli Zaferi'nin ardından 29 Ağustos 1473 yılında Şebinkarahisar'a gelen Fatih Sultan Mehmet'in yaptırmış olduğu caminin yapısı önceleri ahşaptan iken iki kere yangın geçirerek 1886'da tamamen kül olmuştur. Daha sonra Mutasarrıf Resih Paşa tarafından halktan yardım toplanarak 1888 yılında tekrar yaptırılmış ve günümüze kadar gelmiştir (www.sebinkarahisar.bel.tr., 2015).

Seyyid Vakkas Türbesi: Giresun merkez Fevzi Paşa Caddesi Seyyid Vakkas Sokak'ta, Cumhuriyet ilköğretim okulu yanında yer alır. Arşiv kayıtlarına göre 1888 yılında Rizeli Mehmet Ali Bey tarafından, o zamanlardaki ahşap ziyaretgahın yerine inşa ettirilmiştir. Akademik yayınlarda türbenin 16. yy.da Giresun'da bulunmuş olan Seyyid Mehmet Paşa'nın mezarı üzerine yaptırıldığı belirtilir. Halk arasında ise burada yatan şahsın Giresun'un fethi esnasında şehit düşen uç beyi Seyyid Vakkas'a ait olduğuna inanılır. Osmanlı arşiv kayıtlarında türbenin plan ve cephe görünüşlerini gösterir çizimler bulunmakta olup, türbenin adı Saad ibn Vakkas Türbesi olarak kayıtlıdır (İltar, 2014).

Sarı Halife Türbesi: 16. yüzyılda Muharrem Bin Abdullah tarafından Yağlıdere'nin Tuğlacık Köyü'nde Padişah Yavuz Sultan Selim'in Annesi Gülbahar Hatun'un adına yaptırılmış Hacı Abdullah Halife'nin (Sarı Halife) türbesidir (“Niçin Giresun?,” 2010).

2.2.4.1.3. Kaleler

Giresun İl sınırları içerisinde 15 adet kale bulunmaktadır. Bunlar; Giresun Kalesi, Şebinkarahisar Kalesi, Tirebolu (Saint Jean) Kalesi, Andoz Kalesi, Bedrama Kalesi, Şaban Kalesi, Eynesil Kalesi, Veran Kalesi, Arda Kalesi, Aktepe Kalesi, Kaledere

Köyü Kalesi, Hacı Ahmetoğlu Köyü'ndeki kale kalıntıları, Dandı Kalesi, Kuşluhan Köyü Kalesi ve Yalç Köyü kale kalıntısıdır (Gökçe, 2006). Bunlardan önemli olanları aşağıda sıralanmıştır.

Giresun Kalesi: Giresun kent merkezinde bulunan yarım ada şeklindeki tepenin tam üzerinde olup kentin iki yanına hakim bir noktada bulunmaktadır. İnşasının hangi tarihte yapıldığı konusunda net bir bilgi olmamakla birlikte kaynaklara göre Pontus Kralı I. Farnakes tarafından M.Ö. 2. yy.da yapıldığı sanılmaktadır. Bizans İmparatorluğu zamanında kale içerisinde yerleşim bulunduğundan kale-şehir kelimesi kullanılmıştır. (Işık, 2007). Kalenin genel yapısı iki bölümden oluşup iç kale ve dış kale şeklindedir. Kale içerisindeki saray kalıntısı iç kalede yer alır. Kale surlarının bir bölümü yıkılmış durumdadır. Kalenin kuzey bölgesinde mağaralar mevcuttur. Mesire yeri ve piknik için kullanılmaktadır. Milli mücadele yıllarında büyük rol oynayan Atatürk'ün yaveri Yarbay Topal Osman Ağa'nın mezarı kalede bulunmaktadır ("Niçin Giresun?," 2010).

Şebinkarahisar Kalesi: Şebinkarahisar şehir merkezinin hemen yanında bulunan yüksek bir tepe üzerine kurulmuş kalenin ön cephesi kuzey batı yönüne bakmaktadır. İki bölümden oluşan kalenin iç kale bölümü surları sağlam olup dış kale surları Ermenilerin 1915 yılında ayaklanarak kaleyi zapt etmelerinden sonra dönemin askeri birlikleri tarafından toprakla dövmüş ve zarar görmüştür. Kalenin inşası ile ilgili net bir bilgiye sahip olunmazken Helenistik dönem kaynaklarına göre Pontus Krallığına ait bir kale olduğu bilinmektedir. Daha sonraki dönemlerde Mengücek Hükümdarlığı'nın eline geçen kale Behramşah'ın oğlu Muzaferiddin Mehmed tarafından onarılmıştır. Bu onarımlar ile birlikte kalenin en yüksek noktasına iç kale ile birlikte saray kule yapısı bulunmaktadır. Bu iç kale kısımlarının 13 yy.a ait olduğu sanılmaktadır. Ayrıca kalenin içinde güney tarafında Kırk Badal denilen bir tünel mevcuttur. Söylentilere göre bu tünelin zindan yolu olduğu veya su sarnıcı olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Danık, 2004).

Tirebolu (Saint Jean) Kalesi: Tirebolu şehir merkezindeki yarım adanın üzerinde yer alan bu yapının tarihteki adı Saint Jean Kalesi'dir. Bu kale Helenistik dönemden yada Romalılar tarafından yapıldığı sanılmakta olup Pontus döneminde onarılmıştır. İzleri

ortaçağ dönemini yansıtmaktadır. Kaleye giriş güney tarafından dik bir merdivenle sağlanmakta ve girişi basık kemerli bir yapıdadır. Sur yapısı dış taraftan payandalar sayesinde desteklidir (İltar, 2014). Şehir merkezinde bulunan kale bir tepe ve yarımada üzerindedir. İnşasının ne zaman yapıldığı bilinmemekle beraber M.Ö. 15. yy.da olduğu düşünülmektedir. Kale içinde bir takım binalara ait kalıntılar mevcuttur ki bunların mihrap ve mescit olduğuna dair işaretler vardır. Kale restorasyon görecük şimdiki halini almıştır (“Niçin Giresun?,” 2010).

2.2.4.1.4. Kaya Mezarları ve Tümülüsler

Giresun'da kaya içerisine oyulmuş mezar örneklerinden iki adet bulunmaktadır. Birincisi Tirebolu İlçesi Ortacami Köyü'nde yer alır. Kayanın oyularak içinde daire biçiminde yontulmuş bir mezar bulunmaktadır. İkincisi Espiye ilçesinin Gülburnu Köyü'nde bulunur ve iki adet oyulmuş odanın kaya mezar olduğu sanılmaktadır. Giresun'da tümülüs yapısı Alucra ilçesinin Piril Köyü'nde bulunmaktadır. İnsanlar tarafından yığılarak oluşturulan iki adet tepenin 40'a 40 m. yükseklikte ve genişlikte tümülüsler olduğu bilinmektedir. Trabzon Müzesi tarafından kazı araştırmaları başlanmış ancak sonuca ulaşmadan yarıda bırakılmıştır (İltar, 2014).

2.2.4.1.5. Çeşmeler

Giresun İl sınırları içerisinde literatürde yer alan 51 adet tarihi çeşme bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; Muhtar Bey Çeşmesi, Osmaniye Çeşmesi, Yüzbaşısu Çeşmesi, Avutmuş Çeşmesi, Reşit Ağa Çeşmesi, Süleyman Ağa Çeşmesi, Çavuşpınarı Çeşmesi, Selahpınarı Çeşmesi, Uzunoluk Çeşmesi, Kovanpınar Çeşmesi, Çağlayan Köyü Çeşmesi, Alay Çeşmesi, Hacıyakup Çeşmesi, İstiklal Çeşmesi, Eyum Çeşmesi, Kurşunlu Çeşmesi, Hüseyinefendi Çeşmesi, Müftüefendi Çeşmesi, Yedipınar Çeşmesi, Pertevniyal Çeşmesi, Taslıpınar Çeşmesi, Çakrak Köyü Çeşmesi, Yoğurdukıran Çeşmesi, Burunucu Çeşmesi, Terazı Çeşmesi, Şemsettin Çeşmesi, Yalıköy Çeşmesi, Bayırköyü Çeşmesi, Arpacık Köyü Çeşmesi, Ören Çeşmesi, Atlıyolu Çeşmesi, Çatal Çeşmesi, Gaçan Çeşmesi, Kuyubaşı Çeşmesi, Selimağa Çeşmesi, Siyamoğlu Çeşmesi ve Naibzade Çeşmesi'dir (İltar, 2014).

Giresun'daki çeşme tipleri genel olarak bağımsız ve tek cepheli olmakla birlikte

birkaç tanesi bir ev yada mimariye bağılı olarak bulunmaktadır. Bağımsız olan çeşmeler genel olarak taştan yapılmış ve dikdörtgen bir yapıda inşa edilmiştir. Bu çeşmelerin üst kısımlarında sivri yada yarım daire şeklinde kemerler bulunmaktadır. Yulak kısımlarına yakın bölümlerinde genellikle asılı birer maşrapa yer almaktadır. Su akan bölümleri taştan oluk şeklinde veya boru tipindedir (İltar, 2014).

2.2.4.1.6. Hamamlar

Giresun İl genelinde tarihi 5 adet hamam bulunurken 1 adet Giresun merkezde, 1 adet Tirebolu'da, 3 adet de Şebinkarahisar'da bulunmaktadır. Şebinkarahisar'da bulunan Kurşunlu Camisi'nin yanındaki Kurşunlu Hamamı, 1651'de Topal Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. İki adet bölümden oluşan hamamın soğukluk ve sıcaklık alanları vardır. Sıcaklık bölümü, kare şeklinde olup, artı biçiminde plana sahiptir. Üzeri beşik tonozla örtülü ve sivri kemerlidir. Köşe kısımlarındaki halvet odaları kare görünümlü ve kubbelidir. Eyvan bölümleri ve halvet odaları, göbek taşının bulunduğu merkeze bakmaktadır. Tirebolu Hamamı'ndaki mimari yapı da aynı yapı mevcuttur. Her iki hamamın da soğukluk bölümleri, sonraki dönemlerde yenilenmiştir. Giresun'da il genelindeki diğer hamamlar, tahrip olmuş ve yıkılmış durumdadır. Giresun merkezde bulunan Şifa Hamamı, yapılan kazı çalışmaları ile ortaya çıkarılmış ancak restore edilmemiştir (İltar, 2014).

2.2.4.1.7. Köprüler

Akarsuları zengin olan Giresun'da tescillenmiş tarihi köprüler bulunmakta olup 13 adet Yağlıdere'de, 6 adet Dereli'de, 5 adet Keşap'ta, 5 adet Görele'de, 2 adet Şebinkarahisar'da ve geriye kalanlar diğer ilçelerde yer alır ("Giresun," 2010). En zengin köprü sayısına sahip olan ilçe Yağlıdere'dir. Ayrıca tescil edilmeyi bekleyen bir çok tarihi köprü bulunmaktadır. Bu köprülerden bazıları; Yağlıdere Ağa-Havara-Yemişgen Köprüleri, Görele Kadı Köprüsü, Şebinkarahisar Sargut Köprüsü, Dereli Çifteler-Alancık Köprüleridir (İltar, 2014).

2.2.4.1.8. Değirmenler

Giresun'da akarsu kenarlarında kurulmuş neredeyse bütün yerleşim birimlerinde değirmen olmasına rağmen bunlardan yalnızca beşi tescillenmiştir. Tescilli olan

değirmenler Tekke Köyü Değirmeni, Kırıklı Beldesi Hamzalı Mahallesi Değirmeni, Çanakçı Bakımlı Köyü Değirmeni, Yağıldere Hacı Abdullah Halife Değirmeni, Keşap Armutdüzü Köyü Değirmeni'dir. Bu değirmenlerin ortak özelliklerini sıralayacak olursak dere taşı veya moloz yapı malzemesi kullanılmış, dikdörtgen planlı, kapıları ahşap ve çatıları beşik şeklindedir. Sadece Bakımlı Köyü değirmeninin çatısı beşik tonozludur. Ayrıca içlerinde su ile dönen değirmen taşı mekanizmaları mevcuttur (İltar, 2014).

2.2.4.2. Kültürel Arz Kaynakları

Giresun'un tarih öncesinden günümüze kadar gelen, özgün değer taşıyan kültür varlıkları, şehrin kimliğini ortaya koymakta ve bu varlıklar sayesinde kültürel yapı devamlılığını sürdürmektedir (İltar, 2014). Bu bölümde Giresun'un somut ve soyut kültürel değerleri ortaya koyulmuştur.

2.2.4.2.1. Müzeler

Giresun Müzesi: Giresun Müzesi Gogora Kilisesi'nin müzeye dönüştürülmesi sonucunda kurulmuş olup mimari bilgilerine kiliseler bölümünde değinilmiştir. Müzede birçok tarihi eser sergilenmekte olup en eski eserin M.Ö. 3000 yılına ait olduğu bilinmektedir. Sergilenen eserler genellikle Hitit, Helenistik, Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu, Selçuklu ve Osmanlı Devleti dönemlerine aittir. Bu eserlerden heykelcikler, topraktan kaplar, amforalar, çeşitli mimarilere ait parçalar, sikkeler ve kazı sonucunda elde edilen nadide parçalar yer alır. Ayrıca 19. yy.a ait kilimler, hamam ve mutfak eşyaları, takılar ve silahlar da sergilenmektedir. Çeşitli dönemlere ait 390 arkeolojik, 561 etnografik eser, 1 adet mühür, 2840 tarihi sikke sergilenmektedir. Müze 08:00-17:00 saatleri arasında her gün açıktır ([www.giresunmuzesi.gov.tr.](http://www.giresunmuzesi.gov.tr), 2015).

Şebinkarahisar Atatürk Evi Ve Müzesi: Şebinkarahisar kent merkezinde iki katlı ahşap bir binada Mustafa Kemal Atatürk'ün 12 Eylül 1924 tarihli ziyareti sırasında konakladığı yerdir. Müzenin iç kısmında Atatürk'ün kullandığı eşyalar, uyuduğu yatak ile birtakım yöresel eserler sergilenmekte olup müze bahçesinde tarım da kullanılan eski tarım aletleri, taş sütunlar ve Şebinkarahisar Kalesi'nde kullanılan

eski top bataryası yer almaktadır. Belediyenin kontrolünde olan müzeyi ziyaret etmek için belediye çalışanlarıyla birlikte mesai saatleri içerisinde isteyen herkes gezebilir (“Niçin Giresun?,” 2010).

2.2.4.2.2. El Sanatları

Giresun'da var olan el sanatları göçler ve ekonomik gelişim nedeniyle yok olmaya başlamış ve tehlike altına girmiştir. El sanatları açısından akla ilk gelen, yörede halen yaşatılmaya çalışılan kumaş ve kilim dokumacılığıdır. Alucra ilçesinde Palaz denilen kilim dokumacılığı ve Şebinkarahisar ilçesinde Tamzara Dokuması denilen yöreye özgü bir kumaş halen daha yaşatılmaya çalışılmaktadır. Eynesil ilçesinde de Dastar isimli kilim dokunmaktadır (Aydın, 2015). Bunların yanında Görele ilçesinde şal ve şayak kumaşları dokunmakta ve el yapımı şimşir kaşık üretilmektedir. Ayrıca hasır ve sepet örmeciliği de yapılmaktadır (“Niçin Giresun?,” 2010).

Giresun'daki bakır madenlerinin zenginliği ile bakırcılık gelişmiş ibrik, tava, fındık mangalı, kap-kacak gibi değerli bakır eşyalar üretilmiş ancak günümüzde bakıra olan talep azaldığından bu işi yapan esnaf giderek yok olmuş ve sadece bir esnaf ayakta kalmıştır (İltar ve Eren, 2014).

2.2.4.2.3. Yöresel Kılık-Kıyafetler

Kültürün insanlar üzerinde bıraktığı izler arasında en önemlilerinden biride kılık kıyafettir. Çünkü insanların sahip olduğu fikirler, bakış açısı hatta yaşam şekilleri giydikleri kıyafetlere yansımaktadır. Buradan hareketle bir toplumun kılık kıyafetine bakarak kültürü hakkında bir takım bilgiler elde edilebilir (Sancak, Durukan, ve Alver, 2008).

Giresun kent merkezi ve sahil boyunca uzanan bölgelerinde modern giysiler tercih edilirken iç ve yüksek kesimlerde yöresel kıyafetler günümüzde de kullanılmaktadır. Cepkenler, bindallılar, entariler bu yörede görülmektedir. Kadınlarda peştamal kullanımı devam ederken başa örtülen bu türün değişik tipleri bulunmaktadır. Başlarına Keşan Peştamal denilen dokumayı bellerine gene peştamal denilen düz çizgili kumaşı sarmaktadırlar. Önceleri ipekten üç etek (canfes) denilen kıyafet

giyilirdi. Özel günlerde, eş, dost ve akraba ziyaretlerinde, düğün ve bayramlarda altın tepelik, beşi bir yerde, hasır bilezik gibi takılar takılmaktaydı. Hasır bilezik popülerliğini sürdürmektedir. Günümüzde Giresun'un iç kesimlerinde kadın giyimini, yaşmak, entari, peştamal, yelek ve hırka oluşturmaktadır. Kentte de bu tarzda giyinen kadınlar vardır. Yün çoraplara yaylalarda rastlamak mümkündür. Önceleri erkeklerde bir pantolon çeşidi olan paçaları dar ve dizlerden yukarısı bol olan alt giyim kullanılırken belde Çerkez kayışı, kamalık ve başta siyah renkli kabalak ve ayaklarda çizme bulunurdu. Günümüzde iç ve yüksek kesimlerde ceket, pantolon ve kasket kullanılmaktadır. Genel olarak Giresun halkı çağdaş giyimi tercih etmektedir (Eriş ve İltar, 2013).

2.2.4.2.4. Gelenek ve Görenekler

İnsanların yaşadıkları toplumu yansıtan gelenekleri ve bunların oluşumunda etkili olan bakış açısı, inançlar, tarihsel gelişim, coğrafya, sosyal yapı gibi malzemelerden türemesi yörenin kendi kimliğini oluşturmaktadır. Gelenekler içerisinde manevi bir ruh yada canlılık ve semboller yatmaktadır (Üstünova, 2010).

Gelişen dünya ve değişen insan davranışlarının etkisi ve bölgeden büyük şehirlere göçlerin yaşanması ile birlikte bir takım gelenekler unutulmaya başlamış ancak hala daha gelenek ve göreneklerine bağlı kalmayı tercih eden ve yaşatan insanlara Giresun'da rastlanılmaktadır. Giresun'daki gelenek ve göreneklerin büyük bir kısmı rivayetlere dayanmaktadır. Giresun'daki gelenek ve göreneklerden bazıları şöyledir. Giresun için bahar ayları önemlidir. Her sene Mart ayının ortasında yılbaşı tutma denilen bir gelenekle, sabah erken kalkılarak dere, ırmak yada denizden su alınır. Alınan suyla evin kapısından sağ ayakla geçilir ve su evin her yerine saçılır. O gün birileri uğursuzluk getirir diye evlere kimse alınmaz. Ancak daha önce uğurlu geldiğine inanılan bir kişi varsa o kimse eve çağrılır ve sağ ayakla içeri girer. Gelen kişi yeni yıla hayırlar temenni eder ve mart ayını bozuyorum der. Aynı gece evde paça veya ısırgan yemeği yapılır ve içine bir boncuk atılır. Yemeği yerken boncuk kime denk gelirse ekini tarlaya ilk o kişi eker. Bahar aylarının orta günlerinde hava durumuna bakılarak o aylarda iklimin nasıl geçeceğine ilişkin tahminler yürütülür (www.giresun.gov.tr., 2015). Mart ayının bozumunda eve yeşil sebzeler sokulmaz.

Bu sebzeler eve girerse bütün yıl evi haşere saracağına inanılır (Kara Düzgün, 2014).

Her yıl Mayıs ayının altısında Hıdrellez kutlanır ve bu günde İlyas (as.) ve Hızır'ın (as.) buluştuklarına, kışın sona erdiğine ve güzel günlerin yaşanacağına inanılır. Akşamına bekar genç kızlar gönüllerindeki niyeti tutarak yüzüklerini gül ağacının dibine gömerler. Sabah olunca da manilerle çıkarır ve kısmetlerini beklerler (Aydın, 2015).

2.2.4.2.5. Yöresel Mutfak Kültürü

Genel anlamda Türk Mutfağına bağlı yöresel mutfaklar ve bunların içinde de Giresun Mutfağı milletimizin simgeleşen değerlerindedir. Karadeniz sahillerinden başlayıp Anadolu'nun derinliklerine kadar uzanan coğrafyası ile Giresun'un mutfak kültürü çok zengindir. Kıyı kesimlerde deniz mahsulleri genel ağırlıkta olup iç kesimlere doğru hamur işi, etli ve sebzeli yemekler daha çok görülür. Yörede yetişen bitkilerden ve mantar çeşitlerinden zengin bir mutfak kültürü oluşmuştur. Hemen hemen her tür bitkiden yemek yapılmaktadır. Bunun bir sonucu olarak vejetaryen ağırlıklı ve sağlıklı beslenme halkın alışkanlığı haline gelmiştir. Zengin salata çeşitleri ve bol çeşnili mutfak kültürü hakimdir. Giresun'un mutfak kültürü geçmişten bu yana kadınların yokluk dönemlerinde ürettiği sebze ağırlıklı yiyeceklerle zenginleşmiş, bu bağlamda kadınlar sahip oldukları mutfak sanatlarıyla el üstünde tutulmuştur (“Giresun Yemekleri,” 2008).

Yöreye özgü yemeklerden bazılarını sıralayacak olursak pancar çorbası, unlama çorbası, darı çorbası, siron, kete, çökelekli, mısır ekmeği, kapalı kıymalı pide, ısırgan yağlaş, keşkek, celecoş, turşu kavurması, madımak yemeği, tavşan içi, etli-pirinçli yaprak sarması, kiraz tuzlusu, ince kadayıf, fındık helvası, vb.dir (“Giresun Yemekleri,” 2008).

2.2.4.2.6. Şenlik Ve Festivaller

Bölgede geleneksel olarak kutlanan bir çok şenlik ve festival vardır. Kültür turizminde kapsamlı olarak yer verilen festivallerden turizm kapsamında değerlendirilebilecek olan festivaller; Kuşdili Şenlikleri, Sis Dağı Yayla Şenliği,

Sağrak Gölü Yayla Şenliği, Ocakbaşı Keşkeş Festivali, Acıkiraz Katmer Festivali, Yaşmaklı Ağaçaş Yaylası Otçu Göçü Şenliği, Şebinkarahisar Ceviz Kültür Sanat Şenliği, Dikmetaş Yayla Şenlikleri, Karaovacık Otçu Göçü Yayla Şenliği, Çıkrık Kapı Yayla Şenliği, Buları Yaylası Taflan Şenliği, Alucra Ekin Festivali, Görele Kemeçe Ve Horon Festivali, Kümbet Yayla Şenliği, Bektaş Yayla Şenliği, Çamoluk Bal Festivali ve Fındık Festivali'dir (Çelik, 2013).

2.2.4.2.7. Halk Oyunları

Halk oyunları ve folklor yöresel sanatı en güzel ifade eden ve farklı toplumların birbirlerini tanınmasını sağlayan kültürel değerlerdir. Halk oyunları kültürel mirası en iyi koruyan ve yaşatan, yöresel kimliği zenginleştiren bir yapıya sahiptir (Aydın, 2011).

Anadolu'da yer alan bir takım kültürel değerlerin Doğu Karadeniz Bölgesi'nde farklı olması bölgenin kendine has iklimine, coğrafyasına ve insanına borçludur (Usta, 2015). Karadeniz Bölgesi geleneksel halk oyunları, küçük farklarla birbirlerine benzerler. Hemen hepsi, Karadeniz gibi sert ve liriktir. Halk oyunları gibi şarkıları da kendilerine has özellik taşır (Altınkaynak, 2008). Giresun'da oynanan halk oyunlarının gelişiminde iklimsel şartların etkisi olduğu bilinmektedir. İklimin ve tabiatın yumuşak olmasından kaynaklı halk oyunlarının figürleri yumuşakla sert arası olmuştur (Aydın, 2015). Giresun halk oyunlarından en yaygını Giresun horonu ve karşılamasıdır. Horonu daha çok erkekler davul-zurna veya kemeçe eşliğinde oynar. Kadınlar ise; davul-zurna, saz ile birlikte oynar. Giresun horonunun Düz Horon, Sıksara, Giresun Karşılama'sının ise Tüfekli Çandır Karşılama'sı gibi ve Sallama Horon gibi türleri de bulunmaktadır (Altınkaynak, 2008). Doğu Karadeniz'de oynanan halk oyunlarının hızlı ve coşkulu olmasıyla birlikte genelinde birbirlerine benzerlik hakimdir. Giresun'un iç bölgelerindeki Alucra, Çamoluk ve Şebinkarahisar'da daha farklı halk oyunları bulunmakta ve daha çok İç ve Doğu Anadolu'yu yansıtmaktadır ("Niçin Giresun?," 2010)

2.2.4.2.8. Efsaneler

Efsanelerin en önemli özelliği inandırıcı olmasıdır. Bundan dolayı efsanelerde

anlatılan olaya mutlaka inanılır. Bu yönleri itibariyle kültür taşıyıcılığı fonksiyonları fazla olan türlerden biridir. Bu yüzden, efsanelerin halk arasında canlılığını devam ettirmesi demek, milleti meydana getiren kültürel öğelerin, milli ve manevi değerlerin, toplumsal normların varlığını devam ettirmesi demektir. Efsane bakımından ülkemizdeki zenginlik, Giresun ve çevresinde de görülür. Giresun ve çevresinde gezerken gördüğümüz her ulu ağacın, her taşın, her yerleşim yerinin, her evliya türbesinin, her kalenin, her dağın ve suyun nerdeyse bir hikayesi vardır. Bu bağlamda Giresun'un anlatmaya dayalı türler içinde en zengin olduğu türlerden birinin efsaneler olduğu söylenebilir. Giresun'la ilgili olarak yaklaşık on efsane anlatılmaktadır. Bunlar; Koyun Baba veya Ada Baba, Hamza Şeyh ile Hacı İlyas, Şıh Mustafa ile Akkoyunlu Padişahı, Hacı Abdullah Halife, Kelete Değirmeni, Hamza Taşı, Gelin Kaya, Gelin Taşı, Kuru Çay, Dokuzoğlu, Elik Keçi, Yaşmaklı Ağaçbaşı, Elevi, Kızanca'dır. Bu efsanelere sahip Giresun'un kültürel zenginliği renklenmektedir (Eriş ve İltar, 2013).

2.2.4.2.9. Bilmeceler ve Atasözleri

Giresun ve çevresi bilmece ve atasözleri bakımından da zengin şehirlerimizden biridir. Konuyla ilgili kaynaklara bakıldığında Giresun ve çevresinden derlenmiş çok sayıda bilmeceyle karşılaşmaktadır (Altınkaynak, 2008). Çeşitli yazılı kaynaklarda görülen Giresun bilmecelerinden birkaç örnek (C. Akın, 2004):

- Beyazla başladı, yeşille işledi, al ile bitirdim, herkese yedirdim. (Kiraz)
- Allah'ın işi böğründe dişi. (Mısır veya Darı)
- Alaca, bulaca çıkar gider ağaca. (Fasulye)
- Altı taş, üstü taş, içinde var bin bir baş. (Hamam)
- Alçacık dal, yemesi bal (Çilek)
- Yol üstünde kalaylı tas gelene de has, gidene de has. (Cami)
- Ev ardına sac koydum, geleni gidene aç koydum. (Ramazan)
- Dağa gider seslenir, eve gelir yaslanır. (Balta)
- Dört köşedir beş değil, başı sudan hoş değil. (Sabun)
- Altı kaynak içilir, üstü çayır biçilir. (Koyun)
- Anası bir yaşında, oğlu gezer çarşıda. (Yumurta)
- İçi taş dışı taş, dolaş ha dolaş. (Minare)

- Alçacık boylu kadife donlu. (Patlıcan)
- Çıt demeden çalıya geçer. (Güneş)
- Gök yüzünde kalaylı tas. (Ay)
- Ev ardına tekke bağladım, boynuzunu köke bağladım. (Kabak)
- Beyoğlu bergen kolları sergen. (Pancar)
- Yamada it oturur. (Burun)
- Yedi delikli tokmak bunu bilmeyen ahmak ya bunu bileceksin ya öleceksin. (Kafa)
- Şu karşıda hot oturur biri kalkar biri oturur. (Terazi)
- Dal ucunda kitli sandık. (Ceviz)
- Yol üstünde yağlı kayış. (Yılan)
- Ben giderim o gider, önüm sıra tin tin eder. (Gölge)

Giresun atasözlerinden birkaç örnek (C. Akın, 2004):

- Aç doymam sanırmış tok ölmem sanırmış.
- Aş kaşıkla, iş keşikle.
- Ben umuyorum bacımdan, bacım ölüyor acımdan.
- Oyun bilmeyen, davulcu ile zurnacıya bağırır.
- Üveyden öz olmaz, çalıdan köz olmaz.
- Oğul ocaktan ayvan bucaktan.
- Karına iyi deme züğürtlük görmeyince, evlada iyi deme el kızı koynuna girmeyince, tarlaya iyi deme bol ürün vermeyince.
- İtin fazla üreni sürüye kurt getirir.
- El oğlu adamı sağ iken, kardeş varlıklı iken, ana-baba her zaman sever.
- Bulanık suda balık tez avlanır.
- Ev oğlu değil el oğlu

2.3. Mevcut ve Geliştirilebilecek Turizm Çeşitleri

Turizm endüstrisi yapısı itibariyle hızlı gelişen ve genişleyen bir özelliğe sahiptir. Hızlı gelişim sayesinde turistik ürünlerin ve destinasyonların turizm alanında zenginleştiği söylenebilir. Turistlerin yoğun talep gösterdikleri bölgelerdeki turizmin olumsuz etkilerini hafifletmek ve farklı turistik ürünler oluşturmak adına planlanan

yeni turizm çeşitleri son yıllarda ülkemizde oluşturulmaya başlanmıştır. Gelişen dünya ve değişen tüketici alışkanlıklarına paralel olarak turistlerin genel beklentileri de değişmekte, buna bağlı olarak gürültüden, yoğun ve yorucu hayat temposundan uzaklaşmak istemeleri, doğaya yönelmeye ve huzur bulmaya yönelik talepleri ortaya çıkmaktadır (Altundaş, 2013). Bu bölümde Giresun'daki mevcut ve geliştirilebilecek belli başlı turizm çeşitleri sıralanarak açıklanmaktadır.

2.3.1. Yayla Turizmi

Yayla turizmi; tatillerini yaşadıkları şehrin dışında, farklı doğal güzellik ve iklim özelliklerine sahip yaylalarda geçirmek isteyen insanların gerçekleştirdikleri seyahatlerdir. Yayla potansiyeline sahip en zengin bölge olan Doğu Karadeniz Bölgesi bol miktarda bitki örtüsü bulundurması nedeniyle yayla turizmi açısından etkin bir çekiciliğe sahiptir. Bu özelliklere sahip yaylalara yapılan seyahatler sonucunda yayla turizmi bir turizm çeşidi haline gelmiştir. Yaylalara yapılan seyahatlerin eski zamanlardan beridir yapıldığı ve kültürel özellikler de taşıdığı bilinmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca yayla turizminin gelişebilmesi için çeşitli stratejiler geliştirilmiş ve ülkemizde yer alan ve birçoğu Karadeniz Bölgesi'nde bulunan 26 adet yayla bakanlıkça turizm merkezi ilan edilmiştir (Köroğlu, 2015).

Turizm çeşitlerinden yayla turizmi Giresun'da gerçekleştirilmekte ve İl'in sahip olduğu eşsiz güzellikteki yaylalarıyla turistlere hizmet vermektedir. Bu yaylaların içerisinde ön planda olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm merkezi ilan edilen Kümbet, Bektaş ve Kulakkaya gibi yaylaların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda gelişimi için sürdürülebilir turizm çerçevesinde daha çok sosyal tesisin ve turizm üst yapılarının konumlandırılması, bazı alt yapı sorunlarının giderilmesi ve kamu ve özel kesimler tarafından etkili tanıtımlarının yapılması gerekmektedir. Ayrıca bölgede yer alan sadece hayvancılık için kullanılan turizm potansiyeline sahip diğer yaylaların da turizme kazandırılması için gereken çalışmaların yapılması gerekmektedir (Gökçe, 2006).

2.3.2. Kùltür Turizmi

Kùltür turizmi, bireylerin kùltürel zenginliklere sahip bölgeleri ziyaret etme, yaşayış biçimlerini gözleme ve bu zenginliklerden etkilenmelerinden oluşan bir turizm çeşididir. Ziyaretçiler kùltür turizmine katıldıklarında hissettikleri duygularla kùltürel bir etkileşime girmektedirler. Bu turizm türünde yöreler ile turistler arasında kùltürel farklılıklar bulunmakta ve bu farklılıklar neticesinde kùltür turizmi doğmaktadır (Köroğlu, 2015). Özellikle ÷lkeler için önem arz eden kùltür turizmi, gelir yaratıcı özelliğinin yanında kùltürel mirasın korunması açısından da önemlidir (Meydan Uygur ve Baykan, 2007). Kùltür turizminin genel amacı, var olan kùltürel değerleri koruma, kaybolanları canlandırma, yöre halkında koruma bilincini oluşturma, alt-üst yapıları kùltüre uygun hale getirme ve bunlara benzer bir çok durumdur. Kùltür turizmi açısından bir bölgenin sahip olduğu değerleri sıralamak gerekirse; bölgedeki tarihi olaylar, tanınmış insanlar, kaleler, müzeler, tarihi kalıntılar, şenlikler, spor organizasyonları, halk oyunları, yemekler, filmler vb.dir (Köroğlu, 2015).

Giresun'un sahip olduğu tarihi ve kùltürel değerleri, bu turizm türüne yeterli derecede ev sahipliği yapacak niteliktedir. Ancak kùltürel bazda bölge tanıtımındaki eksiklikler nedeniyle istenilen düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır. Tarihi yapıların kamu kurumlarınca korunması ve restore edilmesi kùltürel turizmin artmasına yardımcı olacaktır. Özellikle kale yapılarının arkeolojik araştırmaları yapılarak dönemini yansıtan eski mimari görünümlerine kavuşturulması gerekmektedir. Ayrıca kaya içindeki Sümela Manastırı'na alternatif olan Şebinkarahisar Meryem Ana Manastırı'nın restorasyon işlemlerinin tamamlanmış olmasına rağmen hala daha müze alanına çevrilmemiştir. (İltar, 2014). Giresun'un kendine has kùltürleri arasında kuş dili dikkat çekmektedir. Kuşköy'de arazinin engebeli ve zor şartlara sahip olması ile birlikte yerel halk iletişimi ısıyla sağlamakta, ortaya çıkan seslerin kuşlara benzemesi nedeniyle bu iletişimin adına kuş dili denmektedir. Kuşköy'de her yıl Kuş Dili Festivali düzenlenmekte ve kùltür turizmi açısından ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir (www.giresunkulturturizm.gov.tr., 2015). Kùltürel değerler arasında Giresun'un zengin mutfağı ve bölgeye özel folklor oyunları kùltür turizmi açısından çekiciliğe sahiptir (İltar, 2014).

2.3.3. İnanç Turizmi

İnanç turizmi, insanların dini gereksinimleri karşılamak, inanç ve benzeri ibadetlerini gerçekleştirmek amacıyla yaptıkları, inanç merkezleri, kutsal mabetler, dini törenler, hac gibi dinsel görevlere yönelik seyahatlerden oluşan bir turizm çeşididir. Kutsal olarak görülen çeşitli bölgelere seyahat eden turistlerin ruhsal, fiziksel ve duygusal anlamda huzur bulmaları, inanç turizminin gerçekleştirilmesinde en etkili nedenler arasında yer almaktadır. İnanç turizmi sayesinde farklı toplumlardan gelen insanlar dini mekanlarda bir araya gelerek kültürel etkileşimi oluşturmaktadır (Köroğlu, 2015).

Giresun'da inanç turizmine hitap eden kilise, manastır, cami, mezarlık, türbe, vb. yapıların sayısı oldukça fazla olup turistik bazda ziyaretçi çekmektedir. Özellikle Şebinkarahisar Meryem Ana Manastırını merak eden Hıristiyan inancına sahip yerli ve yabancı turistlerin Giresun'daki inanç turizmine yönelik talebi artıracakları öngörülmektedir. Giresun kent merkezindeki Seyyid Vakkas Türbesi, Yağıdere'deki Sarı Halife Türbesi ve diğer evliya ve din alimlerinin mezarları inanç turizmi için gelenleri ağırlamaktadır (İltar, 2014).

2.3.4. Deniz Turizmi

Deniz turizmi, insanların deniz-kum-güneş üçlüsüne yönelik taleplerinden ve bu talepleri yönündeki seyahatlerinden oluşan turizm türüdür. Deniz turizmi her geçen gün daha da önem kazanmakta ve turizmden elde edilen gelirlerde artış sağlamaktadır. Türkiye sahip olduğu uzun kıyı şeridi ve 355 adet mavi bayraklı plaj sayısı ile zengin deniz turizmi potansiyeline sahip olup, ülkemizi ziyaret eden turistlerin %90'ı deniz turizmine yönelik amaçlarla seyahatlerini gerçekleştirmektedir (Köroğlu, 2015).

Giresun'un Karadeniz'de sahil şeridinin bulunması ve bu sahil şeridinin üzerinde barındırdığı doğal plajlar sayesinde iklimsel şartlara bağlı olarak turistik talebin yoğunluğunun yerel turistler ve yöre halkından oluştuğu bir deniz turizmi potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda deniz turizmini geliştirmek adına yeterli alt yapı imkanlarının oluşturulması ve uygun kumsallarda tam donanımlı turizm üst

yapılarının artırılması ile deniz turizminden daha fazla gelir elde edilebilir. Ayrıca yük taşımacılığı için kullanılan çeşitli limanların yolcu ulaşımına açılması ve limanların yat limanlarına dönüştürülmesi ile hem deniz hem de yat turizmi gelişebilir (“Doğu Karadeniz Turizm Master Planı,” 2008).

2.3.5. Kış Turizmi

Kış turizmi, insanların kar yağışı alan uygun yükseltilerde kayak sporunu yapmak, eğlence, konaklama, yiyecek-ıçecek hizmetlerinden faydalanmak gibi benzeri hizmetleri ve sportif faaliyetleri içeren, kış mevsiminde gerçekleştirilen bir turizm türüdür. Kış turizminin gerçekleştirilmesi için genellikle kayak merkezlerinin bulunduğu alanlarda ve uygun yükseltilerde olması gerekmektedir. Ülkemizde 30'a yakın kayak merkezi yer almakta ve bunların 5 tanesi Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bulunmaktadır (Köroğlu, 2015).

Giresun'da kış turizmine hitap edecek gerekli alt yapı ve üst yapı unsurları bulunmamaktadır. Ancak Giresun yaylalarının güzel kış manzaraları için çeşitli seyahat acentalarının paket turlarına eklediği bilinmektedir (www.giresun.gov.tr., 2015). Kış turizmi için ideal yükseltilere sahip, Kasım ayından Mart ayına kadar kar yağışı alan Giresun Dağları kayak merkezleri ve kış sporları için yeterli potansiyele sahiptir. Eğer Giresun'da kış turizmi için gerekli alt yapı ve üst yapı yatırımları gerçekleşirse kış döneminde kayak ve kış sporlarına hitap ederek, bu turizm türü geliştirilebilir (“Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı,” 2014).

2.3.6. Av Turizmi

Avcılık, ilk çağlardan beri insanların yaşamını devam ettirebilmeleri için gerekli beslenme, giyim gibi temel gereksinimlerini karşılayan bir yapıdayken, artık günümüzde bir spor faaliyeti olarak değerlendirilmektedir (www.giresun.gov.tr., 2015). Av turizmi, avlanma isteğinde ve talebinde bulunan avcı niteliklerine sahip kişiler tarafından kamu kuruluşlarınca belirlenen kurallar dahilinde yapılan avlanma etkinlikleridir. Avlanma ile av hayvanlarının postları, dişleri, boynuzları vb. unsurları avcılar tarafından hatıra olarak alınmakta veya etleri için avlanılmaktadır. Av turizmi, hayvanların yok olması, nesillerinin tükenmesi, doğal yaşam alanlarının

tehlikeye düşmesi gibi olumsuzluklardan dolayı eleştirilmektedir. Fakat bilinçli yapıldığında olumlu etkileri olan bir turizm çeşididir (Koroğlu, 2015). Doğal yaşamı koruma ve sürdürülebilirlik çerçevesinde av hayvanları üreme miktarları, nüfusları ve ağırlıklarına göre belirli ücretler dahilinde yerli ve yabancı avcılara sunulmaktadır. Av turizmi ile birlikte meraklısı olan turistler yasal izinlerle avcılık için düzenlenen paket turlar satın almaktadırlar(www.giresun.gov.tr., 2015).

Giresun'da bulunan avlaklar Lapa-Çaldağ Örnek Avlağı, Paşakonağı Devlet Avlağı, Ambardağı Devlet Avlağı, Bicik Devlet Avlağı, Bulancak Devlet Avlağı, Kemerköprü-Kulakkaya Devlet Avlağı, Kemerköprü Genel Avlağı'dır (Işık, 2007).

Giresun'da Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce tespit ve ilan edilen dönemlerde izin verilen av ve avlaklarda av turizmi gerçekleştirilmektedir. Ayrıca deniz mahsulleri için avlanma ve olta balıkçılığı da bulunmaktadır (www.giresun.gov.tr., 2015).

2.3.7. Sağlık Turizmi

Sağlık turizmi, insanların fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklarını iyileştirmek veya mevcut sağlıklarını korumak amacıyla ikamet ettikleri yerin dışında bulunan sağlık ve tedavi merkezlerine yaptıkları seyahatler neticesinde oluşan bir turizm çeşididir. Sağlık turizmiyle birlikte insanlar genellikle sağlık amaçlı seyahatler gerçekleştirerek yaşadıkları yerde bulunmayan tedavi yöntemlerinden ve sağlık hizmetlerinden başka bölgelerde yararlanmak istemektedirler. Bu amaç doğrultusunda sağlık sektörü açısından gelişmiş ülkelere, bölgelere veya şehirlere seyahatler söz konusu olmakta ve sağlık turizmi gelişmektedir (Koroğlu, 2015).

Giresun'da sağlık turizmi için gerekli uygun alt yapı bulunmamaktadır. Sayı ve donanım olarak da üst yapılar yetersizdir. Giresun'da sağlık turizmi açısından gerekli pazarın hazır olduğu özellikle üçüncü yaş turizminde cazibe merkezi halinde bulunduğu, fakat gereken sağlık tesisi sayısının yetersiz olduğu bilinmektedir. Bölgede açılan yeni havalimanı ile birlikte sağlık turizminin geliştirilebileceği Giresun İl Sağlık Müdürlüğü tarafından hedeflenmektedir. Özellikle bu yönde açılan kamu yatırımlarından 350 yataklı üniversite hastanesi ile sağlık turizminin gelişmesi

beklenmektedir. Özel yatırımlara devlet teşviki sağlanarak sağlık turizmine katkı yapılması ilgili kamu kuruluşlarınca planlanmaktadır (Aydın, 2015).

2.3.8. Akarsu Turizmi

Akarsu turizmi, çeşitli sportif faaliyetlerin turizm amaçlı akarsular üzerinde yapılmasıyla gerçekleşen bir turizm türüdür. Bu sportif faaliyetlerin başında rafting, avlanma ve yüzme gelmektedir. Ülkemiz akarsu sayısı bakımından oldukça zengin olup sportif amaçlı akarsuların büyük bir bölümü Karadeniz Bölgesi'nde yer almaktadır. Akarsu turizminin doğal ortamlarda gerçekleştirilmesi, kirliliğe veya çevreye zarar vermemesi nedeniyle maceraperestlerin ve doğa severlerin ilgisini çekmektedir (Köroğlu, 2015).

Giresun'daki akarsular çeşitli sportif faaliyetler için elverişli olup özellikle rafting ve olta balıkçılığı için ideal bir potansiyele sahiptir. Özellikle kış mevsiminin bitmesiyle yüksek tepelerden eriyen karlar akarsuları coşturmakta ve rafting için elverişli hale getirmektedir. Rafting sporu Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Fırtına ve Çoruh akarsularında yapılmakta iken, bu nehirlerin benzer özelliklerini taşıyan Giresun'un akarsularında da bu spor gerçekleştirilebilir. Bunun için kamu ve özel kesimlerce gerekli girişimlerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Giresun'da rafting yapılabilecek akarsulardan bazıları; Harşit Çayı, Kelkit çayı, Dereli Alancık Kuzalan Şelalesi ile Kümbet yol ayrımı arası, Pazarsuyu deresi, Gelevera Deresi, Yağlıdere Deresi'dir ("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014).

2.3.9. Mağara Turizmi

Mağara turizmi, insanların merak ve sağlık amaçlı olarak mağaraları ziyaret etmesi sonucu bir turizm çeşidi haline gelmiştir. Mağaraların insanlar tarafından merak konusu olmasında sahip olduğu doğal görüntünün başka doğal yapılarda bulunmamasıdır. Ayrıca bazı mağaralar da içinde bulunan yer altı sularının ve havasının bir takım hastalıklara iyi gelmesi sonucunda ziyaretçi çekmektedir. Bunun yanında bazı mağaralarda azizlerin ve ermiş kişilerin ibadethaneleri ve barınakları bulunduğundan inanç turizmine de hizmet etmektedir (Köroğlu, 2015).

Giresun'da mağara turizmi için az miktarda mağara bulunsa da sahip olduğu bu doğal oluşumların turizme kazandırılması ve ziyaretçilere açılabilmesi için gereken alt yapının kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilmesi gerekir. Giresun'da turistik değere sahip üç adet mağara bulunmaktadır. Bunlar; Espiye'de bulunan Yedideğirmenler Mağarası, Keşap'ta bulunan Şahin Kayası ve Alucra'da bulunan Tepesidelik Mağarası'dır. Bu mağaralar ziyarete açılarak Giresun'da mağara turizmi geliştirilebilir ("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014).

2.3.10. Dağcılık ve Doğa Yürüyüşü

Bölgede yer alan birçok yükseltinin ve sarp kayalıkların bulunması nedeniyle dağcılık ve tırmanma sporları için ideal alanlar mevcuttur. Özellikle tırmanma sporu için gerekli çalışmaların yapılması ile beraber bölgenin bu sporu gerçekleştirecek ziyaretçileri çekebilme potansiyeline sahiptir. Ayrıca doğa yürüyüşleri için potansiyel güzergahlar bulunmaktadır. Bu güzergahlardan bazıları("Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı," 2014);

- Kovanlık-Paşakonağı-Çambaşı güzergahı
- Aydındere-Tandır-Ambardağı-Kalıntaş-Bektaş güzergahı
- Piraziz Şerefli-Pangal-Döngeri-Turnalık Yaylası güzergahı
- Giresun-Taşhan-Erimez-Aytepesi-Kulakkaya-Ağaçbaşı Yaylası güzergahı
- Kulakkaya- Alçakbel-Belentepe-Çağman obası-Koçtepe-Sakaralan güzergahı
- Bektaş-Kalıntaş-Hapan Yaylası-Hapan-Susuz Yayla-Susuz tepe-Pınarlar Yaylası-Doğandüzü güzergahı
- Tamdere-Yapraklı Yayla-Korubağazı-Sarıçiçek yayla-Baybahasan Yaylası-Kabaşelale-Delidere Vadisi-İkisu güzergahı
- Eğribel-Aslanyurdu-Kabaçakıl-Sıradur-Avşar-Sağrak Göl-Kırklar Tepe-Karagöl-Aygır gölü güzergahı
- Kümbet-Aymaç-Koyunalan yaylası-Kuzalan Şelalesi güzergahı
- Kümbet-Aymaç-Avluyatepe-İkisu güzergahı
- Eğribel-Çobanbağırtan-Turnaobası-Kazankaya-Şehitler-Şihobası-Çıkrıkçı-Çakrak güzergahı
- Kümbet-Şihobası-Şehitler-Sayderesi-Hacıömer Köyü güzergahı
- Kümbet-Koçkayası-Kuzugölü yaylası-Çımbırtlık güzergahı

- Eğribel-Aslanyurdu-Devederesi-Tutak dağı-Göynük-Tamzara güzergahı
- Şebinkarahisar-Kınık-Karacaören-Kılıçkaya Barajı seyir noktası güzergahı
- Şebinkarahisar-Hasanşeyh-Ocaktaşı-Gürçalı-Yukarızapa-Sarpkaya güzergahı
- Alucra-Arda-Çakılıkaya güzergahı
- Alucra-Koman-Ardıç-Elmacık-Kurtbeli-Çakrak güzergahı

2.3.11. Gastronomi Turizmi

Bölgelere göre farklılık arz eden kültürel alt yapı içerisinde yiyecek-içecek alışkanlıkları ve mutfak kültürü ziyaretçilerin dikkatini çekmekte ve turistik çekicilik olarak gastronomi turizmi gerçekleştirilmektedir. Gastronomi turizmi kapsamında tarım, kültür ve yiyecek-içecek kavramları yer almakta olup bu kavramların turizm ile ilişkisi sonucunda bu turizm türü ortaya çıkmaktadır. Bir destinasyonun ziyaretçiler tarafından gezilmesinin yanında, bölgenin yiyecek-içecek ve mutfak kültürü ziyaretçiler tarafından merak edilmekte ve bu durum gastronomi turizmini popüler hale getirmektedir (Cömert ve Özkaya, 2014).

Giresun sahip olduğu zengin Karadeniz mutfağıyla gastronomi turizmi için ideal bir potansiyele sahiptir. Turistlerin Doğu Karadeniz Bölgesi'ni gezmek için tercih ettiği nedenlerden olan muhteşem doğası ve yeşil ormanlarının yanı sıra mutfak kültürünü ve bu bölgeye has yiyeceklerini de tatmak istemektedirler. Bu bağlamda gastronomi turizminin gelişebilmesi adına Giresun'un sahip olduğu turistik tesislerde yöre mutfağına yönelik menüler hazırlanması gerekmektedir. Ayrıca yöreye özgü kaliteli fındık ve cevizden üretilen yan ürünlerin markalaştırılarak gastronomi turizmi geliştirilebilir ("Giresun Yemekleri," 2008).

2.3.12. Off-Road ve Jeep Safari

Off-road, derin akarsulardan geçiş, çamur ve bataklık gibi alanlarda, dik parkur ve rampalarda yapılan, normal araçların geçmesi mümkün olmayan ve özel araçlarla gerçekleştirilen bir spor dalıdır (www.duzcekulturturizm.gov.tr., 2016). Jeep safari ise normal araçlarla gidilmesi zor olan doğal ve tarihi alanlara özel araçlarla yapılan gezi turlarıdır (www.tatil.com., 2016)

Giresun'da doğa gezisi ve yürüyüşleri gibi etkinliklere benzer olan jeep safari etkinlikleri düzenlenebilecek çok fazla güzergah bulunmakta olup bu özel ilgi turizminin geliştirilebileceği öngörülmektedir. Giresun'da off-road etkinliklerinin düzenlendiği ve hatta bu sporla ilgili bir off-road kulübünün bulunduğu bilinmektedir. Özellikle yayla şenliklerinde off-road müsabakalarının oluşturulması ile bu yöndeki özel ilgi turizmi geliştirilebilir. Giresun'da bu sporun gerçekleştirilmesi için gerekli olan uygun doğal alanlar özellikle akarsular, dik yamaçlar ve yükseltiler bulunmaktadır (www.giresunblog.com., 2015).

2.4. Giresun'un Turistik Arz ve Talep Analizi

Bu bölümde Giresun İli'nin sahip olduğu mevcut turizm verilerine ilişkin turistik arz ve talep analizi araştırılarak ortaya konulmuştur. Bu bağlamda turistik arz ve talep analizi ayrı ayrı ele alınmıştır.

2.4.1. Giresun'un Turistik Arz Analizi

Bir bölgenin turizm arzını oluşturan unsurları; bölgenin sahip olduğu çekicilikleri, turistik hizmetler ve imkanları, ulaşılabilirlik ve sahip olduğu imaj olarak sıralanmaktadır. Çekicilik unsuru içerisinde doğal güzellikler, kültürel ve toplumsal miras, ekonomik yapı gibi etkenler gelmektedir. Turistik hizmetler ve imkanlar unsurunda; konaklama işletmeleri, yiyecek-içecek işletmeleri, ulaştırma şirketleri, seyahat acentaları ve tur operatörleri ve rekreasyon işletmeleri bulunmaktadır (Aktaş, 2015). Çalışmanın ikinci bölümünde Giresun'un sahip olduğu çekiciliklerden doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik yapısı detaylı olarak verilmiştir. Bu bölümde ise Giresun'un turistik hizmetleri ve imkanları unsurunda yer alan turistik işletmelerin sınıflandırılması yapılarak çeşitli analizler ortaya koyulmuştur.

2.4.1.1. Konaklama İşletmeleri

Giresun İli içerisinde arz analizi açısından öncelikle konaklama işletmelerinin sayısı ile ilgili genel durumu ortaya koymak gereklidir. Tablo 2.4'de Giresun İli'nde 2009-2014 yıllarına ait turizm işletme belgeli ve belediye belgeli konaklama işletmeleri sayısı, oda sayıları ve yatak kapasiteleri yer almaktadır.

Tablo 2.4. 2009-2014 Yılları Arasında Giresun'daki Turizm İşletme Belgeli ve Belediye Belgeli Konaklama İşletmeleri Sayısı, Oda Sayıları ve Yatak Kapasiteleri

Yıllar	Belediye Belgeli Konaklama İşletmeleri			Turizm Yatırımı Belgeli Konaklama İşletmeleri			Turizm İşletme Belgeli Konaklama İşletmeleri		
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Kapasitesi	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Kapasitesi	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Kapasitesi
2009	17	259	561	5	213	404	12	468	914
2010	17	259	561	5	199	382	12	468	913
2011	17	259	561	10	337	702	12	468	913
2012	17	259	561	8	270	564	11	450	865
2013	17	259	561	8	239	467	11	442	858
2014	17	259	561	7	287	618	14	509	997
2014	Tesis Sayısı Toplamı		38	Oda Sayısı Toplamı		1055	Yatak Kap. Toplamı		2176

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.4'de görüldüğü üzere Giresun'da yer alan belediye belgeli konaklama işletmelerinin sayısında yıllara göre herhangi bir değişiklik olmadığı gibi oda sayıları ve yatak kapasiteleri de sabit kalmıştır. 2009 yılından bu yana yatırım belgeli konaklama işletmelerinin, oda sayısının ve yatak kapasitesinin en fazla olduğu yıl 2011'dir. Turizm işletme belgeli konaklama işletmeleri sayısı, oda sayıları ve yatak kapasitelerinin en fazla olduğu yıl 2014'tür. Giresun'un sahip olduğu konaklama işletmelerinin toplam sayısı 38, toplam oda sayısı 1055, toplam yatak kapasitesi 2176'dır.

Giresun ili içerisinde yer alan belgeli konaklama işletmelerinin otel türlerine göre sınıflandırılmasına ilişkin genel bilgiler Tablo 2.5'de yer almaktadır.

Tablo 2.5. Giresun İli'nde Bulunan Belgeli Konaklama İşletmelerinin Otel Türlerine Göre Sınıflandırılması

Sıra	Otel Adı	Sınıfı	Bulunduğu Yer
1	New Jasmin Otel	4 Yıldız	Giresun Merkez
2	Otel Başar	3 Yıldız	Giresun Merkez
3	Hancılar Otel	3 Yıldız	Şebinkarahisar
4	Colonia Park	3 Yıldız	Şebinkarahisar
5	Damcılar Otel	3 Yıldız	Giresun Merkez
6	Amazon Aretias Otel	3 Yıldız	Bulancak
7	Giresun Oteli	3 Yıldız	Keşap
8	Bal Otel	3 Yıldız	Tirebolu
9	Serenti Otel	2 Yıldız	Giresun Merkez
10	Çarıkçı Otel	2 Yıldız	Giresun Merkez
11	Ormancılar Oteli	2 Yıldız	Giresun Merkez
12	Avcı Otel	2 Yıldız	Bulancak
13	Lonca Otel	Butik	Giresun Merkez
14	Birun Kümbet Dağ Evi	Oberj	Dereli

Kaynak: www.giresunkulturturizm.gov.tr (2015) Giresun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Erişim Tarihi:11 Aralık 2015

Tablo 2.5'de yer alan bilgilere göre Giresun'da bulunan turizm işletme belgeli konaklama işletmelerinin bir tanesi 4 yıldızlı, 7 tanesi 3 yıldızlı, 4 tanesi 2 yıldızlı, bir adet butik ve bir adet oberj bulunmaktadır.

2.4.1.2. Seyahat Acentaları

Giresun İli'nde bulunan seyahat acentalarının sayısı ve türüne göre Tablo 2.6'da sıralanmaktadır.

Tablo 2.6. Giresun İli'nde Bulunan Seyahat Acentalarının Sayısı ve Sınıfları

Sıra	Acenta Adı	Sınıfı	Bulunduğu Yer
1	28 Ceka Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
2	Aretias Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
3	Çotanak Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
4	Giresun Aymaç Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
5	Hubeydiye Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
6	İstanbul Sema Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
7	Mügenaz Turizm	A Grubu	Görele
8	Or-Gi Turizm	A Grubu	Giresun Merkez
9	Tatilce Tur	A Grubu	Giresun Merkez
10	Tavacı Turizm	A Grubu	Görele
11	Ts Derya Travel	A Grubu	Giresun Merkez
12	World OFX Turizm	A Grubu	Giresun Merkez

Kaynak: www.tursab.org.tr (2015) Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, Erişim Tarihi:21 Aralık 2015

Tablo 2.6'da görüldüğü üzere Giresun'da toplam 12 adet seyahat acentası bulunmakta olup hepsi A Grubu seyahat acentasıdır. Faaliyet bakımından İstanbul Sema Turizm ve Ts Derya Travel ulaştırma araçlarının biletlerini satarken diğer acentalar paket turlar düzenleyerek satışlar gerçekleştirmektedir.

2.4.1.3. Yiyecek-İçecek İşletmeleri

Giresun il sınırları içerisinde faaliyet gösteren yiyecek-içecek işletmelerinin içerisinde lokanta ve restoranların toplam sayısı 245 adettir (www.giresunticaretrehberi.net., 2015). Giresun İli içerisinde yer alan turizm işletme belgeli yiyecek-içecek işletmeleri Tablo 2.7'de yer almaktadır.

Tablo 2.7. Giresun İli'nde Bulunan Turizm İşletme Belgeli Yiyecek-İçecek Tesisleri

Sıra	Tesis Adı	Sınıfı	Bulunduğu Yer
1	FARNAKİA RESTAURANT	1. Sınıf Lokanta	Giresun Merkez
2	AŞGANA RESTAURANT	1. Sınıf Lokanta	Tirebolu
3	AB-I HAYAT BİSTRO	Özel Tesis	Giresun Merkez

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.7'de görüldüğü üzere Giresun il sınırları içerisinde sadece üç adet turizm işletme belgeli yiyecek-içecek tesisi bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi 1. sınıf lokanta, bir tanesi ise özel tesistir.

2.4.2. Giresun'un Turistik Talep Analizi

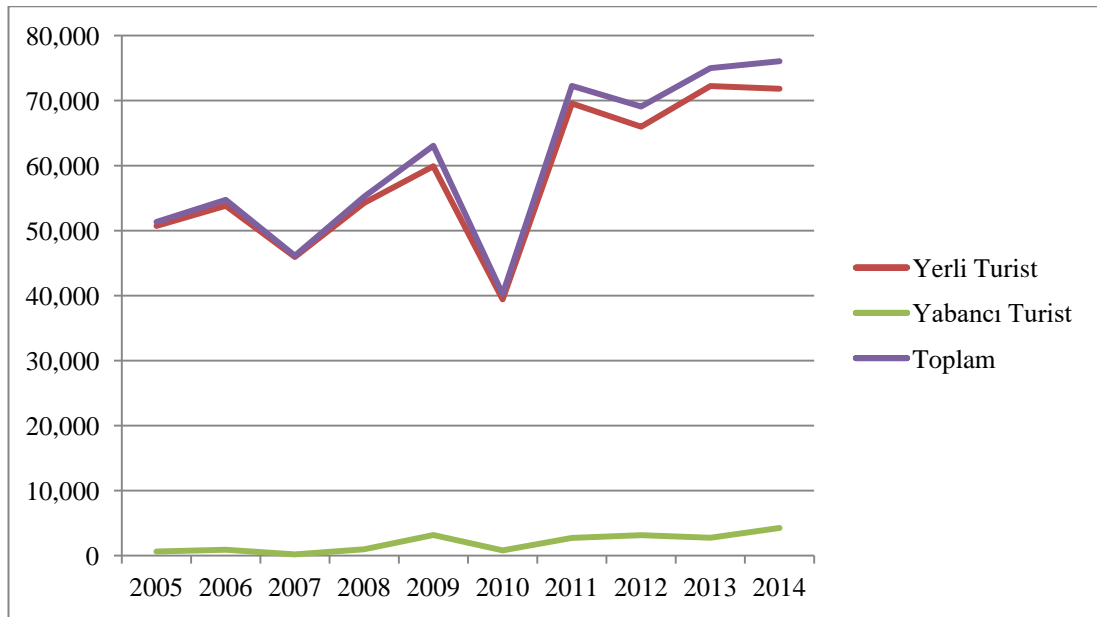
Bu bölümde Giresun İli'nin turistik talebine ilişkin turizm verilerine ve turist profili yer verilmiştir. Giresun İli'nde son yıllarda konaklayan yerli ve yabancı turist sayıları Tablo 2.8'de yer almaktadır.

Tablo 2.8. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasında Konaklayan Yerli ve Yabancı Turist Sayıları

Yıllar	Yerli Turist	Yabancı Turist	Toplam
2005	50.712	624	51.336
2006	53.832	895	54.727
2007	45.951 ↓	182 ↓	46.133 ↓
2008	54.252	978	55.230
2009	59.894	3.170	63.064
2010	39.411 ↓	807 ↓	40.218 ↓
2011	69.552	2.719	72.271
2012	65.979 ↓	3.144	69.093 ↓
2013	72.239	2.758 ↓	74.997
2014	71.810	4.257	76.067

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.8'de görüldüğü gibi Giresun'u çeşitli amaçlarla ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin, 2005-2014 yılları arasındaki konaklamalarına göre sayıları verilmiştir. Buna göre Giresun'da konaklayan yerli ve yabancı turist sayısında genel olarak yıldan yıla artışlar meydana geldiği görülmektedir. Tablonun dalgalı grafiksel görünümü Şekil 2.1'de verilmektedir.

Şekil 2.2. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasında Konaklayan Yerli-Yabancı ve Toplam Turist Sayısı Grafiği

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Şekil 2.1'de görüldüğü gibi yerli ve yabancı turist sayısında 2007 ve 2010 yıllarında bir önceki yıllara göre düşüş meydana gelmiş, 2012 yılında yerli turist sayısında ve 2013 yılında yabancı turist sayısında düşüş yaşanmış, diğer yıllarda ise sürekli artmıştır. Yerli ve yabancı turist sayısının en düşük olduğu yıl 2010'dur. 2005 yılından 2014 yılına kadar gözlemlenen dalgalı artışı oranladığımızda yerli turist sayısında %41, yabancı turist sayısında %582'lik bir artış meydana gelirken her ikisinin genel toplamındaki artış oranı ise %48'dir.

Giresun il genelinde konaklayan yerli ve yabancı turistlerin ortalama kalış süreleri ve doluluk oranları Tablo 2.9'da yer almaktadır.

Tablo 2.9. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasında Konaklayan Yerli ve Yabancı Turistlerin Ortalama Kalış Süreleri

Yıllar	Ortalama Kalış Süresi		
	Yabancı	Yerli	Toplam
2005	1,6	1,3	1,3
2006	1,5	1,5	1,5
2007	1,6	1,7	1,7
2008	1,3	1,7	1,7
2009	1,2	1,4	1,4
2010	1,4	1,8	1,8
2011	1,3	1,5	1,5
2012	3,9	1,7	1,8
2013	1,4	1,4	1,5
2014	1,4	1,5	1,5

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.9'da Giresun il sınırları içerisinde konaklayan yerli ve yabancı turistlerin ortalama kalış süreleri ve konaklama işletmeleri doluluk oranları verilmiştir. Buna göre Giresun'da konaklayan yabancı turistlerin ortalama kalış sürelerine baktığımızda ortalama 1,5 gün seviyelerinde olduğu, yalnızca 2012 yılında 2,5 gün artarak 4 güne yakın bir ortalama çıktı. Yerli turistlerin ortalama kalış sürelerinde de çok fazla bir değişiklik olmadığı, en yüksek seviyenin ise 2010 yılında olduğu dikkat çekmektedir. Giresun il genelinde 2005-2014 yılları arasındaki işletme doluluk oranları Tablo 2.10'da yer almaktadır.

Tablo 2.10. Giresun'da 2005-2014 Yılları Arasındaki İşletme Doluluk Oranları

Yıllar	Doluluk Oranı (%)		
	Yabancı	Yerli	Toplam
2005	0,35	22,40	22,76
2006	0,39	23,72	24,12
2007	0,09	23,23	23,32
2008	0,39	28,24	28,63
2009	1,11	25,30	26,41
2010	0,34	21,61	21,96
2011	1,09	31,79	32,88
2012	3,57	32,81	36,38
2013	1,18	33,28	34,46
2014	1,78	30,87	32,64

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.10'a göre işletme doluluk oranlarının yabancı turistlerde 2009 yılına kadar %1'in altında olduğu, en yüksek yılın ise 2012 olduğu görülmektedir. Yerli turistlerin işletme doluluk oranlarında 2005 yılında %22'lerde, 2014 yılında %31'lerde olması aradaki artışı göstermektedir. İşletme doluluk oranlarındaki göstergeler yerli turistlerin Giresun'daki konaklama işletmelerinin ana pazarı olduğunu ispatlamaktadır.

Giresun'un sahip olduğu turist sayısı, ortalama kalış süresi ve doluluk oranları Türkiye'nin genel tablosu içerisinde hangi konumda olduğunu belirlemek için Tablo 2.11'de 2014 yılına ait Giresun'un ve Türkiye genelinin yerli ve yabancı turist sayısı, ortalama kalış süreleri ve doluluk oranları yer almaktadır.

Tablo 2.11. 2014 Yılı Giresun İli Ve Türkiye Geneli Yerli Ve Yabancı Turist Sayısı, Ortalama Kalış Süresi Ve Doluluk Oranları

		Giresun	Türkiye	Giresun'un Türkiye Geneline Göre Oranı
Turist Sayıları	Yabancı	4.257	23.609.016	%0,01
	Yerli	71.810	17.292.422	%0,04
	Toplam	76.067	40.901.438	%0,18
Ortalama Kalış Süresi	Yabancı	1,4 gün	4,1 gün	%34
	Yerli	1,5 gün	1,9 gün	%78
	Toplam	1,5 gün	3,2 gün	%46
Doluluk Oranı (%)	Yabancı	1,78	38,90	%4,5
	Yerli	3,87	12,94	%29
	Toplam	32,64	51,84	%62

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.11'de 2014 yılında Giresun'un ve Türkiye'nin sahip olduğu yerli ve yabancı turist sayısı, ortalama konaklama süresi ve doluluk oranları yer almaktadır. Buna göre Giresun'un, Türkiye geneli ile kıyaslandığında yerli ve yabancı turist sayısında oldukça düşük bir payı bulunmaktadır. Giresun yabancı turist sayısı ile Türkiye genelinin %0,01'ini, yerli turist sayısı ile %0,4'ünü, toplam sayıda ise %0,18'ni ağırlamaktadır. Ortalama kalış sürelerinde yerli turistlerde Türkiye geneline göre %78'lik bir oran ile birbirine yakınken, yabancı turist oranında 2,6 günlük bir fark ve %34'lük oran bulunmaktadır. Giresun doluluk oranlarında yabancı turistlerin Türkiye geneline göre %4,5, yerli turistlerin Türkiye geneline göre %29 oranları bulunmaktadır.

Tablo 2.12'de 2014 yılına ait Giresun'da ve Türkiye genelinde işletme belgeli ve belediye belgeli konaklama işletmelerine ait geceleme sayıları yer almaktadır.

Tablo 2.12. 2014 Yılı Giresun İli Ve Türkiye Geneli İşletme Belgeli ve Belediye Belgeli Konaklama İşletmelerine Ait Geceleme Sayıları

İşletme Belgeli	Geceleme		
	Yabancı	Yerli	Toplam
Giresun	6.141	106.758	112.899
Türkiye	97.581.075	32.488.842	130.029.917
Oran	%0,006	%0,3	%0,08
Belediye Belgeli	Geceleme		
	Yabancı	Yerli	Toplam
Giresun	570	84.429	84.999
Türkiye	21.358.066	30.205.507	51.563.573
Oran	%0,002	%0,2	%0,1

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri, Erişim Tarihi: 31 Aralık 2014

Tablo 2.12'de görüldüğü üzere Giresun'un ve Türkiye genelinin işletme belgeli ve belediye belgeli konaklama işletmelerinin 2014 yılındaki geceleme sayıları yerli ve yabancı turist bazında verilmektedir. Buna göre Giresun'daki işletme belgeli tesislerde yabancı turist geceleme sayısı Türkiye genelinin %0,006'sını, yerli turist geceleme sayısı ise Türkiye genelinin %0,3'ünü oluşturmaktadır. Giresun'daki belediye belgeli tesislerde yabancı turist geceleme sayısı Türkiye genelinin %0,002'sini yerli turist geceleme sayısı ise Türkiye genelinin %0,2'sini oluşturmaktadır. Türkiye geneliyle kıyaslandığında Giresun'daki geceleme sayılarının bir hayli geride olduğu anlaşılmaktadır.

Giresun içinde yer aldığı Doğu Karadeniz Bölgesi'ne göre en az konaklanan ikinci il konumundadır. Gelen turların konaklamalarının % 8'i Giresun merkezde, %8'i Piraziz'de ve % 3'ü Şebinkarahisar'da ve genellikle bir gece olmaktadır ("Doğu Karadeniz Turizm Master Planı," 2008). Sezer'in (2014:100) yaptığı araştırmada 2013 yılında Giresun'u ziyaret eden yerli turist sayısının 649.806 kişi, yabancı turist sayısının 35.028 kişi olduğu ortaya çıkmıştır (Sezer, 2014). Milliyet haber sitesinde çıkan haberlerde Giresun Kültür ve Turizm İl Müdürü Hulusi Güleç, Giresun'a 2015 yılında toplam 768 bin turist geldiği 2016 yılı için bu sayısının 1 milyonu bulmasını beklediklerini beyan etmiştir (www.milliyet.com.tr., 2016). Ancak Giresun'u her yıl ne kadar turist ziyaret ettiğine dair Kültür ve Turizm Bakanlığı turizm verilerinde net bir bilgiye rastlanmamıştır. Giresun'u ziyaret eden turist sayılarının doğru olduğu düşünülürse yukarıdaki tablolarda verilen konaklama sayılarına göre Giresun'a gelen turistlerin konaklama yapmadıkları, günübirlik ziyaretçi olarak transit geçtikleri anlaşılmaktadır.

Giresun'un ağırladığı turistlerin profillerinin araştırılmasına yönelik literatürde herhangi bir çalışmaya rastlanamamıştır. Ancak turizm verilerinden yola çıkılacak olursa daha çok yerli turist profiline sahip olduğu görülmüştür. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın her yıl çıkardığı turizm verilerinde Giresun'a gelen yabancı turistlerin milliyetlerine ilişkin bilgiler en son 2006 yılına kadar sunulmuş fakat 2006 yılından günümüze kadar gelen yıllarda bu veriler ortaya konmamıştır. 2006 yılına kadar olan verilerde milletlere göre bakıldığında ağırlıklı olarak Rus, Alman, Yunan, Amerikan, Fransız ve Çin uyruklu turistlerin Giresun'u ziyaret ettikleri belirtilmektedir (yigm.kulturturizm.gov.tr, 2014). Günümüzde bazı gazete ve haber sitelerine göre milletler bazında Arapların ziyaret etmeye başladıkları bilinmektedir.

Turist profiline ilişkin 2015 yılında Nazım ÇOKIŞLER ve Ali TÜRKER tarafından araştırılan "Doğu Karadeniz Bölgesinin Yerli Turist Profili ve Pazar Bölümlendirmede Kullanımı" isimli makalede bölgeye ilişkin turist profili çalışması ortaya konulmuş ve Giresun'un da dahil olduğu bu bölgeye ilişkin yerli turist profiliyle ilgili bir takım bilgiler verilmiştir. Bu çalışmaya göre Doğu Karadeniz Bölgesi'ni ziyaret eden yerli turistlere ilişkin çeşitli demografik bilgiler ve yerli turistlerin sahip olduğu birtakım özellikler aktarılmıştır. Turistlerin genel görüş

itibariyle turistik ürünlere karşı fiyat beklentilerinin düşük olduğu, bölgenin kültürel değerlerine çok ilgili olmadıkları daha çok doğal güzellikleri ve eğlence boyutunu görmek istedikleri belirtilmiştir. Kültürel unsurlardan en çok mutfak kültürünü merak ettikleri ortaya çıkmıştır. Ziyaretçilere ilişkin genel özelliklere bakıldığında turistlerin büyük çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu, meslek olarak en çok memur yada emekli oldukları ve yaş aralıklarının 30-60 arasında olduğu belirtilmiştir (Çokişler ve Türker, 2015).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE BULGULARI

Bu bölümde yapılan araştırmanın konusu, amacı, modeli, çalışılan evren ve örneklem, veri toplama araçları, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları, veri toplama araçlarının dağıtılması, toplanması, verilerin nasıl analiz edildiği ve yorumlanmasına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Konusu ve Önemi

Bu araştırmanın konusunu; Giresun ilinin turizm potansiyelinin belirlenmesi ve bu kapsamda Giresun İli içerisindeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin bu konu ile ilgili değerlendirmeleri oluşturmaktadır. Araştırma konusuna ilişkin daha önce yapılan benzer çalışmalar literatüre katkı sağlamış ancak aradan uzun yıllar geçmesi nedeniyle araştırmanın güncellenme gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya konu olan Giresun ilinin günümüzde var olan turizm arz kaynakları tekrar gözden geçirilmiş ve değişen turizm hareketlerine göre ziyaretçi sayısının geçmiş yıllara göre oransal olarak değişip değişmediği, yerel yönetimlerin bölgenin turizm kaynaklarını koruyup korumadığı yada etkili bir şekilde tanıtır tanıtmadığı ve elde edilen turizm gelirlerinde bir artış olup olmadığı durumlarının ortaya konması konunun önemini vurgulamaktadır.

3.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Giresun ilinin doğal, tarihi, sosyal ve kültürel açıdan turizm arz kaynakları, turizm alt yapısı ve üst yapısı, turistik arz-talep yapısı ve turist profili

ile mevcut ve belli başlı turizm türlerinin değerlendirilerek ilin turizm potansiyelini belirlemektir. Ayrıca Giresun İl'indeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin ekonomik, sosyo-kültürel etkilerinde ve işletmelerin yeterlilik boyutu üzerinde değerlendirmelerini araştırmaktır.

3.3. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Araştırma kapsamında anket sorularına cevap veren Giresun'daki yerel halkın ve sektör temsilcilerinin Giresun'un turizm potansiyeli hakkında bilgi sahibi oldukları ve bu yönde görüş bildirebilmeleri varsayım olarak kabul edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin sorulara samimi ve doğru cevap verdikleri ve araştırmadaki veri toplama tekniklerinin araştırmanın amacına ulaşmasında yeterliği olduğu varsayılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları Giresun'da yaşayan yerel halk, sektör temsilcileri ve turizm potansiyelinin belirlenebilmesi için Giresun'un il sınırlarıdır.

3.4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın birinci bölümünde literatür taraması yapılarak turizm potansiyeli kavramı ve kapsamı ortaya konulmuştur. İkinci bölümde Giresun'un turizm potansiyeline ilişkin genel bilgiler verilmiştir. Bu bilgilere göre Giresun'un turizm potansiyeli dört ana başlık altında incelenmiş ve bu başlıklar sırasıyla doğal arz kaynakları, antropolojik arz kaynakları, mevcut ve geliştirilebilecek belli başlı turizm çeşitleri ve turistik arz-talep analizidir. İlk iki bölümün oluşturulmasında ikincil veri toplama tekniklerinden olan literatür taraması yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise birincil veri toplama tekniklerinden anket yöntemi uygulanarak Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin değerlendirmeleri analiz edilmiştir. Bu değerlendirmelere göre elde edilen veriler SPSS 18 (PASW Statistics 18) programına işlenerek istatistiksel analizler yapılmış ve araştırmanın sonuçları çıkarılmıştır.

3.4.1. Evren ve Örneklem

Evren bir araştırmanın çalışma alanını oluşturmaktadır. Örneklem ise çalışma alanı

içerisinden seçilen ve evrenin genelini temsil eden büyük gruplardır. Örneklemede olasılığa dayalı olmayan tekniklerden kolayda örnekleme göre istenilen büyüklüğe ulaşmaya kadar ankete cevap veren herkes örneğe dahil edilir (Altunışık, vd., 2012).

Bu araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Giresun ilindeki yerel halk ve sektör temsilcileri oluşturmaktadır. Elde bulunan ekonomik ve zamansal şartlar neticesinde örneklem olarak 398 kişiye erişilmiş ve anket uygulaması yapılmıştır. Bu sayının analizler için yeterli sonucu vereceği varsayılmıştır.

3.4.2. Anket Formunun Oluşturulması ve Kullanılan Ölçekler

Anket formu iki bölümden oluşturulmuş olup birinci bölümde ankete katılanların demografik bilgilerini öğrenmeye yönelik sorular, ikinci bölümde ise bölgenin turizm potansiyeline ilişkin sorular yer almaktadır. Anket formu ve soruları Kim (2002), Uluer (2009) ve Şahiner (2012) tarafından hazırlanan doktora ve yüksek lisans tezlerinde kullanılan örnek çalışmalarda belirlenen konular dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek; çoklu ölçek türlerinden likert ölçeğidir. Çoklu ölçekler birçok maddeden meydana gelmekte ve maddelerin ölçeğin tamamına göre değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Genellikle tek boyutlu şekilde ölçülemeyen, çok boyutlu kavramların ölçülmesinde kullanılır. Likert ölçeği Rensis Likert'in geliştirdiği bir ölçek türü olup sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Likert ölçeği genellikle araştırmaya katılanların eğilimlerini ve tutumlarını ölçmek için kullanılır (Altunışık vd., 2012).

Anket soruları kapalı uçlu ve 5'li likert (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum) ölçeğine göre hazırlanarak 23 adet sorudan oluşturulmuştur. Anket formunda yer alan 23 adet sorunun SPSS programında faktör analizi yapılarak 5 ayrı gruptan oluştuğu tespit edilmiştir. Bu oluşturulan gruplar içerisindeki sorular sınıflandırıldığında; turizmin olumlu ekonomik etkileri turizmin olumlu sosyal etkileri, turizmin olumsuz

ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyal etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik olmak üzere adlandırılmıştır.

3.4.3. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenilirliği

Faktör analizi; çok sayıdaki değişken arasındaki ilişkiyi temel boyutlara indirgemek için kullanılan analiz tekniğidir (Altunışık vd., 2012). Araştırmada elde edilen veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığına bakmak için kullanılan yöntemlerden KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem yeterlilik testi değerlerine (Kalaycı, 2010) bakılmış ve 0,867 olduğu tespit edilmiştir. Bu değer 0,5'ten büyük ve veri setinin faktör analizi yapmak için yüksek bir değer (Altunışık vd., 2012) olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 3.1'de araştırma sorularının faktör analizine göre matris değerleri gösterilmiştir.

Tablo 3.1. Anket Sorularının Faktör Analizine Göre Ortaya Çıkan Matris Tablosu

Anket Soruları	Boyutlar				
	1	2	3	4	5
S1. Turizm bölgeye yönelik ekonomik gelişimi artırır.	0,735	0,092	-0,012	0,137	-0,089
S2. Turizm yerli ve yabancı sermaye girişiyle zenginliği artırır.	0,770	0,174	0,032	0,008	-0,076
S3. Turizm bölgeye yönelik turizm yatırımı artışı sağlar.	0,708	0,170	-0,065	0,136	-0,090
S4. Turizm kişi başına düşen milli geliri artırır.	0,727	0,060	0,078	-0,190	0,066
S5. Turizm yeni istihdam olanaklarının artmasını sağlar.	0,687	0,088	0,012	0,279	-0,180
S6. Turizm alt yapı ve üst yapı olanaklarının gelişimini sağlar.	0,625	0,238	0,058	0,206	-0,105
S7. Turistlerin yaptığı alış-veriş şehir esnafını olumlu etkiler.	0,554	0,167	-0,091	0,370	-0,094
S8. Turizm Giresun halkına büyük oranda istihdam sağlar.	0,646	0,294	0,023	0,219	0,008
S11. Turizm yöresel ürünlerin pazarlanmasına katkı sağlar.	0,553	0,255	0,005	0,392	-0,116
S12. Turizm Giresun halkını sosyal ve kültürel açıdan geliştirir.	0,475	0,567	0,023	0,160	-0,001
S13. Turizm halkın farklı kültürden insanlara bakış açısını olumlu yönde değiştirir.	0,367	0,592	0,002	0,048	0,122
S14. Turizm Giresun halkının yaşam standartlarını yükseltecektir.	0,414	0,582	0,157	-0,046	-0,022
S17. Turizm Giresun'un doğal, kültürel ve tarihi kaynaklarının korunmasını sağlar.	0,122	0,718	-0,075	0,120	-0,022
S18. Turizm, Giresun'da parkların ve yeşil alanların artmasını sağlar.	0,073	0,750	0,115	0,017	-0,027
S19. Turizm Giresun'da çevre bilincinin artmasını sağlar.	0,121	0,809	0,017	0,017	-0,022
S15. Turizm Giresun'da suç işleme oranlarının artmasına neden olur.	-0,076	0,156	0,685	0,198	-0,153
S16. Turizm Giresun halkının aile yapısının bozulmasına neden olur.	-0,048	0,016	0,824	0,156	-0,066
S22. Turizm Giresun halkının kültürel değerlerini kaybetmesine neden olur.	0,002	-0,125	0,785	0,053	0,139
S20. Turizm Giresun'da aşırı nüfus artışı ve göçlere neden olur.	0,262	0,171	0,456	-0,097	0,223
S9. Turizm Giresun'da mal ve hizmet fiyatlarının artmasına neden olur.	0,182	0,047	0,177	0,799	-0,032
S10. Turizm Giresun'da gayrimenkul kiralalarının ve fiyatlarının artmasına neden olur.	0,273	0,057	0,206	0,784	-0,029
S21. Giresun ilindeki turizm işletme sayısı turizm faaliyetleri için yeterlidir.	-0,129	-0,018	0,041	-0,039	0,871
S23. Giresun sahil şeridinde bulunan plajlar turizm için yeterli donanımına sahiptir.	-0,178	0,017	-0,005	-0,043	0,846

Tablo 3.1'de gösterildiği üzere faktör analizi matrisine göre ortaya çıkan beş farklı faktör araştırmanın temelini oluşturmuştur. Ortaya çıkan bileşenlere şu şekilde isimler verilmiştir:

Boyut 1- Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri

Boyut 2- Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri

Boyut 3- Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri

Boyut 4- Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri

Boyut 5- Turizm İle İlgili Yeterlilik

Tablo 3.1'de de görüldüğü gibi. anket sorularının birbiriyle olan benzerliğinin ortaya konulması amacıyla faktör analizi uygulanarak ortaya çıkan tabloda beş farklı grup olduğu ortaya çıkmış ve bu gruplar içerisinde soruların genel yapısına bakılarak birbirlerine benzer özellikler taşıdığı tespit edilmiştir. Her bir gruptaki sorular genel özelliklerine göre isimlendirilmiştir. Daha sonra yapılan analizlerde bu 5 faktör üzerinden gidilerek araştırma sonuçları elde edilmiştir

Güvenilirlik kavramı araştırmanın her ölçümü için gereklidir, çünkü güvenilirlik anket içerisindeki soruların kendi aralarındaki tutarlılığını ve ölçeğin ulaşmak istenen sorunu ne kadar yansıttığını ifade eder (Kalaycı, 2010). Bu çalışmada güvenilirlik analizlerinde kullanılan modellerden Alfa (α) Modeli (Cronbach Alpha Coefficient) kullanılarak anketteki soruların birbirleriyle olan tutarlılığını ve ölçeğin ilgililenen sorunu ne derecede yansıttığı ortaya konulmuştur.

Elde edilen alfa (α) katsayısı genel skorun ölçek içerisindeki her bir soruya ilişkin puanların toplanmasıyla elde edilen ölçeklerde, soruların birbirlerine yakınlığını yada benzerliğini gösteren bir katsayıdır. Alfa (α) katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi yorumlanır (Kalaycı, 2010):

- $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise güvenilir ölçek değildir.
- $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise güvenilirliği düşük ölçek
- $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise oldukça güvenilir ölçek
- $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise yüksek derecede güvenilir ölçektir.

Anket sorularının geçerliliğinin test edilmesi için önce 30 kişiyle pilot uygulaması yapılmış ve çıkarılan güvenilirlik analizine göre Cronbach's Alpha değeri 0,815 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuca göre pilot uygulamada güvenilirlik kat sayısının 0,70'den büyük olması nedeniyle anketin çalışmada geçerli sonuçlar vereceği tespit edilmiştir. Tablo 3.2'de oluşturulan anketle ilgili genel güvenilirlik analizi sonuçları

Cronbach Alpha değerine göre belirtilmiştir.

Tablo 3.2. Anket Sorularının Genel Güvenilirlik Analizi Sonuçları

	Soru Sayısı	Cronbach's Alpha (α)
Anket Geneli	23	0,841

Tablo 3.2'de gösterilen araştırmanın genel güvenilirliği sonuçlarına göre alfa katsayısının 0,841 olması, yukarıda belirtilen kriterlere göre araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu ortaya çıkmaktadır. Oluşturulan faktörlere ilişkin ayrıca yapılan güvenilirlik analizine göre faktörlerin de kendi içerisinde araştırılabilir olduğu ortaya çıkmış ve bu bağlamda araştırmanın temel taşları oturtulmaya başlamıştır. Bulunan beş faktörün güvenilirlik sonuçları Cronbach Alpha (α) katsayısına göre hesaplanarak analiz edilmiştir. Tablo 3.3'de ölçeğin kapsadığı boyutlara ilişkin alfa (α) değerleri gösterilmektedir.

Tablo 3.3. Ölçeğin Kapsadığı Boyutlara İlişkin Güvenilirlik Düzeyleri

	Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	Turizm İle İlgili Yeterlilik
	Cronbach's α	Cronbach's α	Cronbach's α	Cronbach's α	Cronbach's α
Giresun Geneli	0,883	0,822	0,778	0,668	0,746

Tablo 3.3'de çalışmanın boyutlarına bakıldığında çıkan güvenilirlik sonuçlarına göre sırasıyla; turizmin olumlu ekonomik etkileri alfa değeri 0,883 olup yüksek derecede güvenilir olduğu, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri alfa değeri 0,822 olup yüksek derecede güvenilir olduğu, turizmin olumsuz ekonomik etkileri alfa değeri 0,778 olup oldukça güvenilir olduğu, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri alfa değeri 0,668 olup oldukça güvenilir olduğu, turizm ile ilgili yeterlilik alfa değeri 0,746 olup oldukça güvenilir olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın analizlerine geçilmeden önce veri setinin dağılımın normal olup olmadığına bakılmıştır. Buna bağlı olarak dağılımın çarpıklık ve basıklık değerleri Skewness-Kurtosis testi ile analiz edilmiştir. Skewness testine göre dağılım +1 -1 aralığı ise normal, Kurtosis testine göre de dağılım +2 -1 aralığında ise normal

dağılımdır (Kalaycı, 2010). Tablo 3.4'de ölçek dağılımının normal olup olmadığını gösteren Skewness ve Kurtosis testi değerleri verilmiştir.

Tablo 3.4. Ölçeğin Dağılımının Normal Olup Olmadığını Gösteren Skewness-Kurtosis Testi Sonuçları

	N	Skewness	Kurtosis
S 1	398	-1,814	2,959
S 2	398	-1,157	1,096
S 3	398	-1,325	1,829
S 4	398	-0,623	-0,217
S 5	398	-1,266	1,933
S 6	398	-1,217	1,581
S 7	398	-1,889	3,795
S 8	398	-0,860	0,506
S 9	398	-0,940	0,333
S 10	398	-1,189	0,913
S 11	398	-1,728	3,744
S 12	398	-1,178	1,198
S 13	398	-0,708	0,016
S 14	398	-0,545	-0,015
S 15	398	0,125	-0,970
S 16	398	0,279	-0,979
S 17	398	-0,927	0,219
S 18	398	-0,736	-0,229
S 19	398	-0,615	-0,229
S 20	398	0,112	-0,812
S 21	398	0,812	-0,313
S 22	398	0,252	-0,885
S 23	398	1,206	0,383

Tablo 3.4. incelendiğinde Skewness ve Kurtosis değerlerine göre veri setinin normal olarak dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca dağılımın Kolmogrov-Simirnov testi değerlerine bakılmış ortaya çıkan P değerinin (0,000) tüm boyutlarda 0,05'in ($p < 0,05$) altında çıkması nedeniyle de dağılımın normal olmadığı (Kalaycı, 2010) sonucuna varılmıştır. Bundan sonra izlenecek yolun parametrik olmayan testlerin (nonparametric) uygulanması gerektiği ortaya çıkmış, ikili bağımsız değişkenlerde Mann Witney-U analizi, üç ve üzeri bağımsız değişkenlerde ise Kruskal-Wallis analizi ile veriler test edilerek analizler ortaya konmuştur.

3.4.4. Araştırma Bulguları ve Yorumlanması

Araştırmaya katılan Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin demografik özellikleri ve faktör boyutlarına göre tanımlayıcı istatistikler ve yapılan testlere ilişkin analiz sonuçları aşağıda yer almaktadır.

3.4.4.1. Araştırmaya Katılan Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Demografik Özellikleri ile İlgili Araştırma Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde çalışma grubunu Giresun il ve ilçe sınırlarında yer alan yerel halk ve turizm sektöründe faaliyet gösteren işletme çalışanlarından oluşan 398 kişi oluşturmaktadır.

Giresun İl'indeki yerel halk ve sektör temsilcilerine ilişkin demografik bilgiler Tablo 3.5'de sunulmuştur.

Tablo 3.5. Araştırmaya Katılan Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerine İlişkin Demografik Bilgiler

Demografik Bilgiler		f	%
Cinsiyet	Kadın	153	38,40
	Erkek	245	64,60
Medeni Durum	Evli	109	27,40
	Bekar	289	72,60
Yaş	15-24	252	63,30
	25-34	80	20,10
	35-44	48	12,10
	45 ve üzeri	18	4,50
Gelir	0-1000 (TL)	287	72,10
	1001-2000 (TL)	61	15,30
	2001-3000 (TL)	23	5,80
	3001 (TL) ve üzeri	27	6,80
Meslek	Öğrenci	129	32,40
	Eğitimci	19	4,80
	Otel Çalışanı	114	28,60
	Seyahat Acen. Çalış.	33	8,30
	Restoran Çalışanı	103	25,90
Eğitim Durumu	İlköğretim	35	8,80
	Lise	140	35,20
	Üniversite	223	56

n=398

Tablo 3.5'de araştırmaya katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin kişisel bilgilerine ilişkin yüzde-frekans dağılımları yer almaktadır. Bu tablodaki tanıtıcı bilgiler özellikle farklılıkları tespit etmek amacıyla yapılacak olan diğer analizlerde

önemli bir veri kaynağı oluşturmaktadır. Buna göre ankete katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin , %38,4'ünü kadınlar oluştururken, %64,6'sını erkekler oluşturmaktadırlar. Ankete cevap veren yerel halk ve sektör temsilcilerinin; %27,4'ü evli iken %72,6'sı bekadır. Yerel halk ve sektör temsilcilerinin; %63,3'ü 15-24, %20,1'i 25-34, %12,1'i 35-44 ve %4,5'i 45 ve üzeri bir yaş grubunda oldukları görülmektedir. Yerel halk ve sektör temsilcilerinin; %72,1'i 0-1000 TL, %15,3'ü 1001-2000 TL, %5,8'i 2001-3000 TL, %6,8'i 3001 ve üzeri bir gelir grubuna sahiptir. Araştırmaya katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin meslek gruplarına bakıldığında %32,4'ü öğrenci, %4,8'i eğitimci, %28,6'sı otel çalışanı, %8,3'ü seyahat acentası çalışanı ve %25,9'u restoran çalışanı oldukları tespit edilmiştir. Yerel halk ve sektör temsilcilerinin; %8,8'inin ilköğretim mezunu, %35,2'sinin lise mezunu ve %56'sının üniversite mezunu oldukları görülmektedir.

3.4.4.2. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeli Ölçeğinde Yer Alan Boyutlar Üzerindeki Genel Algılarına İlişkin Bulgular

Giresun il sınırları içerisinde bulunan yerel halk ve sektör temsilcilerinin Giresun'un turizm potansiyeli ölçeğinde yer alan beş boyut üzerindeki genel algılarının dağılımı Tablo 3.6'da sunulmuştur.

Tablo 3.6. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeli Ölçeğinde Yer Alan Faktörlere İlişkin Genel Algılarının Dağılımı

	Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri		Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri		Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri		Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri		Turizm İle İlgili Yeterlilik	
	\bar{x}	ss	\bar{x}	ss	\bar{x}	ss	\bar{x}	ss	\bar{x}	ss
Giresun İli Yerel Halk ve Sektör Temsilcileri	4,14	6,05	3,77	4,66	4,01	1,88	2,78	3,53	2,02	2,10

Tablo 3.6'da görüldüğü üzere Giresun'da yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin faktör boyutlarında yer alan; turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutları üzerindeki genel algılarının beşli

likert ölçeğine göre verdikleri cevapların ortalama değerleri (\bar{x}) ve standart sapma değerleri (ss) verilmiştir. Buna göre ankete katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri üzerindeki genel algılarının ortalamasının 4,14 olduğu ve ekonomik açıdan turizmin Giresun'a büyük katkı sağlayacağı konusuna katıldıkları anlaşılmaktadır. Buradan hareketle yerel halk ve sektör temsilcilerinin, Giresun'da var olan turizm sayesinde; ekonomik anlamda bir gelişim olacağına, zenginliğin artacağına, bölgeye yönelik yatırımların artacağına, istihdam olanaklarının genişleyeceğine, milli gelirin artacağına vb. konuların Giresun'a katkı sağlayacağı durumlarına katıldıkları anlaşılmaktadır. Giresun'daki yerel halk ve sektör temsilcilerinin verdiği cevaplara göre turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri üzerindeki genel algılarının ortalamasının 3,77 olduğu ve bu ortalamanın 4'e yakın bir değer olması sebebiyle, Giresun'daki turizm olgusunun sosyo-kültürel açıdan olumlu yönde değerlendirdikleri ve bu konuya da katıldıkları tespit edilmiştir. Böylece yerel halk ve sektör temsilcileri; bölgenin turizm ile ilişkileri neticesinde sosyo-kültürel açıdan gelişeceğine, yabancılara karşı olumlu bakılacağına, doğal, kültürel ve tarihi değerlerin korunmasına, çevre bilincinin gelişmesine ve insanların sosyal yaşam standartlarının artacağına inandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Araştırmaya katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumsuz ekonomik etkileri üzerindeki genel algılarının 4,01 olduğu ve bu durumun da kaçınılmaz olduğu gerçeğini kabullendikleri anlaşılmaktadır. Turizmin olumsuz ekonomik etkileri arasında mal hizmet fiyatlarının artmasının turizmin gelişmesiyle birlikte artan talep sonucunda gerçekleştiği ve bu durumda bölge halkının alım gücünün düşeceği sonucuna varılabileceği, ayrıca gayrimenkul kiralarının ve fiyatlarının artacağı konularına katıldıkları anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan Giresun'daki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutundaki genel algılarının 2,78 olduğu ve 3'e yakın bir değer olduğundan bu konuda kararsız kaldıkları gözlemlenmektedir. Sosyo-kültürel açıdan turizm olgusunun getirdiği toplum için hoş karşılanmayan suç işleme oranlarının artması, bölge halkının aile ve sosyal yaşantısının bozulması, dil ve konuşmalarda bozulmalar, örf ve adetlerin kaybolması, geleneklerin unutulması, nüfusun artmasıyla birçok sosyal sorunun ortaya çıkması gibi konularda yerel halk ve sektör temsilcilerinin Giresun halkının zarar görebileceği konusunda kararsız kaldıkları anlaşılmaktadır. Ankete cevap veren yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizm ile

ilgili yeterlilik boyutundaki genel algılarının 2,02 olduğu ve bu konuya katılmadıkları tespit edilmiştir. Yerel halk ve sektör temsilcilerinin bölgedeki turizm işlemlerinin sayısının ve de gösterdikleri faaliyetlerin yetersiz olduğunu ayrıca kıyı turizmüne hizmet eden turistik işletmelerin ve plajların yetersiz olduğu düşüncesine sahiptirler.

3.4.4.3. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeli Üzerindeki Algılarının Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin Araştırma Bulguları

Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizm potansiyeli ölçeği üzerindeki algılarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmasını içeren bulgular ikili bağımsız değişkene göre parametrik olmayan testlerden Mann Whitney-U testinde analiz yapılarak Tablo 3.7'de gösterilmiştir.

Tablo 3.7. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Faktörler	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	Kadın	153	188,08	28777	16996	0,117
	Erkek	245	206,63	50624		
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	Kadın	153	202,36	30960,50	18305,500	0,694
	Erkek	245	197,72	48440,50		
Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	Kadın	153	199,95	30592	18674	0,950
	Erkek	245	199,22	48809		
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	Kadın	153	194,13	29701,50	17920,500	0,460
	Erkek	245	202,86	49699,50		
Turizm İle İlgili Yeterlilik	Kadın	153	209,36	32032	17234	0,166
	Erkek	245	193,34	47369		

*p<.05

Tablo 3.7'de Giresun'daki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan

Mann Whitney-U testi sonuçları yer almaktadır. Söz konusu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin; turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,117$; $p>0,05$), turizmin olumlu sosyal etkileri boyutunda ($p=0,694$; $p>0,05$), turizmin olumsuz ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,950$; $p>0,05$), turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ($p=0,460$; $p>0,05$) ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda ($p=0,166$; $p>0,05$) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durum Giresun'daki kadın ve erkek olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin beş faktör boyutunda da benzer algılara sahip oldukları şeklinde açıklanabilir.

Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin faktör boyutları üzerindeki algılarının medeni durum değişkenine göre farklılaşmasını içeren bulgular ikili bağımsız değişkene göre parametrik olmayan testlerden Mann Whitney-U testinde analiz yapılarak Tablo 3.8'de sunulmuştur.

Tablo 3.8. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Faktörler	Medeni Durum	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	Evli	109	199,76	21774	15722	0,978
	Bekar	289	199,40	57627		
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	Evli	109	218,94	23864,50	13631,5	0,038*
	Bekar	289	192,17	55536,50		
Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	Evli	109	205,52	22402	15094	0,510
	Bekar	289	197,23	56999		
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	Evli	109	231,57	25241,50	12254,5	0,001*
	Bekar	289	187,40	54159,50		
Turizm İle İlgili Yeterlilik	Evli	109	214,08	23335	14161	0,111
	Bekar	289	194	56066		

* $p<.05$

Tablo 3.8'de Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili

yeterlilik boyutlarının medeni durum değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Mann Whitney-U testi sonuçları yer almaktadır. Söz konusu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin; turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,978$; $p>0,05$), turizmin olumsuz ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,510$; $p>0,05$) ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda ($p=0,111$; $p>0,05$) medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durumda evli ve bekar olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin bu boyutlarda benzer düşüncelere sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Diğer yandan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu sosyal etkileri boyutunda ($p=0,038$; $p<0,05$) ve turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ($p=0,001$; $p<0,05$) medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda evli ve bekar katılımcıların Giresun'un turizm potansiyeline etki eden olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel boyutlarında benzer algılarının olmadığı tespit edilmiştir.

Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin faktör boyutları üzerindeki algılarının yaş değişkenine göre farklılaşmasını içeren bulgular çoklu bağımsız değişkene göre parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testinde analiz yapılarak Tablo 3.9'da sunulmuştur.

Tablo 3.9. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Faktörler	Yaş Grupları	n	Sıra Ortalaması	Sd.	χ^2	p	Anlamlı Fark
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	15-24	252	195,85	3	0,946	0,814	Yok
	25-34	80	204,23	3			
	35-44	48	203,68	3			
	45 ve üstü	18	218,47	3			
	Toplam	398					
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	15-24	252	191,68	3	5,782	0,123	Yok
	25-34	80	199,31	3			
	35-44	48	227,52	3			
	45 ve üstü	18	235,14	3			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	15-24	252	198,06	3	4,046	0,257	Yok
	25-34	80	217,06	3			
	35-44	48	190,94	3			
	45 ve üstü	18	164,44	3			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	15-24	252	186,47	3	10,830	0,130	Yok
	25-34	80	210,51	3			
	35-44	48	239,57	3			
	45 ve üstü	18	226,08	3			
	Toplam	398					
Turizm İle İlgili Yeterlilik	15-24	252	194,24	3	10,575	0,140	Yok
	25-34	80	191,95	3			
	35-44	48	209,49	3			
	45 ve üstü	18	280,06	3			
	Toplam	398					

*p<.05

Tablo 3.9'da Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarının yaş değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları yer almaktadır. Söz konusu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin; turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,814$; $p>0,05$), turizmin olumlu sosyal etkileri boyutunda ($p=0,123$; $p>0,05$), turizmin olumsuz ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,257$; $p>0,05$), turizmin olumsuz sosyo-

kültürel etkileri boyutunda ($p=0,130$; $p>0,05$) ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda ($p=0,140$; $p>0,05$) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durum Giresun'daki yerel halk ve sektör temsilcilerinin yaş gruplarında faktör boyutları üzerindeki beş boyutta benzer algılara sahip oldukları şeklinde açıklanabilir.

Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin faktör boyutları üzerindeki algılarının eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmasını içeren bulgular çoklu bağımsız değişkene göre parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testinde analiz yapılarak Tablo 3.10'da sunulmuştur.

Tablo 3.10. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis Testi

Faktörler	Eğitim Grupları	n	Sıra Ortalaması	Sd.	χ^2	p	Anlamlı Fark
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	İlköğretim	35	195,87	2	1,428	0,490	Yok
	Lise	140	190,89	2			
	Üniversite	223	205,48	2			
	Toplam	398					
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	İlköğretim	35	237,87	2	11,863	0,003*	Var
	Lise	140	216,68	2			
	Üniversite	223	182,69	2			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	İlköğretim	35	188,96	2	0,362	0,834	Yok
	Lise	140	199,40	2			
	Üniversite	223	201,22	2			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	İlköğretim	35	276,44	2	20,010	0,000*	Var
	Lise	140	204,59	2			
	Üniversite	223	184,23	2			
	Toplam	398					
Turizm İle İlgili Yeterlilik	İlköğretim	35	255,73	2	9,804	0,007*	Var
	Lise	140	197,11	2			
	Üniversite	223	192,17	2			
	Toplam	398					

*p<.05

Tablo 3.10'da Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarının eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları yer almaktadır. Söz konusu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin; turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,490$; $p>0,05$) ve turizmin olumsuz ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,834$; $p>0,05$) eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durumda ilköğretim, lise ve üniversite mezunu olan katılımcıların bu boyutlarda benzer düşüncelere sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Diğer yandan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu sosyal etkileri

boyutunda ($p=0,003$; $p<0,05$), turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ($p=0,000$; $p<0,05$) ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda ($p=0,007$; $p<0,05$) eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda ilköğretim, lise ve üniversite mezunu yerel halk ve sektör temsilcilerinin Giresun'un turizm potansiyeline etki eden olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel boyutlarında ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda benzer algılarının olmadığı tespit edilmiştir.

Eğitim durumu değişkenine göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutlarında ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarındaki farklı algılarının ortaya çıkması nedeniyle farklılığın hangi mezunlar arasında olduğunu görebilmek için Mann Whitney-U testi yapılmış ve Tablo 3.11'de sunulmuştur.

Tablo 3.11. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Faktörler	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	İlköğretim	35	96,74	3386	2144	0,252
	Lise	140	85,81	12014		
	İlköğretim	35	159,13	5569,50	2865,50	0,011*
	Üniversite	223	124,85	27841,50		
	Lise	140	201,37	28191,50	12898,50	0,005*
	Üniversite	223	169,84	37874,50		
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	İlköğretim	35	113,29	3965	1565	0,001*
	Lise	140	81,68	11435		
	İlköğretim	35	181,16	6340,50	2353	0,000*
	Üniversite	223	121,39	27070,50		
	Lise	140	193,41	27078	14012	0,099
	Üniversite	223	174,83	38988		
Turizm İle İlgili Yeterlilik	İlköğretim	35	108,94	3813	1717	0,005*
	Lise	140	82,76	11587		
	İlköğretim	35	164,79	5767,50	2667,50	0,002*
	Üniversite	223	123,96	27643,50		
	Lise	140	184,85	25878,50	15211,50	0,674
	Üniversite	223	180,21	40187,50		

* $p<0,05$

Tablo 3.11'de yerel halk ve sektör temsilcilerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı

farklılık gösteren faktör boyutlarına ilişkin boyutlarının farklılaşmasına ilişkin yapılan Mann Whitney-U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri boyutunda ilköğretim mezunu olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin üniversite mezunu olan katılımcılara göre ($U=2865,50$; $p=0,011$; $p<0,05$) ve lise mezunu olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin üniversite mezunu olan katılımcılara göre ($U=12898,50$; $p=0,005$; $p<0,05$) algıları arasında anlamlı farklılık vardır. Turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ilköğretim mezunu olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin lise mezunu olan katılımcılara göre ($U=1565$; $p=0,001$; $p<0,05$) ve ilköğretim mezunu olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin üniversite mezunu olan katılımcılara göre ($U=2353$; $p=0,000$; $p<0,05$) algıları arasında anlamlı farklılık vardır. Turizm ile ilgili bölgesel yeterlilik boyutunda ilköğretim mezunu olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin lise mezunu olan katılımcılara göre ($U=1717$; $p=0,005$; $p<0,05$) ve ilköğretim mezunu olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin üniversite mezunu olan katılımcılara göre ($U=2667,50$; $p=0,002$; $p<0,05$) algıları arasında anlamlı farklılık vardır. Bu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin eğitim seviyesi yükseldikçe turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarında görüş ayrılıklarına düştükleri ortaya çıkmıştır.

Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin faktör boyutları üzerindeki algılarının gelir durumu değişkenine göre farklılaşmasını içeren bulgular çoklu bağımsız değişkene göre parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testinde analiz yapılarak Tablo 3.12'de sunulmuştur.

Tablo 3.12. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis Testi

Faktörler	Gelir Grupları	n	Sıra Ortalaması	Sd.	x ²	p	Anlamlı Fark
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	0-1000	287	191,98	3	8,594	0,035*	Var
	1001-2000	61	214,49	3			
	2001-3000	23	189,35	3			
	3001 ve üstü	27	254,22	3			
	Toplam	398					
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	0-1000	287	192,78	3	14,095	0,003*	Var
	1001-2000	61	243,05	3			
	2001-3000	23	152,09	3			
	3001 ve üstü	27	212,91	3			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	0-1000	287	193,31	3	3,377	0,337	Yok
	1001-2000	61	214,80	3			
	2001-3000	23	224,63	3			
	3001 ve üstü	27	209,35	3			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	0-1000	287	190,52	3	8,966	0,030*	Var
	1001-2000	61	226,66	3			
	2001-3000	23	245,61	3			
	3001 ve üstü	27	194,31	3			
	Toplam	398					
Turizm İle İlgili Yeterlilik	0-1000	287	202,12	3	0,656	0,883	Yok
	1001-2000	61	189,74	3			
	2001-3000	23	196,43	3			
	3001 ve üstü	27	196,35	3			
	Toplam	398					

*p<.05

Tablo 3.12'de Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarının gelir durumu değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları yer almaktadır. Söz konusu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin; turizmin olumsuz ekonomik etkileri boyutunda (p=0,337; p>0,05) ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda (p=0,883; p>0,05) gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Diğer yandan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,035$; $p<0,05$), turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri boyutunda ($p=0,003$; $p<0,05$) ve turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ($p=0,030$; $p<0,05$) gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda gelir düzeylerine ayrılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin Giresun'un turizm potansiyeline etki eden turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel boyutlarında benzer algılarının olmadığı tespit edilmiştir.

Gelir durumu değişkenine göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri ve turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutlarındaki farklı algılarının ortaya çıkması nedeniyle farklılığın hangi gelir düzeyleri arasında olduğunu görebilmek için Mann Whitney-U testi yapılmış ve Tablo 3.13, Tablo 3.14 ve Tablo 3.15'de sunulmuştur.

Tablo 3.13. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri)

Faktörler	Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	0-1000	287	171,12	49110,50	7782,50	0,172
	1001-2000	61	190,42	190,42		
	0-1000	287	155,55	44644	3285	0,970
	2001-3000	23	154,83	3561		
	0-1000	287	152,99	43909,50	2581,50	0,009*
	3001 ve üzeri	26	201,21	5231,50		
	1001-2000	61	44,36	2706	588	0,253
	2001-3000	23	37,57	864		
	1001-2000	61	41,34	2521,50	630,50	0,130
	3001 ve üzeri	26	50,25	1306,50		
	2001-3000	23	20,54	472,50	196,50	0,039*
	3001 ve üzeri	26	28,94	752,50		

* $p<.05$

Tablo 3.13'de yerel halk ve sektör temsilcilerinin gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık gösteren faktör boyutlarına ilişkin turizmin olumlu ekonomik boyutunda farklılaşmasına istinaden yapılan Mann Whitney U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda 0-1000TL geliri olan yerel halk ve

sektör temsilcilerinin 3001 ve üstü geliri olan katılımcılara göre ($U=2581,50$; $p=0,009$; $p<0,05$) ve 2001-3000TL geliri olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin 3001 ve üstü geliri olan katılımcılara göre ($U=196,50$; $p=0,039$; $p<0,05$) algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

Tablo 3.14. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Sosyal Etkileri)

Faktörler	Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	0-1000	287	166,62	47820,50	6492,50	0,001*
	1001-2000	61	211,57	12905,50		
	0-1000	287	157,97	45337	2592	0,085
	2001-3000	23	124,70	2868		
	0-1000	287	155,82	44721	3393	0,442
	3001 ve üzeri	26	170	4420		
	1001-2000	61	47,20	2879	415	0,004*
	2001-3000	23	30,04	691		
	1001-2000	61	45,69	2787	690	0,337
	3001 ve üzeri	26	40,04	1041		
	2001-3000	23	21,07	484,50	208,50	0,069
	3001 ve üzeri	26	28,48	740,50		

* $p<.05$

Tablo 3.14'de yerel halk ve sektör temsilcilerinin gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık gösteren turizm potansiyeline ilişkin turizmin olumlu sosyo-kültürel boyutunda farklılaşmasına istinaden yapılan Mann Whitney U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri boyutunda 0-1000TL geliri olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin 1001-2001 geliri olan katılımcılara göre ($U=6492,50$; $p=0,001$; $p<0,05$) ve 1001-2000TL geliri olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin 2001-3000TL geliri olan katılımcılara göre ($U=415$; $p=0,004$; $p<0,05$) algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

Tablo 3.15. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumsuz Sosyal Etkileri)

Faktörler	Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumsuz Sosyal Etkileri	0-1000	287	168,99	48501	7173	0,026*
	1001-2000	61	200,41	12225		
	0-1000	287	152,25	43697	2369	0,024*
	2001-3000	23	196	4508		
	0-1000	287	156,90	45031	3703	0,949
	3001 ve üzeri	26	158,08	4110		
	1001-2000	61	41,65	2540,50	649,500	0,601
	2001-3000	23	44,76	1029,50		
	1001-2000	61	46,12	2813,50	663,500	0,228
	3001 ve üzeri	26	39,02	1014,50		
	2001-3000	23	28,28	650,50	223,500	0,129
	3001 ve üzeri	26	22,10	574,50		

*p<.05

Tablo 3.15'de yerel halk ve sektör temsilcilerinin gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık gösteren turizm potansiyeline ilişkin turizmin olumsuz sosyo-kültürel boyutunda farklılaşmasına istinaden yapılan Mann Whitney-U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda 0-1000TL geliri olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin 1001-2001 geliri olan katılımcılara göre (U=7123; p=0,026; p<0,05) ve 0-1000TL geliri olan yerel halk ve sektör temsilcilerinin 2001-3000TL geliri olan katılımcılara göre (U=2369; p=0,024; p<0,05) algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

Giresun ili içerisinde yer alan yerel halk ve sektör temsilcilerinin faktör boyutları üzerindeki algılarının meslek durumu değişkenine göre farklılaşmasını içeren bulgular çoklu bağımsız değişkene göre parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testinde analiz yapılarak Tablo 3.16'da sunulmuştur.

Tablo 3.16. Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Faktörler	Meslek Grupları	n	Sıra Ortalaması	Sd.	x ²	p	Anlamlı Fark
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	Öğrenci	129	199,18	4	15,628	0,004*	Var
	Eğitimci	19	255,53	4			
	Otel Çalışanı	114	169,41	4			
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	219,88	4			
	Restoran Çalışanı	103	216,34	4			
	Toplam	398					
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	Öğrenci	129	182,12	4	23,568	0,000*	Var
	Eğitimci	19	185,50	4			
	Otel Çalışanı	114	183,71	4			
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	182,77	4			
	Restoran Çalışanı	103	246,68	4			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Ekonomik Etkileri	Öğrenci	129	199,29	4	4,360	0,359	Yok
	Eğitimci	19	219,13	4			
	Otel Çalışanı	114	187,78	4			
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	183,03	4			
	Restoran Çalışanı	103	214,39	4			
	Toplam	398					
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	Öğrenci	129	190,91	4	17,253	0,002*	Var
	Eğitimci	19	175,92	4			
	Otel Çalışanı	114	184,94	4			
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	173,74	4			
	Restoran Çalışanı	103	238,98	4			
	Toplam	398					
Turizm İle İlgili Yeterlilik	Öğrenci	129	190,61	4	2,901	0,575	Yok
	Eğitimci	19	172,21	4			
	Otel Çalışanı	114	207,35	4			
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	200,89	4			
	Restoran Çalışanı	103	206,53	4			
	Toplam	398					

*p<.0

Tablo 3.16'da Giresun İli'ndeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri, turizmin olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarının mesleki durum değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları yer almaktadır. Söz konusu sonuçlara göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin; turizmin olumsuz ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,359$; $p>0,05$) ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda ($p=0,575$; $p>0,05$) mesleki durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durum Giresun'daki yerel halk ve sektör temsilcilerinin meslek gruplarında faktör boyutları üzerindeki bu boyutlarında benzer algılara sahip oldukları şeklinde açıklanabilir.

Diğer yandan yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda ($p=0,004$; $p>0,05$), turizmin olumlu sosyal etkileri boyutunda ($p=0,000$; $p>0,05$), turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ($p=0,002$; $p>0,05$) mesleki durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda öğrenci, eğitimci, otel çalışanı restoran çalışanı, seyahat acentası çalışanı katılımcıların Giresun'un turizm potansiyeline etki eden turizmin olumlu ekonomik etkileri, olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutlarında benzer algılarının olmadığı tespit edilmiştir.

Mesleki durum değişkenine göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu ekonomik etkileri ve turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutlarındaki farklı algılarının ortaya çıkması nedeniyle farklılığın hangi gelir düzeyleri arasında olduğunu görebilmek için Mann Whitney-U testi yapılmış ve Tablo 3.17, Tablo 3.18 ve Tablo 3.19'da sunulmuştur.

Tablo 3.17. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri)

Faktörler	Meslek Grupları	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumlu Ekonomik Etkileri	Öğrenci	129	71,85	9268,50	883,50	0,049*
	Eğitimci	19	92,50	1757,50		
	Öğrenci	129	130,41	16822,50	6268,50	0,047*
	Otel Çalışanı	114	112,49	12823,50		
	Öğrenci	129	79,81	10295,50	1910,50	0,364
	Seyahat Ac. Çalış.	33	88,11	2907,50		
	Öğrenci	129	112,12	14463	6078	0,264
	Restoran Çalışanı	103	121,99	12565		
	Eğitimci	19	90,89	1727	629	0,003*
	Otel Çalışanı	114	63,02	7184		
	Eğitimci	19	30,26	575	242	0,172
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	24,33	803		
	Eğitimci	19	71,87	1365,50	781,50	0,162
	Restoran Çalışanı	103	59,59	6137,50		
	Otel Çalışanı	114	69,61	7935,50	1380,50	0,020*
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	89,17	2942,50		
	Otel Çalışanı	114	96,79	11034,50	4479,50	0,003*
	Restoran Çalışanı	103	122,51	12638,50		
	Seyahat Ac. Çalışanı	33	69,27	2286	1674	0,897
	Restoran Çalışanı	103	68,25	7030		

*p<.05

Tablo 3.17'de yerel halk ve sektör temsilcilerinin meslek gruplarına göre anlamlı farklılık gösteren turizm potansiyeline ilişkin turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda farklılaşmasına istinaden yapılan Mann Whitney U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda öğrenci olan katılımcıların eğitimci olan katılımcılara göre (U=883,50; p=0,049; p<0,05), öğrenci olan turizm katılımcıların otel çalışanı olan katılımcılara göre (U=6268,50; p=0,047; p<0,05), eğitimci olan katılımcıların otel çalışanı olan katılımcılara göre (U=629,50; p=0,003; p<0,05), otel çalışanı olan katılımcıların seyahat acentası çalışanı olan katılımcılara göre (U=1380,50; p=0,020; p<0,05) ve otel çalışanı olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=4479,50; p=0,003; p<0,05) algıları arasında

anlamli farklilik vardir.

Tablo 3.18. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri)

Faktörler	Meslek Grupları	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumlu Sosyo-Kültürel Etkileri	Öğrenci	129	74,65	9630	1206	0,911
	Eğitimci	19	73,47	1396		
	Öğrenci	129	121,36	15655	7270	0,879
	Otel Çalışanı	114	122,73	13991		
	Öğrenci	129	81,46	10508,50	2123,50	0,983
	Seyahat Ac. Çalış.	33	81,65	2694,50		
	Öğrenci	129	99,65	12855	4470	0,000*
	Restoran Çalışanı	103	137,60	14173		
	Eğitimci	19	67,97	1291,50	1064,50	0,905
	Otel Çalışanı	114	66,84	7619,50		
	Eğitimci	19	27,16	516	301	0,812
	Seyahat Ac. Çalış.	33	26,12	862		
	Eğitimci	19	46,89	891	701	0,049*
	Restoran Çalış.	103	64,19	6612		
	Otel Çalışanı	114	73,92	8426,50	1871,50	0,965
	Seyahat Ac. Çalış.	33	74,29	2451,50		
	Otel Çalışanı	114	92,73	10571	4016	0,000*
	Restoran Çalışanı	103	127,01	13082		
	Seyahat Ac. Çalış.	33	51,71	1706,50	1145,50	0,005*
	Restoran Çalışanı	103	73,88	7609,50		

*p<.05

Tablo 3.18'de yerel halk ve sektör temsilcilerinin meslek gruplarına göre anlamlı farklılık gösteren turizm potansiyeline ilişkin turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri boyutunda farklılaşmasına istinaden yapılan Mann Whitney-U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri boyutunda öğrenci olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=4470; p=0,000; p<0,05), eğitimci olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=701; p=0,049; p<0,05), otel çalışanı olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=4016; p=0,000; p<0,05) ve seyahat acentası çalışanı olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=1145,50; p=0,005; p<0,05) algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

Tablo 3.19. Giresun İli'ndeki Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Turizm Potansiyeline İlişkin Algılarının Mesleki Durum Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testinde Ortaya Çıkan Farklı Algılarına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları (Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri)

Faktörler	Meslek Grupları	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Turizmin Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkileri	Öğrenci	129	75,24	9706	11300	0,582
	Eğitimci	19	69,47	1320		
	Öğrenci	129	123,57	15940,50	7150,50	0,710
	Otel Çalışanı	114	120,22	13705,50		
	Öğrenci	129	82,87	10690	1952	0,461
	Seyahat Ac. Çalış.	33	76,15	2513		
	Öğrenci	129	104,23	13445,50	5060,50	0,002*
	Restoran Çalışanı	103	131,87	13582,50		
	Eğitimci	19	63,58	1208	1018	0,675
	Otel Çalışanı	114	67,57	7703		
	Eğitimci	19	26,42	502	312	0,977
	Seyahat Ac. Çalış.	33	26,55	876		
	Eğitimci	19	46,45	882,50	692,50	0,042*
	Restoran Çalışanı	103	64,28	6620,50		
	Otel Çalışanı	114	74,86	8533,50	1783,50	0,649
	Seyahat Ac. Çalış.	33	71,05	2344,50		
	Otel Çalışanı	114	94,79	10806,50	4251,50	0,000*
	Restoran Çalışanı	103	124,72	12846,50		
	Seyahat Ac. Çalış.	33	51	1683	1122	0,003*
	Restoran Çalışanı	103	74,11	7633		

*p<.05

Tablo 3.19'da yerel halk ve sektör temsilcilerinin meslek gruplarına göre anlamlı farklılık gösteren turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda farklılaşmasına istinaden yapılan Mann Whitney U testi sonuçları verilmiştir. Turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda öğrenci olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=5060,50; p=0,002; p<0,05), eğitimci olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=692,50; p=0,042; p<0,05), otel çalışanı olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=4251,50; p=0,000; p<0,05) ve seyahat acentası çalışanı olan katılımcıların restoran çalışanı olan katılımcılara göre (U=1122,50; p=0,003; p<0,05) algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

SONUÇ

Giresun İli'nin turizm potansiyelinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada bölgenin doğal arz kaynakları, antropolojik arz kaynakları, mevcut ve geliştirilebilecek belli başlı turizm çeşitleri ve bölgenin turistik arz ve talep yapısı incelenmiştir. Buna göre Giresun'un sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel mirasın zengin olduğu ve turistik anlamda tercih edilebilir bir çekiciliğe sahip olduğu anlaşılmıştır. Bu değerler turizme kazandırılırken sürdürülebilir anlayışla muhakkak koruma altına alınması gereklidir. Koruma altına alınmadığı takdirde Giresun'un bu çekiciliklerini yitirmesi olumsuz bir durum olarak ortaya çıkabilir. Özellikle Giresun'un tarihi ve doğal mekanları, turizmden yüksek kazanç elde etme hırsıyla tahrip edilmemeli ve yerel halk bu konuda bilinçlendirilmelidir.

Bölgelerin sosyo-kültürel değerleri üzerinde turizmin olumlu ve olumsuz birçok etkileri bulunmaktadır. Olumlu etkilerden bazıları toplumsal hoşgörünün gelişmesi, boş zaman faaliyetlerinin artması, kadın haklarında yaşanan gelişmeler, kültüre sahip çıkma yönünde bir takım adımlar sayılabilir. Olumsuz etkiler ise dilde yabancılaşma, turistlere düşmanca davranış, suç işleme oranlarının artması, kültürel yozlaşma gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir. Son yıllarda ortaya çıkan kültürel kirlenme kavramıyla birlikte turist ağırlayan bölgelerin kültürel değerlerinin etkilendiğine, hatta yok olduğuna işaret edilmektedir. Sosyo-kültürel bazda Giresun'un turizme karşı cevap verebilecek nitelikte olduğu, yemekleriyle, gelenek-görenekleriyle, kıyafetleriyle, el sanatlarıyla, halk oyunlarıyla, müzikleriyle çekici hale gelebileceği bir gerçektir.

Turizmin önemini vurgulamak adına bir bölgenin yada ülkenin kalkınmasında turizmin etkisinin olup olmadığını ortaya koyarken turizmin ekonomik etkilerini araştırmak gereklidir. Giresun'u ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin sayısı geçmiş yıllardaki verilere göre her geçen yıl dalgalı artış göstermektedir. Ancak verilere göre turist sayısının Türkiye geneline göre önemli ölçüde düşük olması Giresun'un turizmden elde ettiği ekonomik gelirin beklentilerin altında olduğu anlamını taşıyabilir. Durumun bu şekilde olduğu düşünülürse turizm üst yatırımlarının çoğaltılması ve destinasyon tanıtımının etkili yapılarak pazarlanması halinde ekonomik gelirin artacağı kaçınılmazdır. Bu sayede hem ekonomik kalkınma hem de yeni istihdam olanakları ortaya çıkacaktır. Giresun 12 adet A grubu seyahat acentasına ve 38 adet konaklama tesisine sahipken bunu destekleyen polisevi, öğretmen evi, misafirhaneler gibi kamu yatırımlarını da barındırmaktadır. Doluluk oranlarına göre bu yatırımların Giresun'da var olan talebi fazlasıyla karşıladığı ortadadır.

Giresun'da iklimin düzenli olarak ılıman seyretmesi nedeniyle turizm olgusunun bütün yıla yayılabilirliği mümkündür. Ayrıca sahip olduğu doğal zenginliklerle birlikte kırsal turizm alanında etkili olabileceği bir gerçektir. Turizm sayesinde yöre halkının çeşitli gelirler elde edebileceği bir durumun oluşması muhtemeldir. İl'in sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi zenginlikleriyle birlikte özellikle yayla turizminin ve diğer turizm türlerinin önemli bir potansiyele sahip olduğu ortadadır. Bu zenginliklerine rağmen turizm alanında beklentilerin altında olduğu, istenilen düzeylere ulaşamadığı anlaşılmaktadır. Giresun'un en zengin sayılabilecek olan turizm türü yayla turizmidir. Turizm merkezi ilan edilen 3 adet yaylaya sahip Giresun'un daha birçok turizm potansiyeline sahip yaylası bulunmakta ve bunlarında turizme kazandırılarak yayla turizminin geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca önemli bir potansiyele sahip olduğu kıyıları ve kumsallarıyla deniz-kum-güneş turizmüne de önem vermesi gerekmekte özellikle kıyılardaki alt yapı imkanlarını geliştirerek turizm üst yapılarının artırılması teşvik edilmelidir. Ayrıca komşusu olan Ordu'da 4 adet mavi bayraklı sahil bulunurken aynı kıyı özelliklerine sahip Giresun'un mavi bayrak alması için gerekli girişimlerde bulunması gerekmektedir.

Turizm sayesinde yöre halkı ile turistler arasında bir sosyal etkileşim

gerçekleşmektedir. Bir bölgede turizmi geliştirebilmek için turizme hizmet edenler ve yerel halkın yardımsever, sıcakkanlı, hoşgörülü davranışlar sergilemesi gerekmektedir. Turizm sektöründe faaliyet gösteren bütün üst yapıların verdikleri hizmetleri en üst düzeye çıkarsalar bile halkın olumsuz tutum ve davranışları neticesinde bütün çabalar, gelişme politika ve stratejileri alt üst olabilir. Bu açıdan yerel halkın da turizmin gelişebilmesi için yardımda bulunması gereklidir. Bu açıdan bakıldığında Giresun halkının genel itibari ile misafirperver, sıcakkanlı ve hoşgörülü olması nedeniyle turistlere karşı olumsuz davranışlar sergilemeyeceği tahmin edilmekte ancak bu güne kadar koruduğu sosyal ve kültürel değerlerin bozulması halinde bu durumun da değişebileceği dikkate alınmalıdır. Sezer'in (2014:100) ilgili çalışmasında Giresun kentinde yaşayan yerel halkın %86,7 'sinin yerli ve yabancı turistlere karşı olumlu baktığını ve turizmi desteklediklerini belirtmektedir.

Doğal arz kaynaklarıyla turizme hazır olan Giresun'un sosyal ve kültürel arz kaynaklarıyla da yeterli potansiyele sahip olduğu görülmüştür. Giresun'da var olan ve geliştirilebilecek belli başlı turizm türleri sıralanmış, en fazla yayla turizmine hizmet verdiği anlaşılmıştır. Ayrıca turizm verilerine bakıldığında 2014 yılında Giresun'da konaklama yapan yerli ve yabancı turistlerin toplam 76.067 olduğu ve yıldan yıla dalgalı artış gösterdiği belirlenmiştir. Yine elde edilen veriler ışığında 2015 yılında Giresun'u ziyaret eden toplam turist sayısının 768 bin dolaylarında olduğu ve konaklama yapmadan ilin değişik noktalarını gününbirlik ziyaret ettikleri yada sahil veya iç yollardan transit olarak geçtikleri anlaşılmaktadır.

Araştırmanın son bölümünde Giresun il sınırları içinde yaşayan yerel halk ve sektör temsilcilerinin Giresun'un turizm potansiyeline ilişkin değerlendirmeleri araştırılmış ve bulgular ortaya konulmuştur. Anket yöntemiyle yapılan araştırmada 5'li likert ölçeği kullanılarak 23 adet sorudan sonuca ulaşılmasına çalışılmıştır. Verilen cevaplara göre faktör analizi yapılarak beş farklı boyut olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan beş boyut kategorize edilerek turizmin olumlu ve olumsuz ekonomik etkileri, turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri, turizm ile ilgili yeterlilik olarak adlandırılmıştır. Araştırmaya katılan 398 kişinin faktör boyutları üzerinde genel algıları ölçülmüştür. Yerel halk ve sektör temsilcilerinin demografik değişkenlerine göre beş faktör boyutu üzerinde farklılıkları ortaya konmuş ve

bununla ilgili araştırma soruları geliştirilmiştir. Bu araştırma sorularına göre demografik değişkenler arasındaki farklılıklar yorumlanmıştır.

Buna göre araştırmaya katılan yerel halk ve sektör temsilcilerinin cinsiyet değişkenine göre hiç bir boyutta farklı düşünmediği ortaya çıkmıştır. Kadın ve erkeklerin her boyutta benzer düşündükleri tespit edilmiştir. Buna göre kamu tarafından turizm yatırım desteği verilirken cinsiyet ayrımı yapmaya gerek olmadığı anlaşılmaktadır. Medeni durum değişkenine göre evli ve bekar katılımcıların turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkilerinde farklı düşündükleri tespit edilmiştir. Buradan hareketle evli ve bekar katılımcıların özellikle bu boyutlarda farklı düşünmelerindeki temel nedenlerin turizm hareketlerinin artmasıyla suç oranlarının çoğalması, aile yapısının bozulması, gelenek ve göreneklerin unutulması gibi durumlardan çekinmiş olabilecekleri anlaşılmaktadır. Buna göre bekar turizm girişimcilerinin evlilere oranla sosyo-kültürel etkileri daha az dikkate alacakları anlaşılmaktadır.

Yaş değişkenine göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin hiç bir boyutta farklı düşünmedikleri ortaya çıkmıştır. Bütün yaş gruplarının her boyutta benzer düşündükleri tespit edilmiştir. Buna göre her yaş grubundaki turizm girişimcilerine destek verilebileceği anlaşılmaktadır. Eğitim durumu değişkenine göre yapılan analizlerde de turizmin olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri ve turizm ile ilgili yeterlilik boyutlarında farklılık ortaya çıkmıştır. Buna göre eğitim durumu değişkenlerinin ikiden fazla olması nedeniyle farklılıkların hangi değişkenlerde olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi yapılarak ayrı ayrı belirlenmiştir. Bu testlerde yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumlu sosyo-kültürel boyutlarında ilköğretim ile üniversite mezunları arasında ve lise ile üniversite mezunları arasındaki düşüncelerin farklı olduğu görülmüştür. Turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkilerinde ilköğretim ile lise mezunları ve ilköğretim ile üniversite mezunları arasındaki düşüncelerin farklı olduğu ortaya çıkmıştır. Turizm ile ilgili yeterlilik boyutunda ise ilköğretim ile lise mezunları ve ilköğretim ile üniversite mezunları arasındaki düşüncelerin farklı olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda analizlerdeki sıra ortalamalarına göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin eğitim seviyeleri azaldıkça faktör boyutları üzerinde daha olumlu düşündükleri

anlaşılmaktadır. Buna göre eğitim seviyeleri düşük olan girişimcilere yatırım desteği daha çok özendirilebilir.

Yerel halk ve sektör temsilcilerinin gelir durumu değişkenine göre turizmin olumlu ekonomik etkileri, olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutlarında farklı düşündükleri ortaya çıkmış, ikiden fazla değişkene sahip olduğu için Mann Whitney-U testi yapılarak hangi gelir grupları arasında farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Buna göre turizmin olumlu ekonomik etkileri boyutunda 0-1000 TL ile 3001 TL ve üzeri ve 2001-3000 TL ile 3001 TL ve üzeri gelir gruplarının görüşleri farklı çıkmıştır. Turizmin olumlu sosyo-kültürel boyutunda 0-1000 TL ile 1001-2000 TL ve 1001-2000 TL ile 2001-3000 TL gelir grupları arasında farklı düşünceler olduğu tespit edilmiştir. Turizmin olumsuz sosyo-kültürel boyutunda 0-1000 TL ile 1001-2000 TL ve 0-1000 TL ile 2001-3000 TL gelir grupları farklı düşünmektedir. Bu bağlamda analizlerdeki sıra ortalamalarına göre yerel halk ve sektör temsilcilerinin gelir seviyeleri arttıkça faktör boyutları üzerinde daha olumlu düşündükleri anlaşılmaktadır. Buna göre gelir seviyeleri yüksek olan girişimcilere daha çok turizm yatırım desteği daha çok verilebilir.

Yerel halk ve sektör temsilcilerinin mesleki durum değişkenine göre turizmin olumlu ekonomik etkileri, olumlu ve olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutlarında farklı düşündükleri tespit edilmiş ve farklılıkların hangi meslek grupları arasında olduğu Mann Whitney-U testi ile analiz edilerek bulunmuştur. Buna göre turizmin olumlu ekonomik boyutunda öğrenciler ile eğitimciler, öğrenciler ile otel çalışanları, eğitimciler ile otel çalışanları, otel çalışanları ile seyahat acentası çalışanları, otel çalışanları ile restoran çalışanları arasında farklı düşünceler bulunduğu gözlemlenmiştir. Turizmin olumlu sosyo-kültürel boyutunda öğrenciler ile restoran çalışanları, eğitimciler ile restoran çalışanları, otel çalışanları ile restoran çalışanları ve seyahat acentası çalışanları ile restoran çalışanları arasındaki düşüncelerde farklılık tespit edilmiştir. Turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri boyutunda ise öğrenciler ile restoran çalışanları, seyahat acentası çalışanları ile eğitimciler, otel çalışanları ile restoran çalışanları ve seyahat acentası çalışanları ile restoran çalışanları arasında farklı düşüncelerin olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda analizlerdeki sıra ortalamalarına göre katılımcıların meslek durumlarına göre otel,

restoran ve seyahat acentası çalışanlarının faktör boyutları üzerinde daha olumlu düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu meslek grubundaki çalışanlara turizm yatırım desteğinin daha çok özendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan analizlerin sonucuna göre Giresun'un yerel halk ve sektör temsilcilerinin anket sorularına verdikleri genel cevaplar doğrultusunda, turizmin Giresun'a ekonomik olarak katkı sağlayacağı, istihdamın artacağı, zenginliğin ve toplumsal refahın yükseleceği gibi durumlara inanmaktadırlar. Aynı şekilde sosyal ve kültürel açıdan da turistlere olumlu bakılacağı, doğal ve tarihi değerlerin korunacağı, sosyal yaşam standartlarının artacağı görüşüne sahiptirler. Turizmin olumsuz ekonomik etkilerinin gerçekleşeceği fikrine katıldıkları, buna göre mal ve hizmet fiyatlarının ve gayrimenkul değerlerinin artacağı, yerel halkın alım gücünün zayıflayacağı gibi durumları kabullenmektedirler. Yerel halk ve sektör temsilcilerinin turizmin olumsuz sosyo-kültürel etkilerine karşı genel görüşünün kararsız olduğu ortaya çıkmıştır. Son olarak katılımcılar Giresun'da var olan turizm işletme sayılarının ve ilgili üst yapıların yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

Giresun'daki turizmin gelişebilmesi için kamu kurum ve kuruluşlarının, turizm üst yapılarından konaklama, yiyecek-içecek işletmelerinin ve seyahat acentalarının bir takım durumları göz önüne almaları ve uygulamaları gerekmektedir. Bu açıdan araştırmada elde edilen sonuçlara göre bazı önerilerde bulunmak gerekirse yerel yönetimlerin üzerine düşen görevler şöyle sıralanabilir.

- Giresun'da bulunan doğal zenginliklerin, akarsuların, bitki örtüsünün, fauna yapısının vb. koruma altına alınması
- Tarihi arz kaynaklarının korunması veya restore edilmesi
- Yerel kimliği oluşturan sosyal ve kültürel değerlerin turizmden etkilenmemesi veya yok olmaması için çalışmalarda bulunulması
- Yerel halkın turizm konusunda bilinçlendirilmesi ve sektörün gelişmesi için girişimcilik ruhunun kazandırılması
- Turizmden elde edilen gelirin bölge ekonomisine katkısı için turistik talebi arttırmaya yönelik tanıtım faaliyetleri üzerine yoğunlaşılması
- Bölgede var olan turizm türlerinin geliştirilmesi ve yapılabilecek diğer turizm

çeşitleri için gereken alt yapı ve çalışmalarının yerine getirilmesi

- Yayla turizmi için faaliyet gösteren alanların sayısının artırılması ve turizm merkezine dönüştürülmesi
- Kıyı turizminin geliştirilmesi için gereken alt yapının sağlanması ve üst yapıların teşvik edilmesi
- Bölgenin sahip olduğu temiz plajlara Mavi Bayrak statüsünün kazandırılması
- Etkili bir turizm politika ve stratejisinin geliştirilmesi
- Turizm sektörünün genel olarak teşvik edilmesiyle yan sektörlerin de (tarım, sanayi, inşaat, hizmet vb.) gelişmesi
- Turizm üst yapılarının sayıca artırılmasını teşvik ederek işsizlik oranlarının azalmasını sağlama
- Kamu ve turizm sektörü arasında verimli bir işbirliğinin kurulması
- Festival ve şenliklerin sayısının artırılması
- Çevre temizliğine önemli verilmesi ve bunun düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi
- Bölgenin genel güvenliğinin sağlanarak huzurun sağlanması

Giresun'da yer alan turizm üst yapılarından konaklama, yiyecek-içecek işletmeleri ve seyahat acentalarına yönelik öneriler şunlardır:

- Turistik üst yapıların inşasında bölgenin doğasına ve kimliğine uygun olarak düzenlenmesi
- Turizm işletmelerinin doğal yapıyı bozmadan ve çevreyi kirletmeden faaliyet göstermeleri
- Sektörde çalışanların eğitilerek hizmet kalitesinin artırılması
- Bölgenin doğal ve sosyo-kültürel zenginliklerini tanıtıcı broşürlerin bulundurulması turistlere verilmesi
- Gelen turistlerin hizmetten memnun kalmalarını sağlayarak olumlu imaj bırakma
- Fiyatlama politikalarının turistik talebi arttırmaya yönelik geliştirilmesi
- Yiyecek-içecek işletmelerinin menülerini bölgenin yöresel mutfağıyla zenginleştirmeleri
- Tur güzergahlarının genişletilerek paket turların hazırlanması

- Havaalanı, terminal gibi noktalardan transfer işlemlerinin paket turlara dahil edilmesi
- Bölgede faaliyet gösteren tüm turizm işletmelerinin müşteri odaklı olmaları

Bu araştırmadan elde edilen bilgiler ışığında Giresun'un sahip olduğu turistik değerlerle birlikte turizm potansiyelinin var olduğu gözlemlenmiş ancak şu anki mevcut turizm verilerine göre turizmin aktif bir şekilde gerçekleşmediği anlaşılmıştır. Bu araştırmada Giresun'un turizm sayesinde ekonomik olarak gelişeceği, sosyal ve kültürel açıdan olumlu etkileneceği, bölgeye olan turistik talebin artırılması için ilgili çalışmaların yapılması gerektiği gözlemlenmiştir. Kısaca Giresun İli'nin turizm potansiyeli ortaya konulmuştur. Gelecekte akademisyenlerin literatüre katkı sağlamaları için yapacakları araştırmalarda bölgeye gelen turistlerin profillerinin çıkarılması, bölgedeki turistik talebin pazar bölümlendirmesinin yapılması, etkili bir turizm politikası ve stratejilerinin geliştirilmesi, bölgenin turizmden elde ettiği gelirin yıllara göre dağılımı ve oranlarının ortaya konması, bölgenin turizmden kaynaklı olumlu ve olumsuz çevresel etkileri incelenmelidir. Ayrıca akademisyenlerin turizm potansiyelinin belirlenmesinde her zaman parametrik sonuçlar verebilen bir ölçek geliştirmeleri gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akın C (2004) *Türkiye Cumhuriyeti'nin 81. Osmanlı İmparatorluğu'nun 705. Yılında; Giresun Tarihi Ve Kültürel Değerlerimiz*. İstanbul.
- Akın MH, Yılmaz B (2015) Sürdürülebilir Turizm Kapsamında İşletmelerde Kuruluş Yeri Seçimi. Akdu U, Çalık İ (Ed.), *Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiri Kitabı* (pp. 736–745). Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi Yayınları.
- Aksu M (2014) Giresun Sosyo-Ekonomik Envanter Verileri. *Giresun Sanayi Ve Ticaret Odası Yayınları*, (1), 1–178. <http://doi.org/10.1007/s13398-014-0173-7.2>
- Aktaş G (2015) Turizm Arzı. Aslan Z (Ed.), *Genel Turizm* (pp. 199–222). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Akyol C, Güner S, Oğan Y, Aydın E, Yüce R, Uluyurt T (2014) Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi; Artvin İli Arhavi İlçesi Örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(1), 249–271.
- Altınkaynak E (2008) Giresun Kent Kültürü. *Giresun Valiliği Kültür Yayını*. <http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Altundaş Y (2013) *Akçakoca İlçesinin Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı, Düzce
- Altunışık R, Yıldırım R, Coşkun S, Bayraktaroğlu E (2012) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Spss Uygulamalı*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Aydemir B, Şenerol H (2014) İklim Değişikliği Ve Türkiye Turizmine Etkileri; Delfi Anket Yöntemiyle Yapılan Bir Uygulama Çalışması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(31), 381–416.
- Aydın D (2015) Giresun Sağlık Turizmine Hazırlanıyor. *T.C. Sağlık Bakanlığı Giresun İl Sağlık Müdürlüğü Yayını*.
- Aydın E (2011) *Yerel Sivil Toplum Kuruluşlarının Turizme Etkilerini Belirlemeye İlişkin Bir Araştırma; Düzce İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı, Düzce
- Aydın E, Selvi MS (2012) Kırsal Turizmde Yerel Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü Düzce İli Örneği. *Uluslararası Sosyal Ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2(2), 145–

155.

- Aydınöz D, İbret BÜ, İmat F (2015) Jeolojik Miras Açısından Değerlendirilmesi Gereken Bir Yöremiz: Boyabat Sultansuyu Bazalt Sütunları. *Coğrafyada Yeni Yaklaşımlar*, (137–146).
- Aydınöz D, Solmaz F (2003) Doğu Karadeniz Bölümü Yaylacılık Faaliyetlerine Bir Örnek; Giresun Kümbet Yaylası. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 55–69.
- Bayar M (2014) Şebinkarahisar Yöresinde Ziyaret Yerleri İle İlgili İnanç Ve Uygulamalar. *Karadeniz Araştırmaları, Bahar*(41), 180–207.
- Baykal D, Çimen H (2015) Sürdürülebilir Turizm ve Ekoturizm. Akdu U, Çalık İ (Ed.), *Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiri Kitabı* (pp. 10–21). Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi Yayınları.
- Bekdemir Ü (1996) *Ulaşım Coğrafyası Açısından Bir Araştırma; Giresun Limanı Ve Hinterlandı*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum
- Bekdemir Ü (2000) *Giresun Kent Coğrafyası*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Orta Öğretim ve Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum
- Bekdemir Ü, Elmacı S (2014) Giresun İlinin Eko-Turizm Potansiyeli ve Değerlendirme Olanakları. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar*(6), 1–30.
- Bekdemir Ü, Ertürk M, Güner İ (2000) Giresun'un Tarihi Coğrafyası. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 6(4), 1–17.
- Bekdemir Ü, Özdemir Ü (2002) Doğu Karadeniz Bölümünde Gelişmekte Olan Yayla Turizm Merkezlerine Bir Örnek: Bektaş Yaylası. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 7(7), 9–35.
- Bilici N, Işık Z (2015) Bölgesel Kalkınmada Yayla Turizmi: Rize İli Örneği. Akdu U Çalık İ (Ed), *Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiri Kitabı* (pp. 504–511). Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi Yayınları.
- Bingöl Z, Özgürel G (2015) Sürdürülebilir Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi: Gümüşhane İli Kalkınmasına Yönelik Kültür Turizmi Gelişim Modeli Önerisi. Akdu U, Çalık İ (Ed.), *Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiri Kitabı* (pp. 355–369). Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi Yayınları.
- Cömert M, Özkaya FD (2014) Gastronomi Turizminde Türk Mutfağının Önemi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(2), 62–66.
- Çeken H, Ateşoğlu L, Dalgın T, Karadağ L (2008) Turizm Talebine Bağlı Olarak

- Uluslararası Turizm Hareketlerindeki Gelişmeler. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 71–85.
- Çelik M (2013) Doğu Karadeniz Bölgesinin Eko-Turizm Potansiyeli ve Mevcut Uygulamaları. In *Doğu Karadeniz I. Organik Tarım Kongresi*.
- Çokişler N, Türker A (2015) Doğu Karadeniz Bölgesinin Yerli Turist Profili Ve Pazar Bölümlendirmede Kullanımı. *Karadeniz Araştırmaları*, Kış(44), 33–57.
- Danık E (2004) Şebinkarahisar Kalesi. *Sanat Tarihi Dergisi*, (2), 51–78.
<http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Dincu A (2015) Tourism Potential and Its Role in the Development of Tourist Activity. *Scientific Papers: Animal Science And Biotechnologies*, 48(2), 183–186.
- Doğanay H, Coşkun O (2013) Türkiye Yaylacılığındaki Değişme Eğilimleri Ve Başlıca Sonuçları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(30), 1–28.
- Doğanay S (2009) Koruma-Kullanma Dengesi Açısından Cami Boğazı Yaylası Ve Çakırgöl Çevresinin Turistik Potansiyeline Coğrafi Bir Yaklaşım. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 14(22), 165–186.
- Doğu Karadeniz Turizm Master Planı. (2008).
- Emekli G (2015) Dağlar, Dağcılık ve Turizm. *Coğrafyada Yeni Yaklaşımlar*, 205–217.
- Emekli G, Soykan F (2014) Turizm Coğrafyası Yaklaşımıyla Türkiye Turizm Stratejisinin Değerlendirilmesi.
https://www.academia.edu/9588752/TURİZM_COĞRAFYASI_YAKLAŞIMI_YLA_TÜRKİYE_TURİZM_STRATEJİSİNİN_DEĞERLENDİRİLMESİ_EVALUATION_OF_TURKISH_TOURISM_STRATEGY_BY_THE_APPROACH_OF_TOURISM_GEOGRAPHY (15 Nisan 2014)
- Eren M (1967) Giresun. *Giresun Turizm Derneği Yayını*.
- Erinç S (1945) Kuzey Anadolu Kenar Dağlarının Ordu-Giresun Kesiminde Landşaft Şeritleri. *Türk Coğrafya Dergisi*, (7–8), 119–140.
- Eriş M, İltar G (2013) Giresun. *Giresun Valiliği Kültür Yayını*.
- Giresun (2010) *Giresun İl Özel İdaresi Dergisi*, 1(2), 38–49.
- Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı (2014) *T.C. Orman Ve Su İşleri Bakanlığı Yayını*. <http://doi.org/10.1007/s13398-014-0173-7.2>
- Giresun Kültür Varlıklarımız (2010) *Giresun İl Özel İdaresi Dergisi*, 1(1), 51–72.

- Giresun Yemekleri. (2008). *Giresun Valiliği Kültür Yayını*.
<http://doi.org/10.1007/s13398-014-0173-7.2>
- Giritlioğlu İ, Avcıkurt C (2010) Şehirlerin Turistik Bir Ürün Olarak Pazarlanması, Örnek Şehirler Ve Türkiye'deki Şehirler Üzerine Öneriler (Derlemeden Oluşmuş Bir Uygulama). *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 74–89.
- Gökçe F (2006) *Yerel Destinasyonlarda Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Swot (Fütz) Analizi Tekniği: Giresun Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı, Hatay
- Güçlü Y (2010) Doğu Karadeniz Bölümü Kıyı Kuşaağında İklim Konforu Şartlarının Kıyı Turizmi Yönünden İncelenmesi. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 8(2), 111–136.
- Güleç MM (2014) Etnik, Dini, Ekonomik ve Kültürel Özellikleriyle Giresun Yöresinin Sosyal Yapısı. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar(6), 184–193.
- Günel N (2013) Türkiye'de İklimin Doğal Bitki Örtüsü Üzerindeki Etkileri. *Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, 5(1), 1–22.
- Harbalioğlu M, Özel G, Erkan B (2013) Kilis İlinin Kırsal Turizm Potansiyeli ve Sosyo-Ekonomik Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 3(2), 55–61.
- İltar G (2014) Giresun Kültür Envanteri. *Giresun Valiliği Kültür Yayını*.
- İltar, G., & Eren, S. (2014). Giresun'da Bakırcılık. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 157–171.
- İncekara A, Bocutoğlu E, Öztürk K, Okutan A, Berber M, Özaslan İ, Subaşı B (1997) Karadeniz Bölgesinde Yayla Turizminin Geliştirilmesi Bölgesel Gelişme Ve Çerçeveye Uyumlu Yapılaşma. *İstanbul Ticaret Odası Yayını*, (27), 1–137.
<http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Işık A (2007) Doğasıya Giresun. *Giresun Valiliği Kültür Yayını*.
<http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Kalaycı Ş (2010) *Spss Uygulamalı Çok Değerşkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kapluhan E (2015) Şehir Coğrafyası Açısından Bir İnceleme: Bağbaşı Mahallesi (Kırşehir) Kentsel Dönüşüm Projesi. *Coğrafyada Yeni Yaklaşımlar*, 379–393.

- Kara Düzgün Ü (2014) Giresun Halk Takvimi, Sayılı Günler ve Bunlara Bağlı İnanış ve Uygulamalar. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar(6)*, 233–256.
- Karahan M (2015) Turizm Talebinin Yapay Sınır Ağaları Yöntemiyle Tahmin Edilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, 20(2)*, 195–209.
- Kim K (2002) *The Effects Of Tourism Impacts Upon Quality Of Life Of Residents In The Community*. Doktora Tezi, Virginia Polytechnic Institute and State University, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Virginia
- Kiper T, Özyavuz M, Korkut A (2011) Doğal Peyzaj Özelliklerinin Kırsal Turizm Gelişimine Etkisi; Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Örneği. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 8(3)*, 22–34.
- Kızıloğlu R, Kızıloğlu S, Patan T (2015) Güvende Yayla Şenliğine Katılan Ziyaretçilerin Kırsal Turizm Bilinç Düzeyinin Belirlenmesi. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 5(2)*, 33–41.
- Köroğlu Ö (2015) Turizmin Çeşitli Kriterlere Göre Sınıflandırılması. Aslan Z (Ed.), *Genel Turizm* (pp. 111–171). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kuruca N (2006) Giresun Tarih Ve Kültür Araştırmalarına Dair Kaynakça. *Karadeniz Araştırmaları, Bahar(9)*, 55–66.
- Künü S, Hopoğlu S (2015) Turizm ve Sürdürülebilir Büyüme: Eleştirel Bir Yaklaşım. Akdu U, Çalık İ (Ed.), *Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiri Kitabı* (pp. 103–111). Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi Yayınları.
- Meeker ME (1971) The Black Sea Turks; Some Aspects Of Their Ethnic And Cultural Backround. *International Journal Of Middle East Studies, 2(4)*, 318–345.
- Meydan Uygur S, Baykan E (2007) Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkisi. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2*, 30–49.
- Niçin Giresun? (2010) *Giresun Ticaret Ve Sanayi Odası Yayınları*. <http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Olalı H, Timur A (1988) *Turizm Ekonomisi*. Ofis Tic. Matbaacılık, İzmir
- Özdemir MA, Kervankıran İ (2011) Turizm Ve Turizmin Etkileri Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi; Afyonkarahisar Örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi, (24)*, 1–25.

- Sancak Ş, Durukan E, Alver M (2008) Dil ve Kültür Yozlaşmasında Giresun Örnekleme. *Karadeniz Araştırmaları, Kış*(16), 101–111.
- Seçilmiş C, Sarı Y (2010) Türkiye’de İllerin Turizm Gelişmişlik Endeksinin Oluşturulmasına Yönelik Bir Araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9*(32), 117–132.
- Sezer İ (2014) Giresun Kentinde Yaşayanların Turizme Ve Turistlere Bakışı. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar*(6), 75–103.
- Sezer İ (2015) Doğu Karadeniz’de Gelişme Potansiyeli Yüksek Bir Yayla Turizm Merkezi; Kulakkaya Yaylası. *Doğu Coğrafya Dergisi, 20*(34), 89–114.
- Sezgin M, Karaman A (2008) Turistik Destinasyon Çerçevesinde Sürdürülebilir Turizm Yönetimi Ve Pazarlaması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (19)*, 429–437.
- Soykan F (2004) Turizm Potansiyelini Saptamanın Önemi Ve Bir Yöntem Önerisi. *1. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi* (pp. 11–31).
- Şahbaz RP (2015) Turizmin Ekonomik, Sosyal (Toplumsal) ve Fiziksel Çevre Etkileri. Aslan Z (Ed.), *Genel Turizm* (pp. 229–255). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Şahiner T (2012) *İnanç Turizmi Potansiyeli ve Halkın İnanç Turizmine Bakışı Açısından Karaman*. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Karaman
- Uluer EC (2009) *Bitlis İlinin Turizm Potansiyeli; Kamu Ve Özel Sektör Yöneticilerinin Kanaatlerinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Sakarya
- Ulusan Y (2009) *Alternatif Turizm Çeşitlerinin Turizm Potansiyeline Etkisi; Konya Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Sakarya
- Ulusan Y, Batman O (2010) Alternatif Turizm Çeşitlerinin Konya Turizmine Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (23)*, 243–260.
- Usta V (2015) Osman Fikret Topallı’nın Notlarına Göre Giresun’da Halk Müziği Bağlama, Saz Ve Başka Çalgı Çalanlar. *Karadeniz Araştırmaları, Kış*(44), 73–89.

- Üstünova K (2010) Giresun'da Yaşatılan Sacayağından Geçme Geleneğinde “Sacayağı” ve “Üç” Ne Anlatıyor? *Bilig, Kış*(52), 181–194.
- www.alucrahaber.com.tr (2014) Tepesidelik Mağarasında İnceleme. <http://www.alucrahaber.com/haber/tepesidelik-magarasinda-inceleme--2337.html> (10 Eylül 2014)
- www.duzcekulturturizm.gov.tr (2016) Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <http://www.duzcekulturturizm.gov.tr/rehberdetay-46-offroad.html> (25 Haziran 2016)
- www.giresun.gov.tr (2015) Giresun Valiliği. www.giresun.gov.tr. (16 Ekim 2015)
- www.giresunblog.com (2015) <http://www.giresunblog.com/ordu-giresun-havalimani/> (25 Ekim 2015)
- www.giresunkulturturizm.gov.tr (2015) Giresun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <http://www.giresunkulturturizm.gov.tr/> (11 Aralık 2015)
- www.giresunmuzesi.gov.tr (2015) Giresun Müzesi Müdürlüğü. <http://www.giresunmuzesi.gov.tr/muzemiz/> (14 Kasım 2015)
- www.giresunticaretrehberi.net (2015) Lokanta ve Restoranlar. <http://www.giresunticaretrehberi.net/category.html?page=17&categoryId=118&townId=0> (15 Mart 2015)
- www.milliyet.com.tr (2016) Giresun'un 2016 Yılında Hedefi 1 Milyon Turist. Erişim Tarihi: Ocak 18, 2016, <http://www.milliyet.com.tr/giresun-un-2016-yilinda-hedefi-1-milyon-giresun-yerelhaber-1165338/>
- www.plaj-rehberim.com (2014) www.plaj-rehberim.com. <http://www.plaj-rehberim.com/giresun-plajlari/giresunda-denize-girilecek-yerler-giresun-plajlari.html> (14 Ekim 2015)
- www.sebinkarahisar.bel.tr (2015) Şebinkarahisar Belediyesi. <http://www.sebinkarahisar.bel.tr/default.aspx?pid=23350> (12 Eylül 2015)
- www.tatil.com (2016) Jeep Safari Turları. <http://blog.tatil.com/jeep-safari-turlari/> (25 Haziran 2016)
- www.tuik.gov.tr (2016) Türkiye İstatistik Kurumu. (25 Mart 2016)
- www.tursab.org.tr (2015) Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, (21 Aralık 2015)
- Yeşiltaş M, Çeken H, Öztürk İ (2009) Karadeniz Bölgesindeki Turizm Olanaklarının Swot Analizi İle Değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 250–269.

<http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>

yigm.kulturturizm.gov.tr (2014) Kùltür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri. <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9851/turizm-istatistikleri.html> (31 Aralık 2014)

Yüzüncü Yılda Giresun (1982) *Atatürk'ün Doğumunun Yüzüncü Yılımı Kutlama Komitesi Yayını*. <http://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>

Zaman M, Şahin İF, Bayram N (2007) Doğu Karadeniz'de Alternatif Bir Turizm Merkezi; Kümbet Yaylası. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 12(17), 33–64.

EKLER

EK 1: Anket Formu

Sayın Katılımcı ; Nevşehir Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalında yüksek lisans yapmaktayım. Yüksek lisans tezimin konusu olan “Giresun'un Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Algısı Üzerine Bir Araştırma" isimli tezimin uygulama kısmını oluşturan bölümünde Giresun ili içerisindeki yerel halk ve sektör temsilcilerinin görüşlerine başvurmaktayım. Anket sorularına vereceğiniz yanıtlar Giresun'daki turizm olgusuna ve ilgili literatüre katkı sağlayacaktır. Göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Zeynep ASLAN

Nevşehir Üni. Turizm
Fakültesi Dekanı

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Alper AKGÜN

Kişisel Bilgiler

Yaş: 15-24 25-34 35-44 45 ve üzeri

Eğitim: İlköğretim Lise Üniversite

Cinsiyet: Kadın Erkek

Medeni Durum: Evli Bekar

Gelir Durumu: 0-1000TL 1001TL-2000TL 2001TL-3000TL 3001TL
ve üzeri

Meslek: Öğrenci Eğitimci Otel Çalışanı Seyahat Acentası Çalışanı
 Restoran Çalışanı

Verilen yargı cümlesine katılıp katılmadığınızı ilgili kutuyu işaretleyerek 1:Kesinlikle Katılmıyorum 2: Katılmıyorum 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum 5:Kesinlikle Katılıyorum aralığında görüşünüzü belirtiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Giresun'da turizmin gelişmesi, bölgeye yönelik ekonomik gelişimi artırır.	1	2	3	4	5
2. Giresun'da turizmin gelişmesi, yerli ve yabancı sermaye girişine yol açarak zenginliği artırır.	1	2	3	4	5
3. Giresun'da turizmin gelişmesi, bölgeye yönelik turizm yatırımı artışı sağlar.	1	2	3	4	5
4. Giresun'da turizmin gelişmesi kişi başına düşen geliri artırır.	1	2	3	4	5
5. Giresun'da turizmin gelişmesi yeni istihdam olanaklarının oluşturulmasını sağlar.	1	2	3	4	5
6. Giresun'da turizmin gelişmesi, turizm alt ve üst yapı olanaklarının gelişmesini sağlar.	1	2	3	4	5
7. Giresun'a gelen turistlerin yaptığı alış-veriş şehir esnafını olumlu etkiler.	1	2	3	4	5
8. Turizm, Giresun halkına büyük oranda istihdam sağlayacaktır.	1	2	3	4	5
9. Giresun'da turizmin gelişmesi, şehirde mal ve hizmet fiyatlarının artmasına neden olacaktır.	1	2	3	4	5
10. Turizm, Giresun'da gayrimenkul kiralalarının ve fiyatlarının yükselmesinde etkili olacaktır.	1	2	3	4	5
11. Turizm, Giresun'un yöresel ürünlerinin pazarlanmasına katkı sağlayacaktır.	1	2	3	4	5
12. Turizm, Giresun halkını sosyal ve kültürel açıdan zenginleştirecektir.	1	2	3	4	5
13. Turizm, Giresun halkının farklı kültürden insanlara karşı bakış açısını olumlu yönde değiştirecektir.	1	2	3	4	5
14. Turizm, Giresun halkının yaşam standartlarını yükseltecektir.	1	2	3	4	5
15. Turizm, Giresun'da suç işleme oranının artmasına neden olacaktır.	1	2	3	4	5
16. Turizm yöre halkının aile yapısının bozulmasına neden olacaktır.	1	2	3	4	5
17. Turizm Giresun'un doğal, kültürel ve tarihi kaynakların korunmasını sağlayacaktır.	1	2	3	4	5
18. Turizm Giresun'da parkların ve yeşil alanların artmasını sağlayacaktır.	1	2	3	4	5
19. Turizm Giresun'da çevre bilincinin gelişmesini sağlayacaktır.	1	2	3	4	5
20. Turizm Giresun'da aşırı nüfus artışı ve göçlere neden olacaktır.	1	2	3	4	5

21. Giresun ili içerisindeki turizm işletmelerinin sayısı turizm faaliyetleri için yeterlidir.	1	2	3	4	5
22. Turizm Giresun'da yöre halkının kültürel değerlerini kaybetmesine neden olacaktır.	1	2	3	4	5
23. Giresun ilinde bulunan plajlar turizm için yeterli donanıma sahiptir.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı : Alper AKGÜN
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : Şebinkarahisar 16.04.1984
Tel : 0454 310 1680
E-posta : alper.akgun@giresun.edu.tr
Yazışma Adresi : Şebinkarahisar S.B.M.Y.O /GİRESUN

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lise	Hamdi Bozbağ A.L.	2001
Lisans	Erciyes Üni. Turizm İşl Ve Otelcilik Y.O.	2006

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
2004-2007	Gloria Golf Resort	Muhasebe/ Cost Control
2008-Devam Ediyor	Giresun Üniversitesi	Öğretim Görevlisi

YABANCI DİL

İngilizce